

Vak 88

363



ON



I.

ONDERRICHTINGEN OVER DEN
H. KRUISWEG.



DE KRUISWEG DES HEEREN.

Godvruchtige Onderrichtingen en Gebeden.

DOOR

P. Fr. E. J. JANSEN,

2 Ord. Praed.

~~~~~  
O Kruis, onze eeni-  
ge hoop, wees gegroet.  
Lofzang der H. Kerk.  
~~~~~

BIBL. CONV.

O. F. M.

WIJCHENS

ROTTERDAM,

SIMONS — VAN DEN BROEK.

1899.



GOEDKEURING.

IMPRIMATUR.

FR. LUDOVICUS THEISSLING,

Prior Prov.

HUISEN, in Conventu Reg. SS. Rosarii,
11 Nov. 1899.

IMPRIMATUR.

Loosduinen, die 3 Febr. 1900.

P. A. de Bruijn,

Libr. Censor.

~~~~~  
EIGENDOM.  
~~~~~



EEN WOORD VOORAF.

Dit boekje heet: Onderrichtingen en gebeden voor den H. Kruisweg.

Het zijn onderrichtingen. Velen zijn minder goed op de hoogte met de voordeelen, aflaten en voorwaarden van den H. Kruisweg. Hieruit zal dikwijls volgen, dat zij aan de kostelijke vruchten van deze heilrijke oefening niet in dien overvloed deelachtig worden als zij zouden kunnen en willen. Anderen hebben verkeerde opvattingen of praktijken omtrent den H. Kruisweg. Zouden beiden het ons euvel duiden, als wij wat licht voor hen ontsteken?

Het zijn gebeden. Op dit veld ook doolen sommigen van den rechten weg af. In plaats van frissche bloemen uit het lijden des Heeren te plukken en ze

tot een onverwelkbaren krans voor de eeuwigheid samentestregelen, behouden zij ten slotte niets dan dorre distelen. Waar ligt de schuld? Verschillende oefeningen van den H. Kruisweg, die men hier en daar aantreft, zijn voor den gewonen mensch te overdreven, te gezocht, te onnatuurlijk; als hij de hand op het hart legt, meent hij niet, wat zijn mond soms uitspreekt. Ja, zegt men, maar die gebeden en beschouwingen zijn toch ontleend aan dezen of genen Heilige. Zeer goed, doch wat een Heilige soms persoonlijk voor zich bidt, kan een ieder, vooral die in de wereld leeft, hem zoo maar niet nazeggen. Immers, wij bevinden ons vaak niet in denzelfden zielstoestand als die Heilige, wij hebben niet dezelfde opwekkingen der genade, welke hij had, toen hij die gebeden uitsprak.

Men zal het ons gewillig toegeven, dat dit een groot gebrek van veel gebedenboeken is. Het is, alsof men meent

niet goed te bidden, als men het niet zoo hoog mogelijk opdrijft.

Zoo handelt de Kerk niet bij haar hooge priesterlijk gebed. Daar is geen zweem van gedwongenheid of overdrijving, alles eenvoudig, waarheid, natuurlijkheid en toch de hoogste sublimiteit.

Dit overwegende, hebben wij getracht om ware, eenvoudige, degelijke, gezonde gebeden en overwegingen voor den H. Kruisweg samen te stellen, gebeden en overwegingen, die ontleend zijn aan de H. Schrift, de H. Vaders en de Liturgie der Kerk, gebeden en overwegingen, die wij pasklaar voor den gewonen mensch in de wereld hebben gemaakt.

Dit sluit evenwel niet uit, dat ook zij, die hun vlucht hooger nemen, ze gerust gebruiken mogen.

Men houde onzen goeden wil voor de daad, wanneer ons iets ontglipt is.

„Kunt gy u nog niet tot het hooge en hemelsche verheffen,” zegt de Na-

VIII

*volging van Chrtstus, „blijf bij het
lijden van Christus en woon gaarne
in Zijn H. Wonden.*

*Want zoo gij godvruchtig tot de
Wonden en kostbare lidteekenen van Je-
zus uwen toevlucht neemt, zult gij een
groote kracht bij wederwaardigheid
ontwaren en u weinig aan de verach-
ting der menschen storen.”*

(Boek II.)

Ik wensch het u van harte toe.

*Op den feestdag der H. Martelaren
van Gorkum,*

9 Juli 1899.

De Schrijver.

INLEIDING.

1: *Welke godvruchtige oefeningen strekken vooral tot meerdere eer van God en tot heil der zielen?*

De volgende oefeningen:

1: Het dikwijls en waardig ontvangen der H. Sakramenten der Biecht en der Communie.

2: Het eerbiedig, aandachtig en godvruchtig bijwonen der H. Mis.

3: Het ijverig en godvruchtig bidden van den H. Rozenkrans.

4: De oefening van den H. Kruisweg.

2: *Waarom strekken deze oefeningen vooral tot eer van God en tot heil der zielen?*

Deze oefeningen strekken vooral tot eer van God en tot heil onzer zielen, omdat wij daardoor God kunnen aanbidden en Zijn opperheerschappij erkennen; —

Hem danken voor Zijne weldaden; — Hem vergiffenis smeeken voor onze zonden en voldoening schenken voor tijdelijke straffen; — overvloedige genaden verkrijgen om Gods geboden te onderhouden.

3o. *Waarin bestaat de oefening van den H. Kruisweg?*

Zij bestaat in het overwegen van Christus' lijden en sterven door Hem te volgen op den lijdensweg, waarlangs Hij zijn kruis heeft gedragen, van het rechtshuis van Pontius Pilatus af tot op den berg van Calvarië.

4o. *Is deze oefening zeer nuttig en heilzaam?*

Ja, dit volgt reeds uit hetgeen boven gezegd is.

De oefening van den H. Kruisweg toont ons, wat Christus voor ons geleden heeft en spoort ons daardoor aan om de zonde te haten en God lief te hebben. Zij wijst op het voorbeeld van Christus en leert een ieder zijn kruis met geduld en standvastigheid dragen. Door dat gebed verkrijgen wij vele genaden en kunnen wij vele zonden en straffen uitboeten. Aan die

oefening zijn overvloedige aflaten verbonden niet alleen voor ons zelve, maar ook voor de geloovige zielen in het vagevuur.

50. *Hoe wordt het onderricht over den H. Kruisweg verdeeld?*

Dit onderricht wordt in de volgende hoofdstukken verdeeld :

10. Korte geschiedenis van den H. Kruisweg.

20. Aflaten, aan den H. Kruisweg verbonden.

30. Voorwaarden om deze aflaten te verdienen.

40. Over de gewijde kruisen.

50. Beschrijving van den Kruisweg te Jeruzalem.

60. Wijze om den H. Kruisweg godvruchtig te bidden.

70. Het Broederschap van den H. Kruisweg.

80. *Uit welke bronnen is dit onderricht geput?*

Uit de volgende vertrouwbare bronnen :

10. Onderrichtingen en regels voor het oprichten en bezoeken van den Kruisweg,

uitgegeven door Clemens XII den 3. April 1731 en bekrachtigd door Benedictus XIV, den 10. Mei 1742.

2: *Instructio de Stationibus S. Viae Crucis erigendis visitandisque, in lucem edita auctoritate Rmi P. Bernardini a Portu Romatino, totius Ordinis Fratrum Minorum Ministri Generalis*, 1889.

Deze *Instructio* is door de H. Congregatie der aflaten goedgekeurd.

3: *Raccolta of verzameling van gebeden en godvruchtige werken, aan welke de Pausen aflaten hebben verbonden*, uitgegeven op last van Z. H. Paus Pius IX en met goedkeuring van de H. Congregatie der aflaten en Relikwieën. 3 Juni 1877.

4: *S. Leonardus a Portu-Mauritio, Via Sacra spianata-Romae* 1896.

5: *Beringer, Les Jndulgences*, T. I. door de H. Congregatie der aflaten goedgekeurd den 15 April 1890.

6: *De Decreten der H. Congregatie der aflaten en Relikwieën*.

7: *Directorium Sanctae Viae Crucis*, a P. Petro Mochegiani a Monsano concinnatum et auctoritate Rmi P. Aloysii a Parma,

totins Ordinis Minorum Ministri Generalis.
editum Ad Claras Aquas. 1897.

Mocht iemand twifelen aan de juistheid van de volgende onderrichtingen, mocht hij omtrent een of ander punt breedere inlichtingen verlangen, dan verwijzen wij hem naar bovengenoemde bronnen. Tot voorloopige geruststelling verklaren wij met alle bescheidenheid, dat wij de verschillende punten eerst ernstig overwogen hebben, voor wij ze neerschreven. Nochtans zou ons het een of ander punt ontglipt kunnen zijn. Immers, het beste paard struikelt wel eens. Dan zouden wij ons voor welwillende verbeteringen gaarne aanbevolen houden.



EERSTE HOOFDSTUK.

Geschiedenis van den H. Kruisweg.

1o. *Verhaal in 't kort de geschiedenis van den H. Kruisweg.*

Van de vroegste tijden af moet de kruisweg, welken de Verlosser heeft afgelegd, door de christenen van Jeruzalem in hooge eer gehouden en als den heiligsten weg der wereld beschouwd zijn. De voetstappen van Christus op dien weg te volgen en daar, op de plaats zelve, zijne liefde en zijn lijden te overwegen moet voor het hart zijner leerlingen eene heilige en onweerstaanbare behoefte zijn geweest; en gerust mogen wij zeggen, dat het houden van den Kruisweg zoo oud is als het Christendom. Om dien heiligen weg te bewandelen, van Pilatus' rechthuis af tot aan het graf, waarin het ontzielde lichaam des

Heeren werd nedergelegd, reisden ontelbaar vele christenen, in alle eeuwen en uit alle landen, naar Jeruzalem en om de geloovigen daartoe nog meer aan te sporen, verbonden de Pausen talrijke aflaten aan het godvruchtig bezoeken van den Kruisweg. In latere eeuwen hebben de Pausen toegestaan, dat ook elders de Kruisweg werd gehouden; te dien einde werden er, overeenkomstig de kerkelijke voorschriften, schilderijen of beelden, die de voornaamste gebeurtenissen van Christus' lijden voorstellen, opgehangen of opgericht, opdat de geloovigen door het zien daarvan geholpen worden in de overweging van hetgeen eens te Jeruzalem werkelijk is gebeurd. In genoegzaam alle Katholieke kerken bevinden zich zulke kruiswegen en de oefening van den heiligen Kruisweg, waaraan dezelfde aflaten als aan het bezoeken der op de afbeeldingen

voorgestelde heilige plaatsen te Jeruzalem verbonden zijn, is algemeen bekend en wordt door alle Katholieken als eene der heiligste en verdienstelijkste godsdienstoefeningen gewaardeerd. Zeker toonen wij onze dankbare wederliefde jegens den Verlosser, die voor ons geleden heeft en gestorven is, op tegelijk verhevene en voor ons zelven hoogst nuttig wijze door het godvruchtig houden van den Kruisweg.

2°. *Wie heeft het eerst buiten Palestina den H. Kruisweg opgericht?*

De Gelukzalige Alvarus, priester uit de Predikheerenorde (+ 1420), heeft het eerst de veertien staties opgericht in verschillende kapellen van het klooster van H. Dominicus te Cordova. Hij had een teedere godsvrucht tot den lijdenden Zaligmaker. Verscheidene andere kloosters volgden zijn voorbeeld.

3°. *Wie hebben na hem de gods-*

vrucht van den H. Kruisweg vooral verspreid?

De zonen van St. Franciscus, aan wie sedert 1342 de zorg voor de bewaking van de Heilige plaatsen te Jeruzalem was toevertrouwd en die alleen of met vrome pelgrims den kruisweg te Jeruzalem bezochten, voerden deze godvruchtige oefening overal in Europa in en beijverden zich, dat overal de H. Kruisweg werd opgericht.

4^o. *Noem eenige vurige vereerders van den H. Kruisweg.*

De H. ALPHONSUS DE LIGUORIO had eene bijzondere genegenheid tot de oefening van den heiligen Kruisweg; hij had de vergunning bekomen dien op te richten in alle huizen van de door hem ingestelde Orde, genaamd: *Congregatie van den allerheiligsten Verlosser*, en hij zelf hield deze oefening gewoonlijk alle dagen; toen hij niet meer konde gaan, liet hij zich

op eenen stoel voor de staties brengen, en daar dit hem eindelijk ook te zeer vermoeide, trachtte hij de aflaten, aan deze heilige oefening vergund, in zijne kamer te verdienen, door de voorgeschreven gebeden te lezen voor een tot dat einde gewijd kruis, gelijk later opgegeven wordt.

De Heilige LEONARDUS à PORTU MAURITIO, vermaard Missionaris van de Orde der Minder-Broeders, overleden in 1751, heeft zich op zijne missiën bijzonder van de oefening van den Kruisweg bediend om de geloovigen tot eerbied voor het lijden des Zaligmakers op te wekken en beijverde zich om deze oefeningen te doen herleven of op te richten in alle plaatsen, waar hij predikte. „O, Eerwaardige Kerkvoogden,” riep hij uit, „wilt gij de ondeugden, die onder uw volk heerschen, uit hun midden verbannen, richt dan den H. Kruisweg op en gij zult weldra den goeden

uitslag van uwen ijver zien. Eerwaarde Bisschoppen en Pastoors en alle dienaren van JEZUS CHRISTUS, gedoog, dat ik mij aan uwe voeten werpe, dat ik u smeeke om niets na te laten om den H. Kruisweg op te richten. Ik smEEK u door het dierbaar Bloed van JEZUS CHRISTUS om den geloovigen eenen schat te openen, waarin zij zullen vinden: het begin hunner bekeering, overvloedige middelen van volharding, oneindige schatten om hunne schulden en die van de zielen in het vagevuur te voldoen, eindelijk eene onuitputbare bron van genade, verdiensten en hemelsche zegeningen.

Persoonlijk richtte de H. Leonardus 572 kruiswegen op. Hij placht te zeggen, dat deze heilzame oefening voldoende was om een parochie heilig te maken en op zichtbare wijze zelfs tijdelijke zegeningen daarop te doen neerdalen.

20. De Kruisweg was de geliefkoosde en voortdurende oefening van den H. Benedictus Josephus Labre en deze oefening voerde hem op tot een groote heiligheid.

TWEEDE HOOFDSTUK.

De aflaten, aan den H. Kruisweg verbonden.

1o. *Zyn aan de oefening van den H. Kruisweg vele aflaten geschonken?*

Ja, zeer vele, zoowel volle aflaten als gedeeltelijke.

2o. *Welke Pausen hebben deze aflaten gegeven?*

Innocentius XI (5 Sept. 1686 en 6 Nov. 1686). — Deze Paus verleende de aflaten slechts voor zeven jaar aan alle geloovigen, die zich op de overweging of de oefening van den kruisweg toelagden. — Innocentius XII bevestigde deze geestelijke gunsten voor altijd. (24 Dec. 1692 en 16 Dec. 1696). — Benedictus XIII (1726 en 3 Maart 1727). — Clemens XII (16 Jan. 1731). — Al deze aflaatschenkingen werden bekrachtigd door Bene-

dictus XIV (Cum tanta 30 Aug. 1741).

Zoo hebben meer dan 10 Pausen de oefening van den H. Kruisweg met aflaten verrijkt.

3o. *Welke aflaten, zoowel volle als gedeeltelijke, kan men door het bidden van den Kruisweg verdienen?*

Men kan, wanneer men de voorwaarden, door de Kerk gesteld, vervult, al de volle en gedeeltelijke aflaten verdienen, die aan het bezoeken der veertien staties te Jeruzalem verbonden zijn, evenals wanneer men persoonlijk die veertien heilige plaatsen zou bezoeken.

4o. *Hoevele aflaten en welke zijn aan de oefening van den Kruisweg verbonden?*

Zeer vele; hoevele echter en welke kan niet meer opgegeven worden, omdat bij een brand, die ten tijde van den Paus Pius V in het H. Graf te Jeruzalem ontstond, de officieele en authentieke stukken, die hierover

uitsluitel en inlichting konden geven, verbrand zijn,

Om verschillende redenen heeft de Kerk dan ook verboden van den predikstoel te verkondigen of bij de staties van den kruisweg lijsten op te hangen, waarin men melding maakt van een zeker en bepaald getal aflaten, die men door de kruisweg-oefening verdienen kan. Deze redenen zijn: 1°. De officieele stukken zijn door brand verloren gegaan, zoodat men zonder gevaar van zich te vergissen, geen bepaalde en juist omschreven lijst der aflaten kan aangeven. — 2°. Vele dezer aflaatschenkingen zijn mondelings door de Pausen gedaan — 3°. Bij verschillende gelegenheden heeft men bevonden, dat men hetzij uit onachtzaamheid en vergissing, hetzij uit overdreven godsvrucht de waarheid verminkt en de zekerheid dezer aflaten twijfelachtig gemaakt heeft.

Het is dus voldoende te zeggen, dat de aflaten, aan den Kruisweg verbonden, groot en talrijk zijn; dat, al wie met godsvrucht deze heilige oefening houdt, het lijden van onzen Heer Jezus Christus overwegende, door de goedgunstigheid der Pausen dezelfde aflaten verdient, die hij verdienen zou, wanneer hij persoonlijk de staties van den kruisweg te Jeruzalem bezocht.

5°. *Hoeveel van deze aflaten kan men verdienen, wanneer men eens den Kruisweg bidt?*

Voor zich zelven niet meer dan één vollen aflaat, maar men kan andere en meerdere aflaten voor de geloovige zielen in het vagevuur verdienen.

6°. *Wat moet men verstaan door de woorden: Men verdient door het bidden van den Kruisweg dezelfde aflaten als wanneer men persoonlijk de Heilige plaatsen te Jeruzalem bezocht?*

Door deze Heilige plaatsen worden

verstaan de veertien states van den lijdensweg of kruisweg te Jeruzalem, van het rechthuis van Filatus tot op den berg van Calvarië, dien Christus zelf bewandeld heeft. Dus hierdoor worden niet verstaan alle heilige plaatsen te Jeruzalem en daarbuiten door het geheele Heilige Land. Men verdient dus alleen de aflaten, aan het bezoek der veertien staties te Jeruzalem verbinden en niet de aflaten, verleend aan het bezoeken van andere heilige plaatsen te Jeruzalem of elders in Palestina. (S. C. Indulg, 26 Maart 1881).

7°. *Waarom heeft men te Rome geen nieuwe lijst der aflaten, aan den Kruisweg te Jeruzalem verbonden, aangevraagd?*

Men heeft dit gedaan, maar de Heilige Congregatie der aflaten oordeelde het beter geen nieuwe lijst te geven om de redenen, boven aangehaald, dat is, om de onzekerheid en de on-

vertrouwbaarheid der bewijsstukken.

8°. *Kan men de aflaten van den Kruisweg op de geloovige zielen in het vagevuur toepassen?*

Ja, alle aflaten zonder uitzondering zijn toepasselijk op de zielen in het vagevuur.

9°. *Wie kunnen de aflaten van den Kruisweg verdienen?*

Is de Kruisweg kanoniek opgericht in kerken, openbare kapellen, op kerkhoven of andere openbare plaatsen, dan kunnen, alle geloovigen de aflaten daarvan verdienen, dus iederen, die daar onder de vereischte voorwaarden den Kruisweg bidt.

Is de kruisweg op niet openbare plaatsen opgericht, dan kunnen daar de aflaten alleen verdiend worden door de personen, die in de akte van vergunning en oprichting zijn aan gewezen. Is er spraak van kloosters zustershuizen, godsdienstige gestichten of soortgelijke inrichtingen, dan

kunnen daar de aflaten van den Kruisweg verdienen niet alleen de personen, die in dat huis of gesticht wonen, maar ook allen, die er de onderrichtingen of andere godvruchtige oefeningen bijwonen.

Is de kruisweg eindelijk opgericht in private kapellen of vertrekken, dan kunnen de aflaten alleen verdiend worden door de eigenaars, hun bloedverwanten en die dienstboden, welke bij hen wonen.

10o. *Kan men meermalen daags de aflaten van den H. Kruisweg verdienen?*

Men heeft dit langen tijd vrij algemeen gemeend, maar de Congregatie der aflaten heeft geantwoord, dat het niet zeker is, omdat de bewijsstukken het niet uitmaken. (10 Sept. 1883.)

Nochtans staan de volgende punten ten opzichte van de aflaten, aan den H. Kruisweg verbonden, vast:

1o. Wanneer men deze godvruch-

tige oefening slechts eenmaal daags houdt, dan verdient men alle volle en gedeeltelijke aflaten, die daaraan gegeven zijn. Van de volle aflaten kan men er slechts een voor zich zelf verdienen, maar men kan al de andere voor de zielen in het vagevuur verdienen en op hen toepassen.

2o. Wanneer men op een en denzelfden dag de oefening van den H. Kruisweg meermalen verricht, dan kan men telken male opnieuw de gedeeltelijke aflaten, die er aan gehecht zijn, voor zich zelf of voor de zielen in het vagevuur verdienen; want volgens den algemeenen regel kan men meermalen op denzelfden dag aan dezelfde gedeeltelijke aflaten deelachtig worden, indien het tegendeel niet uitdrukkelijk verklaard wordt.

3o. Men kan de aflaten van den Kruisweg ten allen tijde en op ieder uur van den dag of de nacht verdienen. (1 Maart 1819.)

110. *Kan de Kruisweg overal opgericht en kunnen dus ook de aflaten verdiend worden?*

Ja, mits men aan de gestelde voorwaarden voldoet. Het is dus niet noodig, dat de plaatsen, waar de Kruisweg opgericht wordt, op een zekeren afstand van elkander liggen. De oprichting is ook niet meer aan de kerken der Paters Franciscanen voorbehouden.

DERDE HOOFDSTUK.

Voorwaarden om de aflaten van den H. Kruisweg te verdienen.

1°. *Welke voorwaarden moet men verrullen om de aflaten van den Kruisweg te verdienen?*

VIJF VOORWAARDEN.

1°. Men moet in staat van genade zijn.

2°. Men moet de intentie of de meening hebben om de aflaten te willen verdienen.

3°. Men moet het lijden van Christus overwegen.

4°. Men moet de 14 staties, die wettig opgericht zijn in een kerk of kapel. werkelijk en feitelijk bezoeken.

5°. Men moet den Kruisweg zonder onderbreking houden.

2°. *Wat valt er op te merken om*

trent de eerste voorwaarde: Men moet in staat van genade zijn?

De staat van genade is altijd noodzakelijk om iets verdienstelijks voor den hemel te doen en dus ook om een aflat te verdienen, niet alleen een volle, maar ook een gedeeltelijke. Het is evenwel geen vereischte om de aflaten van den Kruisweg te verdienen, dat men biecht en communiceert, als men maar zorgt, dat men in staat van heiligmakende genade is.

3°. *Kan men ook op dagen, waarop men de H. Sacramenten der Biecht en der Communie niet ontvangen heeft, de aflaten van den Kruisweg, ook de volle aflaten, verdienen?*

Ja, en wel op ieder uur, des daags en des nachts.

4°. *Wat is zeer aan te raden bij het bidden van den Kruisweg om zich van het verdienen der aflaten te verzekeren?*

Het is zeer aan te raden, dat men

voor het bidden van den Kruisweg eenakte van berouw verwekt, zoo goed en volmaakt als men kan, en dat men dit berouw bij iedere statie vernieuwt.

Dit berouw is geen noodzakelijke voorwaarde voor het verdienen der aflaten, mits men in staat van genade is. Maar wanneer iemand in staat van zonde is, neemt het berouw de beletselen weg, die aan het verdienen der aflaten in den weg staan, en brengt het berouw ook de gesteltenis aan, die voor het verdienen der aflaten vereischt wordt.

Voor iemand, die in doodzonde is, sluit dit berouw natuurlijk in, dat men moet biechten of ten minste, dat men daartoe den wil heeft, wanneer men niet in de gelegenheid is om te biechten.

Voor hen, die in staat van heiligmakende genade leven, is het berouw toch zeer heilzaam om de

oefening van den Kruisweg met meer vrucht te doen.

5: *Welke goede meening kan men bij het houden van den Kruisweg maken voor het verdienen der aflaten?*

Het is goed, wanneer men deze meening vooraf maakt:

Ik wil al de aflaten van den H. Kruisweg verdienen, die ik verdienen kan, en wel één volle aflaat voor mij zelven, de andere aflaten, hetzij volle hetzij gedeeltelijke, voor de zielen in het vagevuur, (hetzij natuurlijk in het algemeen of voor bepaalde zielen, b. v. van ouders, bloedverwanten, vrienden, enz.)

6: *Kan men ten tijde van een jubilé de aflaten van den H. Kruisweg verdienen?*

Men kan ze alsdan niet verdienen voor zich zelven, maar wel voor de geloovige zielen in het vagevuur.

7: *Moet men den Kruisweg bidden alleen om de aflaten te verdienen?*

Neen. Het is natuurlijk goed en deugdzaam den H. Kruisweg te bidden met het doel om de aflaten, daaraan verbonden, te verdienen. Maar dit moet niet ons eenig, niet ons voornaamste doel zijn, zoodat wij den Kruisweg niet zouden houden, als er geen aflaten aan geschonken waren. In het laatste geval moesten wij toch met vurigheid, godsvrucht, toewijding en ijver den H. Kruisweg bidden om het lijden des Heeren met een dankbaar hart te overwegen en op ons zelveu praktisch toe te passen, opdat wij door die overweging krachtdadig en beslist opgewekt worden tot haat tegen de zonde, tot trouwe vervulling van onze plichten en Gods H. geboden, tot oprechte dankbaarheid voor alles, wat Christus voor ons heeft geleden.

1^o. *Is de intentie of de meening om aan de aflaten van den Kruisweg deelachtig te worden noodzakelijk om ze te verdienen?*

Ja, daarom lette men op deze twee punten:

1°. Maak bij het begin van den Kruisweg een goede meening, dat gij alle aflaten wilt verdienen, die gij verdienen kunt en dat gij alle beletselen, zoover het in uwe macht is, wilt wegnemen.

2°. Maak een goede meening, dat gij alle volle aflaten, die gij voor u zelve niet verdienen kunt, wilt verdienen voor de geloovige zielen in het vagevuur en op hen wil toepassen. Zorg, dat gij deze toepassing bij het begin of ten minste voor het einde van den Kruisweg gedaan hebt, anders zoude zij nutteloos zijn.

3°. *Wat beteekent: Men moet de veertien staties werkelijk bezoeken?*

Dit beteekent, dat men iedere statie moet bezoeken de eene na de andere, dus werkelijk van de eene statie naar de andere gaan

Dit voorschrift moet men zeker

onderhouden, wanneer men alleen den Kruisweg bidt.

Wanneer de geloovigen gezamenlijk en plechtig den Kruisweg houden, moeten allen, die daaraan deel nemen, dit voorschrift zooveel mogelijk onderhouden, zoover de plaats en de ruimte het toelaten.

Kan dit evenwel niet goedschiks geschieden, gelijk zeer dikwijls voorkomt, dan is de volgende manier van den H. Leonardus a Portu Mauritio door de Congregatie der aflaten als geldig en wettig toegestaan. Ieder geloovige blijft op zijne plaats. Een priester gaat met twee of meer koor-knapen of zangers van de eene statie naar de andere en bidt toepasselijke overwegingen en gebeden voor, waar mede het volk zich vereenigt en waarop het volk antwoordt. Bij iedere statie staat het volk op en knielt neder. Van de eene statie tot de andere kunnen de koorzangers

een gedeelte van het Stabat Mater zingen. Het wordt ook aangeraden, dat de geloovigen niet alleen telkens opstaan en weer knielen, maar zich ook naar den kant van den priester wenden, die voorbidt.

Wanneer de geloovigen om de plaatselijke omstandigheden den priester, die voorbidt, niet goed zouden kunnen volgen of verstaan, is het geoorloofd, dat de Kruisweg door een priester wordt voorgebeden van den preekstoel of een andere verhevenheid, van waar hij door de geloovigen goed verstaan kan worden. In dit geval echter blijft het een vereischte, dat een tweede priester met twee koor-knapen of zangers van de eene state naar de andere ga en bij iedere statie stil houdt. (1 Maart 1884, in Buscoduc.)

10°. *Zijn deze voorschriften met betrekking tot het feitelijk bezoek der veertien staties algemeen geldend en van kracht?*

Ja, overal waar de Kerk geen privileges gegeven of uitdrukkelijk uitzonderingen gemaakt heeft.

11: Heeft de Kerk dit op sommige plaatsen gedaan?

Ja, aan sommige bisdommen en kerkprovincies heeft de Kerk toegestaan, overeenkomstig een oud gebruik, dat er bestond en dat moeilijk afgeschaft kon worden, heeft dus de Kerk toegestaan, dat men altijd op zijn plaats blijve, hetzij men den Kruisweg alleen of met anderen in het openbaar bidt. In beide gevallen is het voldoende, dat men bij iedere statie opsta en kniele, of, wanneer men staat, dat men telkens kniele. (Rescript auth. 407).

12: Mag men de oefening van den Kruisweg ook onderbreken?

Neen, niet merkelyk. Men moet dus de veertien staties achtereenvolgens zonder merkelyke onderbreking bezoeken.

Zulk onderbrekingen, die de eenheid van deze oefening niet beletten, verhinderen het verdienen der aflaten niet.

Zelfs langere onderbrekingen beletten het verdienen der aflaten niet, mits men zich in dien tusschentijd niet met wereldsche, maar met godvruchtige oefeningen bezig houde. Zoo zoude men, na eenige staties bezocht te hebben, een H. Mis kunnen hooren, biechten of communiceeren en daarna de overige staties bezoeken. (16 Dec. 1860.)

13o. *Wat beteekent de laatste voorwaarde: Men moet bij het houden van den Kruisweg het lijden van Christus overwegen?*

Dit wil zeggen, dat men bij iedere statie een oogenblik, hoe kort ook, over het lijden van Christus moet nadenken, hetzij men het lijden van Christus in het algemeen overweegt, hetzij men overweegt, wat iedere

statie voorstelt, hetzij men gedurende den ganschen Kruisweg overweegt, wat ééne statie voorstelt.

Men doet in 'talgemeen het beste, wanneer men nu eens kort dan eens langer bij iedere statie zich levendig voor den geest stelt, wat zij te aanschouwen geeft, als ware men er persoonlijk bij tegenwoordig.

14°. *Is het ook een vereischte bij iedere statie de gebruikelijke mondgebeden (Wij aanbidden u . . . Onze Vader . . . Wees gegroet . . .) te verrichten?*

Dat is wel zeer aanbevelenswaardig en loffelijk, maar geen vereischte.

15°. *Wanneer men enkel mondgebeden bij iedere statie zoude verrichten zonder overweging van het lijden zou men dan de aflaten verdienen?*

Neen. Men zou wel een godvruchtige oefening houden, maar geen aflaten van den Kruisweg verdienen.

16°. *Is het ook goed, vooral bij het*

gezamentlijk en openbaar houden van den Kruisweg, de overwegingen en gebeden uit een gebedenboek voor te bidden?

Ja, dat is zeer goed en dienstig, hoewel allen strikt genomen zouden kunnen volstaan, wanneer zij bij iedere statie voor zich zelve een oogenblik het lijden van Christus overwogen hadden.

17°. *Hoe moet men het lijden van Christus overwegen?*

Een ieder naar zijn vermogen, zoo goed als hij kan.

18°. *Is het ook goed de voorbeelden van Christus op zich toe te passen?*

Ja, dat is zeer goed en voordeelig.

19°. *Is het ook een vereischte om bij het slot van den Kruisweg een sluitgebed of zes Onze Vaders en Wees gegroeten of tot intentie van den Paus te bidden?*

Dit is zeer prijzenswaardig maar geen vereischte.

20: *Wat is dus voldoende voor lieden, die niet kunnen overwegen?*

Voor zulke eenvoudige lieden is het voldoende te weten, dat de kruisen en staties, welke zij bezoeken, de heilige plaatsen voorstellen en vertegenwoordigen, waar Christus, onze Zaligmaker, de smartelijkste pijnen voor ons geleden heeft, en te zorgen, dat zij door hieraan te denken gevoelens van liefde en medelijden voor hun lijdenden Verlosser opwekken. Dit is ook het gevoel van den H. Leonardus a Portu Mauritio. (Via Sacra spianata.)

21: *Hoe moeten al deze voorwaarden verstaan worden?*

Zij moeten verstaan worden in dien zin, dat men, als men aan een of meer der vijf bovengenoemde voorwaarden niet voldoet, de aflat van den Kruisweg niet verdient. Maar men doet geen zonde en verricht toch een goed werk.

VIERDE HOOFDSTUK.

Over de gewijde kruisjes.

1°. *Kan men de aflaten van den Kruisweg dan alleen verdienen, wanneer men een wettig opgerichten kruisweg bezoekt?*

Neen, men kan ze ook verdienen door middel van de daartoe gewijde kruisjes.

2°. *Wie kunnen van dat voorrecht geldig gebruik maken en zoo de aflaten van den H. Kruisweg verdienen?*

1°. Zieken, gevangenen, reizigers op zee of in het land der ongeloovigen of heidenen.

2°. Allen, die door een wettig beletsel verhinderd worden of wie het zekerlijk niet mogelijk is de staties van den kruisweg te bezoeken daar, waar hij wettig opgericht is.

Zoo kunnen parochianen, die de kerk slechts eens op den Zondag of

zelfs niet eens alle Zondagen kunnen bezoeken om Mis te hooren, omdat zij zoo ver van de kerk wonen en de wegen zoo slecht zijn, tehuis de aflat verdienen, wanneer zij den Kruisweg aan een daartoe gewijd kruisje bidden.

Zoo ook oude, zwakke, kreupele, gebrekkige menschen, die niet meer naar de kerk kunnen gaan, huismoe- ders, die voor hun kinderen tehuis moeten blijven, ziekenverplegers, die de zieken moeten oppassen.

3o. *Kan iemand, die zulk een gewijd kruisje bezit, het ook aan anderen geven of leenen om de aflat te verdienen?*

Neen, de aflat is persoonlijk. Hij, voor wien het kruisje gewijd is, kan ze alleen verdienen.

4o. *Is hierop geen uitzondering?*

Ja, wanneer verscheidene personen, die wettig verhinderd zijn de staties van den Kruisweg te bezoeken, zich

vereenigen en gezamentlijk de voorgeschreven gebeden verrichten, maar slechts één hunner, welke dan ook, een gewijd kruisje heeft en in de hand houdt, dan kunnen toch allen de aflaten van den Kruisweg verdienen. (Leo XIII, 19 Januari 1884.)

5°. *Welke gebeden moet men verrichten om de aflaten van den Kruisweg door middel van een gewijd kruisje te verdienen?*

Men moet godvruchtig en rouwmoedig bidden:

1°. Veertien maal het Onze Vader, het Wees gegroet en het Glorie zij den Vader in plaats van het bezoek der veertien staties.

2°. Vijf maal het Onze Vader, het Wees gegroet en het Glorie zij den Vader ter eere van de vijf Wonden des Zaligmakers.

3°. Eenmaal het Onze Vader en het Wees gegroet en het Glorie zij den Vader tot intentie van Z. H. den Paus.

6o. *Mag men deze gebeden ook onderbreken?*

Neen, men moet ze achtereenvolgens afbidden zonder merkelijke onderbreking.

7o. *Maar wanneer zware zieken zooveel Onze Vaders niet kunnen bidden?*

Zij kunnen volstaan met het volgende:

1o. Zij moeten het gewijde kruis in de hand houden.

2o. Eenmaal een akte van berouw en het schietgebed bidden: Wij bidden u dan, kom uwe dienaren te hulp, die gij door uw kostbaar Bloed verlost hebt. (Pius IX, 18 December 1877.)

3o. Ten minste met den geest volgen een ander, die driemaal het Onze Vader, het Weesgroet en het Glorie zij den Vader voorbidt.

8o. *Moet men het gewijde kruis altijd in de hand houden?*

Ja, dat is een noodzakelijke voorwaarde, ook voor de zieken.

9°. *Moet men ook het lijden van Christus overwegen?*

Neen, dit is geen vereischte, maar wel zeer nuttig.

10°. *Moet men ook in staat van genade zijn?*

Ja, zonder twijfel.

11°. *Moet men ook de meening hebben om de aflaten te verdienen?*

Ja, dat is noodzakelijk.

12°. *Wat beteekent: Men moet de gebeden godvruchtig verrichten?*

Men moet zich van alle verstrooiende bezigheid onder het bidden onthouden en de woorden goed uitspreken.

13°. *Wat beteekent: Men moet de gebeden rouwmoedig verrichten?*

Men moet in staat van genade zijn.

14°. *Moet men ook biechten en communiceeren?*

Neen, dit wordt niet vereischt.

15°. *Welke vereischten moeten de kruisjes hebben?*

1°. Het moeten kruisjes zijn met een Christusbeeld, niet geschilderd of gegraveerd, maar afzonderlijk aan het kruis vastgehecht of ten minste uitstekend.

2°. Het Christusbeeld mag niet van breekbare stof zijn, waaronder ook lood en tin begrepen worden. (8 Aug. 1859). Het moet dus van soliede stof gemaakt worden.

3°. De kruisen kunnen van iedere stof, ook breekbare, gemaakt worden.

16°. *Waaraan wordt de aflaat gehecht?*

De aflaat wordt gehecht aan het Christusbeeld alleen, niet aan het kruis of aan het kruis met het Christusbeeld te zamen. Men kan het Christusbeeld van het eene kruis losmaken en aan een ander kruis vasthechten zonder dat de aflaten verloren gaan. Wanneer het kruis breekt, maar het

Christusbeeld ongeschonden blijft, blijven de aflaten; doch wanneer het Christusbeeld breekt, gaan de aflaten verloren.

17°. *Kan men het gewijde kruis ook aan anderen afstaan?*

Neen, het is persoonlijk. Heeft men het dus zelf eens gebruikt, dan kan men het aan anderen niet afstaan, niet geven, niet leenen zonder dat de aflaten verloren gaan. Men kan het ook niet door een ongewijd kruisbeeld vervangen, wanneer men het gewijde zoude verliezen of breken.

18°. *Welke aflaten kan men door de gewijde kruisbeelden verdienen?*

Alle aflaten van den gewonen Kruisweg.

19°. *Kan men ze ook op de geloo-
eige zielen in het vagevuur toepassen?*

Ja, en men zorgte dit vóór het bidden te doen

20°. *Moeten de Christusbeelden ook een zekere grootte hebben?*

Een bepaalde grootte is voor de geldigheid om er de aflaten aan te kunnen hechten niet voorgeschreven. Maar zij behooren toch niet al te klein te zijn, zoodat zij geheel en al in de hand verdwijnen, wanneer men daaraan den Kruisweg bid. Het past een duidelijk beeld van Christus aan het kruis voor zich te hebben.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Beschrijving der Statiës van den Kruisweg.

TE

JERUZALEM.

De *eerste statie* van den kruisweg begint bij het *Lithosstrotos*, waar JEZUS tot de straffe van den kruisdood veroordeeld werd. Het *Lithosstrotos*, in het Hebreeuwsch *Gabbatha* genaamd, was eertijds een terras of balkon, met marmer bevloerd, zoo als deszelfs naam te kennen geeft, van waar PILATUS het doodvonnis uitsprak. Het behoorde toen tot het Pretorium, de zetelplaats van den Landvoogd, doch is thans begrepen binnen den omtrek der woning van den Turkschen Gouverneur. Daar de toegang tot deze plaats door Sbirren en Janitzaren bewaakt wordt, houdt men

deze statie gemeenlijk aan de gaanderij der *Scala* of van den trap ¹⁾, die in het laagste gedeelte van *Jerusalem* gelegen is.

1) Deze trap, langs welken Jezus Christus verscheidene malen in en uit het huis van Pilatus is geleid, is van marmer en bestaat uit acht en twintig treden; zij is algemeen bekend onder den naam van *Scala Sancta*. Dezelve is door den H. Helena van *Jerusalem* naar *Rome* overgevoerd en wordt daar in eene kapel der Kerk van St Jan van *Lateranen* als een gedenkteeken van het lijden onzes Zaligmakers bewaard. Men bestijgt dezen trap niet dan op de knieën, en de Pausen hebben aanmerkelijke Aflaten verleend aan diegenen, welke denzelven op die wijze, biddende af het lijden van onzen Heer Jezus Christus overwegende, beklimmen. De toevloed der geloovigen, van beider kunne en van alle standen, die eene voor het geloof zoo troostrijke godsdienstige oefening komen verrichten, is immer zoo groot geweest, dat de wrijving het marmer van die kostbare trappen aanmerkelijk had uitgesleten; zoodat men zich genoodzaakt heeft gezien, om dezelve met planken te bedekken, welke uit dien hoofde

De *tweede statie* is ter plaatse, waarheen de Zaligmaker, na aan Zijne onverzoenlijke vijanden overgegeven te zijn, door een woeste hoop volks, die Hem met beschimping overlaadde, werd voortgesleurd, beladen met het kruis, hetwelk Hij naar den *Calvarieberg* ¹⁾ moest dragen. Geen bepaald

meermalen zijn moeten vernieuwd worden. Lange en smalle openingen zijn van afstand tot afstand in het hout gemaakt, opdat de geloovigen ten minste het marmer zouden kunnen zien.

1) De *Calvarieberg* is niet groot, gelijk velen zich voorstellen. Het is slechts een kleine berg, welke door eene enge en ondiepe vallei van den berg *Sion* is afgescheiden, Aan deszelfs helling was eene rots, beneden deze rots was eene hofstede, toebehoorende aan Joseph van *Arimathea*, een rijk en aanzienlijk man; deze had voor zich in die rots een nieuw graf doen maken, en daarin werd het lijk van onzen Heer Jezus gelegd. De *Calvarieberg* verheft zich niet meer dan twaalf voeten boven de genoemde vallei. Men rekent den afstand van het paleis van Pilatus tot *Calvarië*, op

punt wijst deze statie aan, doch zij wordt berekend op twintig schreden van de eerste.

De *derde statie*, alwaar de Zaligmaker voor de eerste maal onder den last van het werktuig Zijns lijdens nederstortte, herkent men aan eene aldaar omver geworpen, liggende kolom van rood marmer.

De *vierde statie* is veertig schreden van de vorige verwijderd. Het is daar, dat de H. Maagd, door de woeste soldaten teruggestooten, haren Zoon ontmoette, die met moeite het schandelijk hout voortsleepte, waaraan Hij den dood zou ondergaan. Vroeger stond hier eene kerk, toegewijd aan onze Lieve Vrouw der zeven Weeën.

zes honderd en vijftig schreden, en daarbij den weg voegende, welken onze Zaligmaker reeds had afgelegd van Zijne gevangenneming tot Zijne aankomst in het huis van Pilatus, bevindt men, dat Hij omtrent drie duizend en zes honderd voetstappen gedaan heeft.

De *viijfde statie* begint zestig schreden van daar, aan den voet des heuvels, welke naar *Golgotha* geleidt. Het is hier, dat de Zaligmaker, door Zijn langdurig lijden afgemat, wankelde, en dat de naar Zijn Bloed dorstende Joden een *Cyreneër* aanhielden en hem dwongen het kruis te dragen.

De *zesde statie* is tachtig schreden verder, alwaar men het huis van VERONICA ziet, of om juister te spreken, de plaats, waar dit huis vroeger stond, waarvan thans zelfs de bouwvallen verdwenen zijn, en waar men voor het tegenwoordige de woning eener Grieksche familie ziet. Men wijst hier de plek aan, waar deze moedige vrouw door de soldaten en eene menigte volks, die JEZUS omringde, heendrong en, zich aan Zijne voeten werpende, Zijn, nauwelijks kenbaar gelaat afdroogde, waarvan de trekken zich afdrukten op den doek

die het Goddelijk aangezicht van den Zaligmaker der wereld had aange-
raakt.

De *zevende statie*, de plaats waar JEZUS ten tweede male onder den last van het kruis nederstortte, ligt omtrent honderd schreden van de *Oordeelspoort* (*), en wordt aangewezen door eene diepe insnijding in één der steenen van den muur. Van hier tot aan den top des *Calvariebergs* begint de helling veel steiler te worden.

De *achtste statie* herkent men aan eene zware kolom, op omtrent dertig schreden van de voorgaande, welke

De *Oordeelspoort* ligt honderd schreden van het huis van Veronica; de misdadigers, die op den *Calvarieberg* moesten ter dood gebracht worden, gingen door deze poort derwaarts. Dezelve is ter halve hoogte digt gemetseld, en daar achter ziet men de hooge en van verre kenbare steenen kolom, waaraan het door Pilatus uitgesproken vonnis werd vastgehecht.

voor eene zich weinig voordoende, toegemetselde poort is geplaatst. Het was hier, dat de Zaligmaker de vrouwen van *Jeruzalem*, die om Zijn lot tranen stortten, toesprak en uitnoodigde om liever over zich en hare kinderen te weenen.

De *negende statie* bevindt zich op den weg, welke vroeger naar den *Calvarieberg* geleidde en dus ook door den Zaligmaker betreden is; de plek, waar de gefolterde Verlosser, van krachten uitgeput, ten derde male ter aarde viel, wordt mede door eene groote kolom aangewezen. Om den heiligen berg te bereiken is de pelgrim verplicht een' anderen weg te nemen, welke omtrent vijftig schreden van daar is gelegen.

De *tiende statie*, benevens de vier volgende, bevinden zich in de kerk van het H. Graf; eerstgenoemde is de plaats, waar de Zaligmaker van Zijne kleederen beroofd en met wijn,

die met mirre en gal gemengd was, gelaafd werd.

De *elfde statie*. Twaalf voetstappen verder komt men aan een trap, langs welken men den *Calvarieberg* bestijgt, waarop eene hooge kapel is gebouwd, die van binnen met wit marmer bekleed en door een' boog in twee deelen gescheiden is. Het noordelijke gedeelte is de plaats, waar JEZUS aan het Kruis werd genageld; de plek, die door het dierbaar Bloed, vloeiende uit Zijne geheiligde handen en voeten, besprengd is, is belegd met een' vloer van verscheiden kleuren, beslaande zes à zeven voet in het vierkant. Hier branden altijd twee en dertig lampen, welke onderhouden worden door de Eerw. Paters Minder-Broeders (*).

(*) Aan de EE. PP. Minder-Broeders (Franciscanen) is sedert eenige eeuwen de zorg over de godvruchtige inrichtingen van het Heilige Land toebetrouwd. Zij hebben aldaar in verscheidene plaatsen kloosters.

De *twaalfde statie* is aan de andere zijde van de genoemde kapel; men wijst daar nog den kuil, waarin het kruis van onzen Verlosser werd geplant; dezelve is overdekt met eene marmere tafel, in welker midden eene opening is. De plaatsen van de kruisen der moordenaars zijn kenbaar aan twee zwarte steenen. Tusschen het kruis van JEZUS en dat van den kwaden moordenaar ziet men de scheur, die op het oogenblik, dat de Zoon Gods stierf, in de rots ontstond; men heeft deze plaats onbevloerd gelaten om de scheur voor de geloovigen zichtbaar te doen zijn; zij is omtrent een voet breed en gaat in de rots tot eene onbekende diepte; zij is met ijzeren traliewerk omgeven om te voorkomen, dat men er den voet in zette. Ter vereering van deze heilige plaats branden hier steeds vijftig lampen.

De *dertiende statie* is aan den in-

gang der Kerk, en twintig schreden van de vorige verwijderd; men ziet daar den steen, waarop het lichaam van den Zaligmaker, van het kruis afgenomen, werd nedergelegd en gebalsemd. Deze steen is met marmer bedekt, en daar hij slechts zes duimen boven den grond verheven is, heeft men hem met ijzeren traliewerk omringd, teneinde te beletten er op te gaan. Deze steen is bijna acht voeten lang, en twee voeten breed; boven denzelfden hangen acht lampen, die gestadig branden. Verder ziet men een ronden, wit marmeren steen, die de plaats aantoonde, waar de heilige Maagd zat, terwijl het lichaam van haren geliefden Zoon gebalsemd werd.

De *veertiende statie* is het heilige Graf, hetwelk dertig schreden van den steen der zalving verwijderd is; de ingang tot hetzelfde is niet hooger dan bijna vier voet en heeft nauwe-

lijks derdehalve voet in de breedte; de lengte is ongeveer zeven voet, de hoogte en breedte iets minder. In die plaats brandt onophoudelijk een groot aantal lampen. Aan den ingang van het Graf is eene kleine kapel gebouwd, de kapel des Engels genaamd, omdat op die plaats de Engel na de Verrijzenis aan de godvruchtige Vrouwen verscheen; in deze kapel branden altijd achttien lampen.

ZESDE HOOFDSTUK.

Wijze om den H. Kruisweg god- vruchtig te bidden.

Wilt gij de oefening van den H. Kruisweg met veel vrucht verrichten, let dan op de volgende punten:

1. Draag de oefening van den H. Kruisweg op in vereeniging met Jezus Christus, met Maria, de Moeder van smarten, met alle Heiligen des hemels en verlang hun gevoelens van geloof hoop en liefde zoo volmaakt mogelijk te bezitten.

2. Offer de oefening van den H. Kruisweg op tot lof en aanbidding van God, tot dankzegging voor alle weldaden, die gij hebt ontvangen, tot vergiffenis uwer zonden, tot voldoening voor uw tijdelijke straffen, om geestelijke en tijdelijke genaden voor uzelf en voor anderen te vragen.

3. Maak altijd eerst een bijzondere

intentie, waarvoor gij den H. Kruisweg wilt bidden, b.v. om de zonde te vermijden, om uw plichten te vervullen, om u aan Gods H. wil te onderwerpen, om een tijdelijke gunst te verkrijgen.

4. Bid eerst een akte van geloof, hoop, liefde en vooral van een oprecht berouw.

5. Laat de overweging van Christus lijden en dood u aansporen: 1. Tot liefde voor onzen goddelijke Zaligmaker, welke bestaat in het onderhouden Gods van geboden en het volbrengen uwer plichten. 2. Tot haat tegen de zonde, vooral van die zonden, hetzij groote, hetzij kleine, waaraan gij u schuldig maakt.

6. Pas de Aflaten van den H. Kruisweg toe op de zielen in het vagevuur.

7. Vervolgens gaat men de onderscheidene statiës in volgorde bezoeken, en zich voor elke derzelve op de knieën werpende, zegt men met gevoel:

Wij aanbidden U, Christus, enz. Nu blijft men een weinig tijds dat geheim van Jesus lijden overwegen, hetwelk door die statie wordt voorgesteld, en na een kort gebed tot den lijdenden Verlosser, bidt men: Onzen Vader:— Wees gegroet en Glorie zij den Vader, enz. Op deze wijze gaat men voort tot aan de laatste statie, en zich dan weder naar het altaar begevende, bedankt men God voor de ontvangen weldaden.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Het Broederschap van den H. Kruisweg.

1o. *Wat is het Broederschap van den altijddurenden H. Kruisweg?*

Het Broederschap van den altijddurenden H. Kruisweg is een vereeniging, wier leden op zich nemen om iedere week of iedere maand met een bepaald doel den H. Kruisweg te bidden, opdat deze godvruchtige oefening altijd voortdure en nooit onderbroken worde.

2o. *Wie heeft dit Broederschap goedgekeurd?*

Paus Leo XIII heeft door een brev  van den 21 Januari 1879 het Broederschap van altijddurenden Kruisweg goedgekeurd en met aflaten verrijkt. De hoofdzetel van dit Broederschap is gevestigd te Rome in de kerk van

Ara Coeli (S Congr. Ind. 15 Martü 1884.)

Onderafdeelingen bestaan rechteus in alle kerken en openbare kapellen der Paters Franliscanen. In de plaat-sen, waar geen Paters Franciscanen zijn, kan hun Minister Generaal met verlof van den Bisschop in de kerken of openbare capellen onderafdeelin-gen oprichten.

3°. *Welk is het algemeene doel van dit Broederschap?*

Het algemeene doel van dit Broe-derschap is het veelvuldig ja, dage-lijks overwegen van Christus' lijden om de heilrijke vruchten daarvan voor zich zelven en voor anderen te verwerven.

4°. *Welke zijn de bijzondere doel-einden van dit Broederschap?*

De bijzondere doeleinden van dit broederschap zijn: 1°. Eerherstel voor de beleedigingen, die Jezus Christus dagelijks worden aangedaan. 2°. Ge-

bed voor de bekeering der zondaren. 3°. Voldoening voor de geloovige zielen in het vagevuur, vooral voor de zielen dier overledenen, welke lid van dit Broederschap zijn geweest. 4°. Gebed voor de verheffing van onze Moeder de H. Kerk.

5°. *Welke voorwaarden moet men vervullen om lid van dit Broederschap te worden?*

Men moet door iemand, die daartoe de volmacht heeft, in het hoofdregister van het Broederschap te Rome of in het register van onderafdeeling worden ingeschreven.

6°. *Welke zijn hoofddagen van het Broederschap?*

Twée hoofddagen van het Broederschap zijn : Passiezondag en de eerste Zondag van November. De Kruisweg behoort op die twee dagen door directeurs en leden met grooter plechtigheid gehouden te worden.

7°. *Welke zijn de verplichtingen der leden?*

De leden zijn in twee klassen onderscheiden :

De eersten bidden den Kruisweg iedere week, de anderen bidden hem iedere maand, op een dag, hen aangewezen of door hen zelfven gekozen.

8°. *Verplicht dit op zonde?*

Dit verplicht niet op zonde. Maar wanneer een lid gewoonlijk aan zijn verplichting niet voldoet, dan wordt hij gedurende dien tijd aan de toegestane aflaten niet deelachtig.

Wie wettig verhinderd is, kan volstaan, wanneer hij de voorgeschreven gebeden aan het gewijd kruis verricht.

9°. *Welke aflaten heeft de Kerk aan dit Broederschap verleend?*

Paus Leo XIII¹ heeft de volgende aflaten aan dit Broederschap verleend (21 Juni 1879):

Volle aflaten.

- 1o. Op den dag der inschrijving.
 - 2o. In het uur des doods.
 - 3o. Op het feest der Zeven Smarten van Maria, den derden Zondag in September, het hoofdfest van dit Broederschap.
 - 4o. Op het feest van den H. Franciscus van Assisi (4 October).
 - 5o. Op het feest van den H. Leonardus a Portu Mauritio (26 November).
-

II.

DRIE OVERWEGINGEN OVER DEN
KRUISWEG EN HET LIJDEN
VAN CHRISTUS.



ONDERRICHTING.

Behalve de volgende oefeningen van den H. Kruisweg laten wij hier nog een paar overwegingen over het Lijden des Heeren vooruitgaan.

Zooals wij reeds gezien hebben, kan men onder het houden van den Kruisweg, dus bij het bezoeken der veertien staties, het Lijden des Heeren in het algemeen of een bepaald punt daarvan beschouwen, overdenken en op zich zelven toepassen. Het is juist niet noodig, dat men zich aan de veertien staties in de bestaande volgorde houdt en deze achtereenvolgens overweegt.

Men kan dan den Kruisweg ook zoo houden:

Men bezoekt achtereenvolgens de veertien staties van den Kruisweg, en houdt bij iedere statie een weinig stil. Midderwijl leest men aandachtig

of overdenkt men godvruchtig een der hier volgende overwegingen of een gedeelte daarvan en wekt vrome gevoelens van geloof, hoop, liefde en berouw in zijn hart op.

EERSTE OVERWEGING.

De kruisweg des Heeren.

(Naar het Evangelie.)

De landvoogd Pontius Pilatus had bepaald, dat de drie boosdoeners tot grooteren afschrik der Joden op het Paaschfeest hun straf zouden ondergaan. Alles was dus tot de uitvoering van het vonnis in gereedheid gebracht. Nadat Jezus in stede van Barrabas ter dood was verwezen, ging men terstond tot de uitvoering van het vonnis over, daar deze zoowel bij de Romeinen als bij de Joden spoedig op de veroordeeling volgde.

De strafplaats was een lage, rotsachtige heuvel, aan de Noordwestzijde van Jeruzalem, even buiten de muren der stad, nog geen kwartier uur gaans van het rechthuis, van Pilatus gelegen. Waarschijnlijk naar zijn uiterlijken vorm noemde men

BIBLIOTHEEK
WIJCHENS

hem in de landtaal Golgotha, dat is, hoofdschedel of Calvarië.

Jezus was door den landvoogd tegen diens overtuiging in aan de Joden ter kruisiging overgegeven. Men ontnam Hem nu den purperen spotmantel en deed Hem zijn eigen kleederen weer aan. Daarop legde men het lange en zware kruis op zijne doorwonde schouders, want de veroordeelden moesten het zelven naar de strafplaats dragen. Tegelijk met den Zaligmaker werden de twee moordenaars, ieder met hun eigen kruis beladen, naar den berg van Calvarië weggevoerd.

De treurige stoet bestond verder uit de Romeinsche soldaten, die het vonnis zouden uitvoeren, uit een wacht met haar hoofdman om de orde te handhaven, uit Schriftgeleerden en Phariseën, leden van den hoo-gen Raad, die zich in de smarten en vernederingen van hun slachtoffer

weidden en uit een groote menigte volks, waaronder zich klagende en jammerende vrouwen uit Jeruzalem bevonden.

Isaäk droeg zelf het hout, waarop hij geslachtofferd zoude worden. En de profeet Isaïas had van den Verlosser voorspeld: *Zijne heerschappij rust op Zijn schouder.* (Is. 2, 6.)

En zijn kruis dragend ging hij uit naar de plaats, welke Calvarië heet. (Joh. 19: 17.) Maar Hij droeg zijn kruis, zegt de H. Leo (*De Pass. Sermo* 8, 4) als het zegeteeken van zijn triomf, als het teeken des heils, dat Hij ter vereering aan alle rijken bracht. Het vaandel des Konings gaat vooruit en het geheim des kruises schittert.

Laat ons derhalve uitgaan tot Hem buiten de legerplaats, Zijnen smaad dragende. (Hebr. 13: 13.)

Een eind weegs was Jezus voortgegaan en denkelijk buiten de poort

der stad gekomen. Maar Zijn krachten waren door de wreede mishandelingen van den vorigen nacht en door het veelvuldig bloedverlies geheel uitgeput; Hij kon den last des kruises niet langer torsen. Wilde men Hem niet zien bezwijken, eer men Golgotha bereikt had, wilden de Sanhedristen zich niet van het schouwspel beroofd zien om hun slachtoffer aan het schandhout des kruises te zien hangen, dan moest men Hem hulp verleenen en Zijn kruis door iemand anders doen dragen.

Juist kwam er een man voorbij, die van het veld naar de stad terugkeerde. Hij heette Simon, was uit Cyrene geboortig en wordt de vader van Alexander en Rufus genoemd. Zij dwongen hem het kruis van Jezus te dragen. Zeker is Simon rijkelijk beloond geworden voor den liefdedienst, welken hij aan den Verlosser bewezen heeft. Het Bloed des Heeren zal niet

vruchteloos vergoten zijn geworden voor hem, die het kruis van Jezus gedragen heeft.

De Jeruzalemsche vrouwen, die Jezus op Zijn lijdensweg volgden, gaven hun deernis met hem door luid gevee en klagen te kennen. Het eenige woord, dat de Verlosser, voor zoover wij weten, op den kruisweg sprak, was tot haar gericht. Het was een verschrikkelijke voorspelling tegen Jeruzalem, de rampzalige stad, die haren Messias en Weldoener ging vermoorden, daardoor de maat harer gruwelen vol maakte, maar nu ook het goddelijk gericht niet kon ontgaan.

„Dochters van Jeruzalem,” sprak Hij haar toe, „weent niet over Mij, maar weent over u zelve en over uwe kinderen. Want ziet, er zullen dagen komen, dat men zeggen zal: Gelukkig de onvruchtbaren en de schooten, die niet gebaard, en de borsten, die niet gezoogd hebben. Dan zal men tot

de bergen beginnen te roepen: valt op ons! en tot de heuvelen: bedekt ons! Want als zij dit doen aan het groene hout, wat zal dan aan het dorre geschieden?"

Christus stelt zich zelfven voor onder het beeld van groen, levend hout, maar het ongelukkige Israël en bepaaldelijk Jeruzalem noemt Hij een dor hout; immers, door den Messias te verwerpen had het zijn leven verloren.

In een meer uitgebreiden zin beteekenen de woorden van Jezus: Weent niet over mijn lijden, maar weent over uwe zonden, die de oorzaak van mijn lijden geweest zijn. Als ik, die geen zonde bedreven heb, zoo groote smarten wil doorstaan, wat zult gij dan niet moeten boeten voor uwe zonden om aan de goddelijke rechtvaardigheid te voldoen?

„Waar is hier,” roept de H. Leo uit, „de droefheid van iemand, die

gaat gekruisigd worden? Waar is de vrees van iemand, die gaat sterven? Het uur van de terechtstelling jaagt Hem, die gaat lijden, geen schrik aan en terwijl hij aantoon, dat er geen reden is om over Hem te weenen, spoort hij tot boetvaardigheid aan door op de straf te wijzen." (De Pass. 10.)

Wat wij hier hebben medegedeeld, is alles, wat het Evangelie over den kruisweg des Heeren bevat. De Christelijke Overlevering vermeldt bovendien, dat de goddelijke Zaligmaker driemaal onder den loodzwaren last des kruises ter aarde gevallen is, dat een medelijdende vrouw, Veronica genaamd, Hem eenen doek aanbood, opdat Hij daarmede Zijn aangezicht zoude afdroegen, en dat Christus, om hare liefdedaad te beloonen, het afbeeldsel van Zijn gelaat in dien doek achter liet.

Volgens de Overlevering had ook

op den kruisweg de ontmoeting van Christus met Zijn Heilige Moeder plaats. Vermoedelijk was Maria met de andere godvruchtige vrouwen, die wij op Calvarië zullen aantreffen, uit Galilea naar Jeruzalem gekomen. Nu stond zij aan den weg en zag, hoe haar goddelijke, teerbeminde Zoon ter dood werd weggeleid. Wat zwaard van droefheid ging er toen door het hart van Maria! Aanschouwt en ziet, of er een smart is gelijk aan de hare!

TWEEDE OVERWEGING.

Over de liefde tot den gekruisten Jezus.

(Naar den H. Alphonsus de Liguorio.)

Ach JEZUS, waarmede kondet Gij mij een grooter bewijs geven van uwe liefde tot mij, dan met uw leven aan het schandhout des kruises op te offeren, om te voldoen voor mijne zonden en om mij met U eene plaats in den hemel te bereiden.

Hij heeft zich zelven vernederd en is gehoorzaam geweest tot aan den dood, tot aan den dood des kruises. (Phil. II.) De Zoon Gods heeft alzoo, uit liefde tot den mensch en om te gehoorzamen aan den hemelschen Vader, die wilde, dat Hij voor onze zaligheid zoude sterven, zich vernederd tot den dood, ja, tot den schandelijken

kruisdood! En zullen er dan nog menschen gevonden worden, die in Hem gelooven, en evenwel dezen God niet beminnen? Ach! laat nu toe, dat ik U beminne, want ik wil niet langer misbruik maken van uwe liefde. O op-
perste goed, ik bemin U en wil U altijd beminnen. Ach! maak mij altijd de pijnen indachtig, die Gij voor mij geleden hebt, opdat ik mij altijd moge herinneren U wederliefde te bewijzen.

Mijn God, sommigen spreken en anderen hooren spreken over het lijden van JEZUS CHRISTUS zonder eenig gevoel van liefde en dankbaarheid, alsof het een verdictsel of alleen het lijden ware van eenen onbekenden mensch, met wien wij in geene betrekking staan.

O mensch, waarom bemint gij JEZUS CHRISTUS niet? Zeg mij, wat moest onze Verlosser meer doen dan in overmaat van schande en smar-

ten te sterven om onze liefde te verkrijgen?

Zouden wij, wanneer de geringste der menschen voor ons de pijnen hadde uitgestaan, die JEZUS CHRIS-TUS voor ons geleden heeft, hem onze liefde en dankbaarheid kunnen onttrekken?

Maar, o JEZUS, waarom spreek ik tot anderen en niet tot mij zelven? Waarin heeft dusverre mijne dankbaarheid jegens U bestaan? Ik, ongelukkige, alleen met de versmadingen en het misnoegen, dat ik U heb aangedaan, heb ik uwe liefde vergolden.

Ach, vergeef mij! Van dezen oogenblik af wil ik U beminnen, wil ik U oprecht liefhebben. Ik zoude al te ondankbaar zijn, indien ik U weinig beminde, nadat Gij mij, van uw kant, zoo vele goedheden en barmhartigheid betoond hebt.

Laat ons overdenken, dat die man

van smarten, die aan dit schandhout genageld werd, waarlijk onze God is, en dat Hij, alleen uit liefde tot ons, aan hetzelfde heeft geleden en gestorven is.

Wij gelooven dus, dat de gekruiste JEZUS onze God is; en kunnen wij dan nog iets anders beminnen dan JEZUS CHRISTUS?

O reine liefdevlammen, gij, die mijnen Zaligmaker bewogen hebt op den *Calvarieberg* te sterven, komt gij in mij alle aardsche genegenheden te niet doen; doet mij altijd branden van liefde voor dien God, die, uit liefde voor mij, heeft willen sterven en zich zelve geheel en al opofferen.

Welk aandoenlijk schouwspel was het voor de Engelen, toen zij het goddelijk Woord aan het kruis zagen hangen en daaraan den geest geven om ons, zijne ellendige schepselen, zalig te maken.

Ach, mijn Zaligmaker, Gij hebt

mij uw Bloed en uw leven niet geweigerd, en ik, ik zou U mijne liefde ontzeggen! Neen; Gij hebt U zelven geheel voor mij ten beste gegeven; ik geef mij ook geheel en al en onvoorwaardelijk aan U over.

O mijne ziel, aanschouw op den *Calvarieberg* uwen gekruisten en stervenden Zaligmaker, bemerk, hoe Hij lijdt en zeg Hem: O JEZUS, uwe overgroote liefde voor mij is dan de oorzaak van al uwe smarten en pijnigingen aan dit kruis? Uwe smart ware minder hevig geweest, indien Gij mij minder bemind haddet.

Ach, minnelijke Verlosser, met welke overmaat van smarten, versmaadheden en inwendige droefheid wordt Gij aan uw kruis overladen? Uw geheiligd lichaam, hangende op vier nagelen, rust alleen op zijne wonden; het volk, dat om U staat, beijvert zich om U te beschimpen en te belasteren; uwe reine ziel ge-

voelt inwendig nog heviger smarten dan uw lichaam. Zeg mij, waarom Gij zoo veel voor mij lijdt? Ach, Gij antwoordt mij: Ik lijd dit alles uit liefde tot U; blijf dus mijne liefde indachtig en bemin mij ook.

Ja, o JEZUS, ik wil u beminnen en wien zal ik wel willen liefhebben, indien ik eenen God niet lief heb, die voor mij gestorven is? Voorheen, o mijne liefde, heb ik U versmaad, maar nu veroorzaakt niets mij meer droefheid dan de herinnering aan de beledigingen, die ik U heb aangedaan, en ik verlang alleen U geheel en al toe te behooren. Ach, JEZUS, vergeef mij en trek mijn hart geheel tot U, bind het, ontsteek het en ontvlam het geheel en al door uwe liefde.

Laat ons de teedere gevoelens overwegen van onzen Zaligmaker, toen Hij zijne handen en voeten aanbood om op het kruis genageld te worden en te gelijker tijd zijn dierbaar leven

voor onze zaligheid aan zijnen hemelschen Vader opofferde. Minnelijke Verlosser, wanneer ik den prijs indachtig word, dien mijne ziel U gekost heeft, kan ik niet wanhopen aan mijne vergiffenis. Hoe zwaar en menigvuldig mijne zonden ook zijn, ik wil toch niet wanhopen aan mijne zaligheid, omdat Gij reeds overvloedig voor mij voldaan hebt. O JEZUS, mijne hoop en mijne liefde, ik wil U even vurig beminnen, als ik U zwaar beleedigd heb; ik heb U zeer beleedigd, dus wil ik U ook groote liefde betoonen: Gij, die mij dit verlangen inboezemt, kunt mij bijstaan.

Eeuwige Vader, *zie op het aanschijn van uwen Gezalften*. Aanschouw dit aanschijn met doodskleur overdekt; aanschouw dit met doornen gekroond hoofd, deze doornagelde handen, dit verscheurde vleesch: Hij is het slachtoffer, dat voor mij is opgeofferd; ik bied het U aan, ontferm U over mij.

Hij heeft ons bemind en in zijn bloed ons afgewasschen van onze zonden. (Openb. I: 5.) Hangende aan zijn kruis, dacht JEZUS nog aan ons en bereidde ons van dáár alle genaden en barmhertigheden voor, die Hij ons sedert met zoo veel liefde bewezen heeft, eveneens als of Hij de ziel van elk onzer in het bij zonder alleen hadde moeten verlossen.

O Heere, Gij voorzaagt dus reeds aan uw kruis mijne zonden en hebt mij, in plaats van straffen, uwe heilzame inspraken, uwe minnelijke uitnoodigingen en vergiffenis bereid. Ach, mijn JEZUS, moet ik dan, na zoo vele genaden van U ontvangen te hebben, weder beginnen met U te beleedigen en te verlaten? Ach Heere, laat dit niet toe, laat mij u nooit meer vergrammen.



DERDE OVERWEGING.

**Jezus heeft ons liefgehad door voor
ons [te lijden.**

(Naar de H. Catharina van Siëna.)

God heeft ons het wezen geschonken, alleen uit liefde, en ook uit liefde geeft Hij ons alle genaden en alle gaven, die aan ons wezen zijn toegevoegd.

Uit liefde heeft God de Vader ons zijn Zoon, het eeuwig Woord, geschonken, opdat Hij onze schulden zoude betalen en opdat Hij ons uit de duistere gevangenis en uit de slavernij van den duivel zoude verlossen, waaruit de mensch zich zelven niet bevrijden kon.

Dit goddelijke Woord opende voor ons met het kruis de deur van het eeuwig leven. Hij heeft dat alles gedaan uit liefde.



O onuitsprekelijke teederheid, o eindelooze goedheid, o goddelijke liefde! Welk hart, dat zich met zulk een liefde bemint ziet, zal niet door liefde verteerd en volkomen in Hem hervormd worden? Dit hart zoude te hard zijn, harder dan het diamant, zoo het aan zulk een vuur weerstond.

Jezus is de regel en de weg en er zijn geen andere. Wij moeten den weg volgen, dien Hij ons aanwijst, zoo wij tot het licht komen en het leven der genade ontvangen willen; wij moeten voortgaan te midden van smarten, vernederingen, smaadheden en vervolgingen om aan den gekruisten Jezus gelijkvormig te worden. Dat Lam zonder vlek heeft de rijkdommen en de eerbewijzingen der wereld veracht en schoon Hij God en mensch was, heeft Hij ons de wet geleerd, heeft Hij ze onderhouden en niet overtreden, daar Hij ons voorbeeld en onze weg was. Hij is zoo nederig en

zoo zachtmoedig, dat men nooit de minste klacht uit zijn mond gehoord heeft. Hij heeft zich zelven opgeofferd en in zijn edelmoedige liefde heeft Hij naar onze zaligheid verlangd, nooit zijn eigen belang zoekend, maar alleen de glorie van Zijn vader en het heil der schepselen. Hij heeft de pijnen niet ontvlucht, Hij is ze zelfs te gemeet gegaan. Is het niet bewonderenswaardig den goeden en zachtmoedigen Jezus, die het heelal bestuurt en voedt, in zulk een ellende te zien, dat nooit iemand zoo arm als Hij geweest is? Hij was zoo arm, dat Maria geen behoorlijke windselen had om haren Zoon daarin te wikkelen; en toen Hij aan het kruis stierf, had Hij niets om daarmede Zijne naaktheid te bedekken. Hij was naakt, omdat de zonde ons het kleed der genade had doen verliezen, en Hij heeft zich van het leven ontdaan om ons te bekleeden. De ziel, die de liefde heeft gevonden

in de godsvrucht tot den gekruisten Jezus, zal zich schamen langs een anderen weg te gaan dan dien van den gekruisten Jezus; zij zal noch de vermaken, noch de eerbewijzingen noch de grootheid zoeken: maar zij zal in dit leven zijn als een pelgrim, die er alleen aan denkt om het doel van zijn reis te bereiken. Zoo hij wijs is, laat hij zich noch door den voor-
spoed, noch door den tegenspoed, die hij ondervindt, weerhouden, maar hij streeft steeds grootmoedig naar het doel, dat hij bemint en waarnaar hij verlangt.

Ga binnen in de wonden van den gekruisten Jezus, waar de ware en volkomen veiligheid gevonden wordt. Zijn geopende zijde laat u het geheim van Zijn Hart zien, dat Hart, hetwelk alles voor ons doet en ons alles schenkt uit liefde. Daar bevindt zich ook de ware en diepe nederigheid, die de olie is om het vuur en

het
van
men
gij
geof
groc
nee
me
me
des

Jez
de
vu
da
w
w
le
o
o
l

M
c

het licht in het hart van de bruid van Christus te voeden. Waar kan men een grootere liefde vinden, daar gij ziet, dat Hij zijn leven voor u geofferd heeft? Waar zal men een grootere vernedering zoeken dan wanneer men ziet, dat God zich tot den mensch vernedert en dat de God-mensch naar den schandelijken dood des kruises snelt?

In het Bloed van den gekruisten Jezus wordt de ziel van elke vlek der zonde gezuiverd en vindt zij het vuur der goddelijke liefde, daar zij ziet, dat het uit liefde vergoten is. Zoolang wij met een vurig verlangen aan de weldaad van dit Bloed denken, zullen wij dankbaar zijn en wij zullen onze schuld betalen door de vurigheid onzer liefde en door ware en deeglijke deugden.

De liefde heeft den Zoon Gods aan het kruis gehecht en vastgenageld. O onuitsprekelijke en allerzoetste

liefde! Hoe sterk is de band, die den Godmensch, gewond en verscheurd, aan het kruishout heeft teruggehouden! Daar heeft Hij den last van onze zonden gedragen; en 'evenals het aanbeeld door den hamer geslagen wordt, werd de ziel van Jezus Christus in Zijn lijden door het vuur zijner liefde geprangd. O zoete en volmaakte vereeniging, die God met den mensch heeft aangegaan.

Omhelst met liefde het heilig kruis, en gij zult er de zoete en koninklijke deugden vinden, omdat wij er den Godmensch vinden. Denkt, dat het vuur der liefde zulk een geweld aan zijn aanbiddelijk lichaam heeft aangedaan, dat het Bloed uit al Zijn ledematen gevloeid is, en wel met zulk een liefde en zulk een geduld, dat men dit Lam geen enkele klacht heeft hooren uiten.

Het is altijd nederig, veracht, met smaadheden verzadigd.

III.
VERSCHILLENDE OEFENINGEN
VAN DEN H. KRUISWEG.



E

O

wi

de

vi

vo

M

to

U

e

M

U



EERSTE OEFENING VAN DEN H. KRUISWEG.

**Om godvruchtig en deugdzzaam
te leven.**

Voorbereidend gebed.

Vol ootmoed en vertrouwen knielen wij voor U neder, lijdende Verlosser der menschen, om U op Uwen droevigen kruisweg te vergezellen. Wij vereenigen ons met de allerheiligste Maagd Maria, de Moeder van smarten, en met alle Heiligen en offeren U deze oefening op tot aanbidding en erkentenis van Uwe goddelijke Majesteit, tot dankzegging voor al uwe weldaden, tot vergiffenis van onze zonden, tot voldoening voor onze tijdelijke straffen, tot verkrijging van Uwe goddelijke genade. Wij bidden U voor het geluk en de zaligheid der levenden, voor de bekeering der zon-



daren, voor de volharding der rechtvaardigen, voor de zielerust der afgestorven geloovigen in het vagevuur.

Heer Jezus, wij wenschen vurig die gevoelens te bezitten, welke Uw goddelijk Hart bezielde, toen Gij Uw kruis hebt gedragen en aan dat kruis uit liefde tot ons zijt gestorven. Wij bieden U onze oprechte meening aan en willen in alles zoo gestemd zijn, als Gij het van ons vraagt.

Stort in ons den goeden geest, den geest van berouw, godsvrucht, eerbied en vertrouwen. Schenk de aflaten, aan de oefening van den Kruisweg verbonden, aan de geloovige zielen in het vagevuur.

O Maria, bid voor ons om dezen Kruisweg in denzelfden geest te verrichten, waarmede Gij hem bewandeld hebt.

O Engel Gods, die onze bewaarder zijt, aan wiens zorg wij door de opperste goedheid zijn toevertrouwd,

gewaardig u ons te verlichten, te bewaren en te bestieren.

Mijn Heer en mijn God, onze zonden zijn ons leed uit den grond van ons hart, niet alleen omdat wij daardoor den hemel verloren en de hel verdiend hebben, maar ook omdat wij daardoor U, die ons opperste goed en alle liefde waardig zijt, hebben vergramd; wij haten en verzaken de zonden uit liefde tot U en wij nemen ons vast voor met de hulp Uwer genade onze zonden te biechten, ons leven te beteren en U nooit met eenige doodzonde te vergrammen. Amen.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Jezus, de Koning der koningen en de Heer der heerscharen, wordt door zijn eigen schepsel tot den smadelijken dood des kruises veroordeeld. Zie, hoe verguisd en vernederd Hij voor de rechtbank van Pilatus staat, omhangen met den purperen spotmantel, met doornen gekroond, verworpen door zijn eigen volk. Zijn eenige misdaad is de liefde van zijn goddelijk Hart, want Hij wil uit liefde sterven om ons het leven te geven. Overweeg, mijne ziel, met welke gevoelens Jezus dit vonnis ontvangt, hoe gewillig zijn goddelijk Hart zich uit liefde tot ons daaraan onderwerpt. Zeg Hem met

een hart vol oprechte wederliefde:

Dierbare Jezus, ootmoedig werp ik mij voor U neder en smeeik U met den grootsten aandrang mijner ziel, wek in mij levendige gevoelens van geloof, hoop en liefde op, een waarachtig berouw over mijn zonden, een vast en werkdadig voornemen van mijn leven te beteren, opdat ik eenmaal een barmhartigen Rechter in U vinden moge.

O Maria, onze Moeder, ons leven, onze zoetheid, onze hoop, bid voor ons, uwe kinderen, bij Jezus, uwen goddelijken Zoon.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader. Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het kruis op Zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Pilatus geeft Jezus aan de soldaten over om gekruisigd te worden. Dezen nemen Hem den scharlaken mantel af, trekken Hem zijn kleederen weder aan en voeren Hem, tegelijk met twee boosdoeners, weg om Hem te kruisigen. Een groote menigte volks en eenige weenende vrouwen volgen Hem. Beschouw uwen Jezus, mijn ziel, zie met welk een teederheid Hij het kruis omhelst, met welk een zachtmoedigheid Hij den moedwil der woeste bende verdraagt. Zelf torst Jezus zijn kruis, op zijn schouders rust zijne heerschappij.

Beladen met zijn kruis, roept Hij

ons toe: Indien iemand mijn leerling wil zijn, hij verloochene zich zelven, neme zijn kruis dagelijks op zich en volg mij na.

Lijdende Jezus, ik neem mij vast voor voortaan mijn kruis zoo niet met liefde dan toch met christelijk geduld en met standvastigheid te dragen. Ik kan dit niet uit mij zelve. Schenk mij dus Uwe alvermogen-
gende genade.

Heilige Maria, Moeder van smarten, leer ons den kruisweg des levens met geduld bewandelen naar het voorbeeld van uwen goddelijken Zoon.

Onze Vader, — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader. Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer. God, wees ons, zondaars, genadig.

DERDE STATIE.

Jezus valt voor de eerste maal onder het kruis

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Aanschouw, mijne ziel, hoe uw lijdende Verlosser neerzigt onder den loodzwaren last van het kruis. En echter zwijgt Hij, en echter verdraagt zijn heilig Hart alles uit liefde tot u. Het groote gewicht van de zonden der menschheid deed Hem bezwijken, die hemel en aarde draagt door het woord zijner kracht. Hij wordt zwak om ons te versterken. De lichamelijke krachten begeven Hem, maar de liefde niet. Hij wil nog meer voor ons lijden. Onze kwalen heeft Hij in waarheid op zich genomen en al onze smarten gedragen.

Werp u met tranen van berouw voor Jezus neder en zeg Hem:

Allergoedertierenste Jezus, ons heil, ons leven, onze verrijzenis. Wij bidden U, verlaat ons niet in onze benauwdheden en kruisen, verlaat ons niet in den strijd van dit aardse leven. Maar om den doodsangst van Uw allerheiligst Hart en om de smarten Uwer onbevleete Moeder, kom Uwe dienaren te hulp, die Gij door Uw kostbaar Bloed verlost hebt.

O Maria, Maagd en Moeder, versterk ons door uw krachtige voorspraak.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet Zijne heilige Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Gebukt onder het kruis, met bloed en wonden overdekt, ontmoet Jezus Zijn geliefde Moeder. Welk een droevig weerzien! Wie kan de folteringen beschrijven, waarmede het lijden van Jezus' Hart bij deze ontmoeting verzwaard werd en welk een zwaard van wee er ging door de ziel van Maria. Zij ziet Jezus lijden voor de zonden van Zijn volk. Groot als de zee is hare droefheid. Door éénen slag verloor zij haren Bruidegom, haren Vader en haren Zoon. Geen smart is grooter dan de hare, want geen kind was er ooit dierbaarder en geen liefde was er ooit vuriger. O Hart van mijn Jezus,

welk medelijden hadt Gij met Uwe bedrukte Moeder. O ziel, zie hier twee harten, uit liefde tot u vol droefheid en lijden, maar volkomen aan Gods wil onderworpen. Ach, ween bij dit zielroerend schouwspel en bid tot de bedroefde Moeder en den lijdenden Zoon op deze wijze:

Liefderijke Moeder, heb medelijden met ons, arme zondaars, en bid voor ons bij uwen goddelijken Zoon, Gij, wier smart om zijn lijden onuitsprekelijk was, bid voor ons, dat wij de zonde, vooral de doodzonde, verafschuw en vluchten. O heilige Moeder Gods, o zoete en teedere Maagd, druk de wonden van uwen Jezus diep in ons hart.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

VIJFDE STATIE.

Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis dragen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Hoe meer onze goddelijke Zaligma-
ker op Zijn lijdensweg voortgaat,
hoe meer Zijn krachten uitgeput wor-
den. Hij sleept Zijn kruis achter Zich
meer dan dat Hij het draagt. Uit
vrees, niet uit medelijden, denken de
Joden er aan om Hem te helpen. Zij wil-
len niet van het afgrijselijke schouw-
spel beroofd worden hun slachtoffer
aan het schandhout des kruises te
zien sterven. Daarom dwingen zij
eenen voorbijganger Simon van Cy-
rene, die van het veld huiswaarts
keert, het kruis achter Jezus te dra-
gen. Door een wonder had Jezus zich
zelven kunnen helpen, maar Hij heeft

het niet gewild. Hij leert ons, dat wij het kruis met Hem moeten dragen, dan zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden.

O wonderbare lijdzaamheid en goedheid van mijn Verlosser, o goedheid zonder maat! Gij klaagt, Gij jammert niet. Wij smeecken U vol vertrouwen, help ons, dat wij met U het kruis des lijdens iederen dag van ons leven geduldig en offervaardig dragen en ons zelve aan uwen wil onderwerpen mogen. Wij bekennen het, onze wil is goed, maar ons vleesch is zwak. O Jezus, versterk onze zwakheid door de kracht uwer genade.

O Maria, bedrukte Moeder, bid voor ons.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

ZESDE STATIE.

Veronica droogt Jezus' aanschijn met een zweetdoek af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Veronica aanschouwt den lijdenden Zaligmaker. Hij, de man van smarten, had noch gedaante, noch schoonheid, Hij was een worm en geen mensch, de smaad der menschen en de verachting des volks, een melaatsche, door God geslagen en vernederd, om onze ongerechtigheden gewond, om onze misdaden verbrijzeld. Zij dringt door de menigte en biedt Hem medelijdehd een doek aan, opdat Hij daarmee Zijn aangezicht zoude afdroogen. En Christus om haar liefdedaad te loonen liet het afbeeldsel van Zijn gelaat in dien doek achter.

O Jezus, dierbare Meester, ik zie

U hier met stof en bloedig zweet overdekt, ik zie U hier vernederd, maar Gij zijt toch onze God en Heer, de schoonste der menschenkinderen, de welbeminde Zoon van Uwen hemelschen Vader, in wien Hij zijn welbehagen heeft. O Jezus, druk de gedachtenis van Uw lijden diep in ons hart, laat dat lijden ons altijd levendig voor den geest staan. Dan zal met de hulp uwer genade de overweging van Uwe smarten ons aansporen om Uwe geboden te onderhouden, onze driften te overwinnen en de zonde te haten.

Allerzuiverste Maagd en Moeder Gods Maria, ontsteek ons hart in liefde tot uwen goddelijken Zoon.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader. Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt ten tweeden male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Terwijl Jezus Christus langzaam en met moeite voortgaat, bezwijkt Hij ten tweeden male onder het kruis. Door de folteringen van den voorgaanden nacht, door de bloedige geeseling en doornenkroning is Hij uitgeput. Maar de soldaten hebben geen medelijden met Hem; met stokslagen drijven zij Hem voort. O gij allen, die langs den weg voorbijgaat aanschouwt en ziet, of er een smart en vernedering is gelijk aan de Zijne. Om Jezus in zijn vernedering te troosten, willen wij ons roemen in zijn kruis, waarin ons heil, ons leven en

onze verrijzenis is, waardoor wij verlost en gered zijn, waardoor de wereld voor ons gekruisigd is en wij voor de wereld gekruisigd zijn.

O goddelijke Heiland, die hier in het stof ter aarde ligt, vol vertrouwen komen wij tot U, met een oprecht en vast geloof en in den eenvoud des harten. Het is ons oprecht leed, dat wij U door onze zonden, die de oorzaak van Uw lijden waren, hebben beledigd. Wij bekennen onze schuld. Zie vol barmhartigheid op ons neder. Gij hebt niet gearzeld U zelve aan boosdoeners over te leveren en den kruisdood te ondergaan. Verleen ons, o Heer, wat U welgevallig is voortaan vurig te verlangen, met voorzichtigheid te onderzoeken, in waarheid te erkennen en volkomen te volbrengen tot lof en glorie van Uwen Naam.

Neem ons onder uwe moederlijke bescherming, allerheiligste Maagd Maria, en draag onze kinderlijke ge-

beden aan Jezus, uwen Zoon, op.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader. Ontferm U onzer,
Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

ACHTSTE STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Eenige rechtzinnige vrouwen uit
Jeruzalem volgden Jezus op zijn droe-
vigen kruisweg. Zij zagen zijn pijnen,
zijn uitputting, zijn smaadheden, zijn
troosteloosheid. Tot tranen van me-
delijden geroerd, begonnen zij zonder
vrees voor menschelijk opzicht luide

te klagen en te jammeren. Jezus keert zich tot haar, vergeet Zijn eigen smarten en zegt: Dochters van Jeruzalem, wil niet weenen over mij, maar weent over u en uwe kinderen. Want indien men met het groene hout zoo handelt, wat zal er dan met het dorre geschieden? Als wilde Hij zeggen: Weent over uw zonden, waarom ik lijd en die de strenge rechtvaardigheid van God afroepen.

Ontferm U over ons, o lijdend Hart van onzen Jezus, volgens de grootheid Uwer barmhartigheid. Voor u hebben wij gezondigd en het kwaad bedreven. Maar schep in ons een zuiver hart en vernieuw in ons den rechten geest. Uit de diepte onzer ellende roepen wij tot U, Heer, verhoor ons gebed en versmaad het offer niet van een rouwmoedig en vermorzeld hart. Vol vertrouwen, vol kinderlijke liefde, snellen wij tot u, o Koningin der martelaren, wij wijden

ons aan u toe, zegen ons en bid voor ons allen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader. Ontferm U on-
zer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

NEGENDE STATIE.

Jezus valt ten derden male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Nog is de Calvarieberg niet be-
klommen. Jezus valt ten derden male
op den grond neder. Hij kon den last
onzer ondankbaarheden niet langer
torsen. Als het lam, dat ter slacht
bank wordt weggevoerd, opent Hij
zijn mond niet om aan zijn beulen

hun schandelijk gedrag te verwijten. Als het Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geeft Hij zich aan hun wreede willekeur over. En waarom dit alles? Hij heeft ons bemind en zich zelven voor ons overgeleverd. Zijn liefde was groot genoeg om voor ieder onzer duizendmaal meer te lijden. Zeg dan, mijn ziel, met geheel uw hart tot uwen Jezus:

Bij de smarten, die Gij leedt, o mijn Jezus, op Uwen lijdensweg, bidden wij U, vervul ons met oprechte en standvastige gevoelens van berouw en dankbaarheid. Van berouw, over de zonden van ons vorig leven; van dankbaarheid voor Uwe ontelbare genaden en weldaden, opdat wij voortaan daaraan getrouw beantwoorden, Uwe geboden onderhouden en de plichten van onzen staat met een zuivere meening volbrengen. Dit kunnen wij niet zonder Uwen bijstand. Help ons door Uwe genade.

Onder uwe bescherming nemen wij
onzen toevlucht, o allerheiligste Moe-
der Gods Maria, versmaad de gebeden
uwer kinderen niet.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader. Ontferm U on-
zer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt ontkleed en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus heeft de kruin van Golgotha
bereikt. Het gewichtigste uur der we-
reld is aangebroken. De Verlosser der
wereld gaat zich zelve slachtofferen.
Eer de kruisiging begon, bood men

Jezus eenen drank aan, die uit wijn en mirrhe bestond. Jezus proefde er van, maar wilde niet drinken, omdat Hij den kruisdood met volle bewustzijn wilde ondergaan. De kleederen hadden zich in zijn wonden vastgehecht, maar de soldaten trokken ze Hem meedoogenloos van het lichaam. De voorspelling van den profeet Isaïas was vervuld: Zij hebben mij gal tot spijs gegeven en mij in mijnen dorst met azijn gelaafd.

Beminnelijke Verlosser, bij U is barmhartigheid en overgroote ontferming. Leen dan uw oor naar de stem van ons smeeken. wij immers vertrouwen op Uw woord en hopen op Uwe erbarming. Toon ons, o Jezus, Uwe barmhartigheid en schenk ons een levendig geloof, een sterke hoop en eene krachtdadige liefde.

Heilige Moeder Gods, Koningin der martelaren, druk de wonden van uwen Jezus diep in ons gemoed en

leer ons in zijnen dienst volharden.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader. Ontferm U on-
zer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Verplaatsen wij ons in den geest
op den berg van Calvarië. Jezus wordt
met handen en voeten aan het kruis
genageld. Toen werd de profetie be-
waarheid: Met de boosdoeners is Hij
gerekend geworden. Zij hebben mijne
handen en mijne voeten doorboord;
zij hebben al mijn beenderen geteld;

zij beschouwen en bezien mij. Terwijl Hij eenzaam en verlaten aan het kruis hangt, verlaten door de menschen, verlaten door God, spreekt Hij de zeven kruiswoorden uit, die Hij de wereld achterlaat als een gedachtenis aan haar stervenden Verlosser. De vijanden des Heeren verlustigen zich er in hun slachtoffer te beschimpen en te bespotten. Dikke duisternis daalt over de aarde neder. Jezus lijdt een ondragelijken dorst. Mijn God, mijn God, roept Hij uit, waarom hebt Gij mij verlaten?

O Heer Jezus Christus, Zoon van den levenden God, die volgens den wil van Uwen Vader onder medewerking van den H. Geest door Uwen dood de wereld verlost hebt, zuiver ons van alle zonden en bevrijd ons van alle rampen; verleen ons, dat wij steeds Uwe geboden volbrengen en nimmer van U gescheiden worden.

O heilige Moeder Gods, allerzuiver-

ste Maagd, verlaat ons niet, maar sta ons bij in alle noodwendigheden.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
Omdat gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus Christus is gehoorzaam geworden, gehoorzaam tot aan den dood des kruises. Een bangen doodstrijd van drie uren moet hij aan dat kruis doorworstelen. Niet de banden, niet de nagelen houden Hem aan het

kruis terug, maar alleen zijn overgrootte liefde voor ons. En zijn pijnen zijn niet groot genoeg om ons die liefde volkomen te openbaren. Eindelijk heeft Hij den kelk des lijdens tot den laatsten druppel geledigd. Naast zijn kruis staat zijn diepbedroefde Moeder Maria en zijn beminde leerling Johannes. Het is volbracht, volbracht het offer van aanbidding, van dankzegging, van voldoening, van verzoening, van smeking, volbracht het geheim van rechtvaardigheid en liefde. God was in Christus en had de wereld met zich verzoend. Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest. Terwijl Hij deze woorden uitsprak, boog Jezus zijn hoofd neder en stierf.

O Jezus, mijn gekruiste Meester, aan het kruis werd Uw Hart met een wreedelans doorstoken. Zie, wij vluchten in die geopende zijdewonde en wij smeeken U bij al Uw lijden en kostbaar Bloed, voor ons vergoten,

bevrijd ons van de pijnen der hel
en voer ons eenmaal tot de glorie der
zalige verrijzenis.

Gedenk, o Moeder van smarten, dat
wij uw kinderen zijn, voor wie gij
uw Zoon hebt opgeofferd.

Onze Vader. — Wees gegroet. —

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

Glorie zij den Vader. God, wees ons,
zondaars, genadig.

DE RTIENDE STATIE.

Jezus wordt van het kruis genomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

De dood van Jezus Christus ging

van verschrikkelijke wonderen vergezeld. De aarde beefde en schudde, de steenrotsen spleten vaneen, het voorhangsel des tempels scheurde en vele lichamen der ontslapen heiligen verrezen. Deze wonderteekenen maakten een diepen indruk op allen, die op Golgotha aanwezig waren. Een der Romeinsche soldaten stak zijn lans dwars door het lichaam des Zaligmakers; er vloeide bloed en water uit de breede wonde. Het lichaam van Jezus werd door Joseph van Arimathea, een Joodsch raadsheer, uitstekend door stand en deugd, en door Nicodemus, den leerling van Jezus, met eerbied van het kruis genomen. Wij kunnen ons levendig voorstellen, hoe het hoofd van Jezus in den schoot van Maria rustte, hoe zijn heilig lichaam op den grond werd neergelegd.

Wees gegroet, o gezegende wonde der zijde van mijn Verlosser. Wees

gegroet, gij, bron van liefde, gij, schatkamer van genade, gij, toevluchts-oord onzer zielen. O lijdende Zalig-maker, verberg ons in Uw heilige wonden, ontsteek in ons het vuur Uwer liefde, die zich door offers en daden toont. Laat de gelukzalige Maagd Maria, Uwe Moeder, nu en in het uur van onzen dood onze voor-sprekeres zijn bij Uwe goddelijke barmhartigheid, zij, wier heilige ziel in het uur van Uw lijden het zwaard van droefheid doorboorde.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in een nieuw graf neergelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Zijn graf zal heerlijk zijn, had de profeet Isaïas voorspeld. Hij was bij den rijke in zijnen dood. Joseph van Arimathea en Nicodemus hadden gemeenschappelijk voor alles gezorgd, wat voor de begrafenis noodig was. Het lichaam des Heeren werd met een groote hoeveelheid kostbare specerijen in wit lijnwaad gewikkeld en het hoofd van Jezus met een afzonderlijken zweetdoek omhuld. Nu droeg men het lichaam naar het graf, hetwelk zich in den hof onmiddellijk naast den berg van Calvarië bevond en aan Joseph van Arimathea toebehoorde. Maria, de Moeder des Heeren, de H. Johannes, de vrome vrou-

wen uit Galilea volgden. De opening van het graf werd met eenen steen gesloten. De ziel van Jezus was in het voorgeborchte der hel afgedaald om alle Oudvaders te vertroosten.

O allerzoetste Maagd Maria, wij bidden u vol kinderlijk vertrouwen bij de overgroote droefheid, die uw hart doorboorde, toen gij het doode lichaam van uw gezegenden Zoon hebt omhelsd, verwerf ons de genade, dat wij door het lijden van dezen tijd de glorie der eeuwige heerlijkheid verdienen mogen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Hartelijk dank, beminnelijke Jezus, voor de kostbare genade, mij geschonken, om U op Uwen droevigen Kruisweg te vergezellen en Uwe smarten te overwegen.

Hartelijk dank met al de lofzangen en dankzeggingen van alle Engelen en Heiligen des hemels, inzonderheid van Uwe dierbare Moeder Maria. Ik offer U mijn hart op en neem mij vast voor voortaan niet meer te zondigen, Uwe geboden en de plichten van mijnen staat getrouw en met een zuivere meening te volbrengen. Schenk mij daartoe Uwe krachtige genade, uw licht om uwen heiligen wil te kennen, uwe kracht om hem te vervullen.

Geef, dat ik mij zelven dagelijks verloochene, mijn kruis geduldig draage, mijne driften overwinne, de christelijke deugden beoefene en eenmaal het rijk des hemels verwerve.

Dit smEEK ik U om de liefde van Uw teederminnend Hart.

O allerheiligste Moeder Gods, Martelares van liefde en smart, het is nog nooit gehoord, dat iemand verstootten werd, die tot u zijnen toevlucht nam. O Maria, Moeder der genade, Moeder der barmhartigheid, Moeder der schoone liefde en der heilige hoop, wij, uwe kinderen, wijden ons aan u toe en stellen ons onder uwe moederlijke bescherming. Verdedig ons, troost ons en voer ons eenmaal naar het rijk van eeuwigen vrede en eindeloos geluk.

O Heiligen Gods, staat ons bij en bidt voor ons nu en in het uur van onzen dood. Amen.

Zes maal het Onze Vader, het Wees gegroet, het Glorie zij den Vader.

TWEEDE OEFENING VAN DEN H. KRUISWEG.

Voor een intentie naar ieders verkiezing.

O God, ik aanbid uwe liefde, wijl Gij uwen eenigen Zoon voor de zaligheid der menschen niet gespaard, maar in den dood hebt overgeleverd. Ik dank u duizendmaal voor die onbegrijpelijke barmhartigheid. Met kinderlijke dankbaarheid en wederliefde kom ik hier om uwen Zoon, onzen Heer Jezus Christus, op zijn heiligen en bloedigen Kruisweg te vergezellen. Ik offer u deze oefening op in vereeniging met de verdiensten van Jezus Christus, van de allerheiligste Maagd Maria en van alle Heiligen, en met die gevoelens, welke Gij van mij vraagt. Mijn zonden zijn mij oprecht leed uit den grond van mijn hart. Schenk mij, o God, uwe heilige genade en maak mij en de

zielen des vagevuurs aan de overrijke
vruchten van deze oefening deel-
achtig. Heilige Maria, H. Joseph.
H. Engelbewaarder en alle Heiligen,
bidt voor mij. Amen.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Pilatus is van Jezus onschuld overtuigd, maar hij vreest aan de Joden te mishagen. Daarom laat hij Jezus uit menschelijk opzicht aan zijn bloed-dorstige vijanden over en veroordeelt Hem tot den schandelijken kruisdood.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt

Jezus brandde van verlangen om
aan het kruis voor ons te sterven.
Hij omhelst dat kruis met vurigheid
en legt het op zijne doorwonde schou-
ders. Dien zoeten last torsend, gaat
Hij naar den berg Calvarië.

Onze Vader. — Wees gegroet —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

DERDE STATIE.

Jezus valt voor de eerste maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Met moeite gaat Jezus voort, omringd door zijne vijanden. Hij draagt altijd zijn doornenkroon, is als verscheurd en verbrijzeld door de slagen, is gekromd onder het lijden. Hij bezwijkt onder den last des kruises, dien Hij torst.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Welk een smart voor Jezus zijn
teerbeminde Moeder op zijn kruis-
weg te ontmoeten. Welk een droef-
heid voor Maria, toen zij haar godde-
lijken Zoon, haar kind, zag lijden.
Doch Jezus en Maria onderwerpen
zich aan den wil van den hemel-
schen Vader.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIJFDE STATIE.

**Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis
dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

De krachten van Jezus beantwoor-
den niet aan den last en de uitput-
ting, die hem neerdrukken. Simon
van Cyrene, een landman, wordt
gedwongen het kruis met Jezus te
dragen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

ZESDE STATIE.

Veronika droogt het aanschijn van Jezus
met eenen doek af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Bewonderen wij den moed en de
liefde van deze vrouw. Haar ziel is
met droefheid vervuld, als zij het ge-
laat van Jezus met stof en bloed
bedekt ziet. Zij droogt het aanschijn
van Jezus met een doek af. Jezus
laat in dien doek de trekken van zijn
heilig gelaat achter.

Onze Vader, — Wees gegroet, —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt de tweede maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Beschouwt onzen lijdenden Zalig-
maker. Hij zoekt, wie Hem zal troosten
en Hij vindt niemand, wie met Hem
zal lijden. Allen verguizen en ver-
smaden Hem. Hij draagt al onze
zonden, krankheden en smarten en
bezwijkt voor de tweede maal onder
dien last.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

ACHTSTE STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Deze medelijdende vrouwen jammerden en schreiden over den deer-
niswaardigen toestand van onzen
goddelijken Verlosser. Jezus zegt tot
haar: Weent niet over mij, maar
weent over u en over uwe kinderen.
Weent niet over mijn lijden, maar
weent over de zonden der menschen,
die de oorzaak daarvan zijn.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

NEGENDE STATIE.

Jezus valt de derde maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus troont in het ongenaakbaar
licht der Godheid. Hij draagt alles
door het woord zijner kracht, en hier
ligt Hij machteloos alseen worm ter
aarde. Hij wordt geslagen en gehoond
als het uitvaagsel der menschen.

Onze Vader. — Wees gegroet, —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt ontkleed en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U,
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Al de wonden van Jezus worden
weder opengescheurd en zijn Bloed
stroomt weder ter aarde, nu de on-
menschenlijke beulen Hem de kleede-
deren van het lichaam rukken. Maar
als een lam, ter slachtbank gevoerd,
doet Hij zijn mond niet open. Hij wil
den aangeboden drank niet drinken,
maar met volle bewustzijn zijn lijden
ondergaan.

Onze Vader. — Wees gegroet. --
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Zie onzen goddelijken Verlosser op-
het kruishout uitgestrekt. De ruwe
soldaten drijven de zware nagelen
door zijn handen en zijn voeten.
Jezus offert zich zelven op, omdat
Hij het zelf wil. Met Hem wor-
den twee boosdoeners gekruisigd.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Drie volle uren hangt Jezus in smart
en verlatenheid aan het kruis. Zoo
heeft God de wereld bemind, dat Hij
zijnen eenigen Zoon niet gespaard
heeft. Middelaar tusschen hemel en
aarde, sterft Jezus voor de zaligheid
van alle menschen en geeft als de
goede Herder zijn leven voor zijne
schapen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

DERTIENDE STATIE.

Jezus wordt van het kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Twee rijke en deugdzame mannen,
Joseph van Arimathea en Nicodemus,
nemen het lichaam van Jezus van
het kruis. Zij zalven het en wikkelen
het met kostbare specerijen in een
linnen doek. Maria ontving het
lichaam van haren goddelijken Zoon
in haren schoot en besproeide het met
hare tranen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in een nieuw graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat gij door Uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Joseph van Arimathea bezat een nieuw graf in zijn hof nabij den Calvariëberg. Daarin werd het lichaam van Jezus met grooten eerbied neergelegd. De opening sloot men met eenen steen en verzegelde haar. De voorspelling, dat 's Heeren graf heerlijk zoude zijn, was vervuld.

Onze Vader. — Wees gagroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Wij zeggen U hartelijk dank, dierbare Jezus, voor alle genaden, die Gij ons gedurende deze oefening van den Kruisweg hebt geschonken. Wij vragen u ootmoedig vergeving voor alle zonden, waaraan wij ons schuldig gemaakt hebben. Moge deze heilige oefening strekken tot uwe eer en glorie, tot zaligheid onzer ziel, tot bekeering der zondaren, tot volharding der rechtvaardigen, tot lansen der geloovige zielen in het vagevuur. Schenk hun, o Heer, de aflaten, die wij door den H. Kruisweg verdiend hebben.

O Maria, Moeder van smarten, wij wijden ons met kinderlijke liefde aan u toe. Toon, dat gij onze moeder zijt; bewaar ons in het leven en in den dood. Amen.

Zes maal Onze Vader, Wees gegroet, Glorie zij den Vader.

DERDE OEFENING VAN DEN
H. KRUISWEG.

**Ter eere van het goddelijk Hart
van Jezus.**

Voorbereidingsgebed.

Aanbiddelijk Hart van Jezus, zie ons hier vol ootmoed en geloof voor U neergeknield. Vertrouwende op uwe grenzenlooze barmhartigheid, komen wij tot U in de eenvoudigheid onzes harten, met een oprechte meening, met vertrouwen en eerbied. Wij komen om de smarten en vernederingen te overwegen, die uw liefderijk Hart bij uw lijden en kruisdood verduurd heeft.

Wij offeren U deze oefening van den H. Kruisweg op om uwe goddelijke Majesteit en onze afhankelijkheid openlijk te belijden, om U te danken voor al uw ontelbare weldaden,



die Gij ons naar ziel en lichaam be-
wezen hebt, om voor al onze zonden
rouwmoedig vergiffenis te vragen,
om U voor onze tijdelijke straffen,
die wij nog uitboeten moeten, vol-
doening te schenken, om den rijkdom
uwer hemelsche genade over ons af
te smeeken.

Bijzonder dragen wij U deze god-
vruchtige oefening op tot aanbidding
en verheerlijking van uw goddelijk
Hart en tot een eereboete voor al de
beledigingen, waardoor dit liefderijk
Hart onteerd wordt.

Wij vereenigen ons met de lofzan-
gen, de dankbaarheid, de liefde, de
verdiensten en de vurige gebeden van
de allerheiligste Maagd en Moeder
Gods Maria en van alle Heiligen. Wij
vereenigen ons met de allervolmaak-
ste gevoelens van uw goddelijk Hart,
welke dat Hart bij uw menschwor-
ding, in uw leven, lijden en sterven
bezielde.

Schenk ons, o aanbiddelijk Hart van Jezus, dat wij met uwe deugden versierd en van uwe gevoelens doordrongen worden, opdat wij aan het voorbeeld uwer heiligheid gelijkvormig en aan uwe verlossing deelachtig mogen zijn.

O Jezus. wij gelooven in U, wij vertrouwen op U, wij beminnen U uit geheel ons hart, het is ons oprecht leed, dat wij U zoo dikwijls door onze zonden beleedigd hebben.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Uit menschelijk opzicht en eigenbelang laat Pilatus onzen goddelijken Verlosser aan de Joden, diens bloed-dorstige vijanden, over en veroordeelt Hem tot den schandelijke kruisdood. Overweegt, met welk een zachtmoe-digheid en onderwerping Jezus dat onrechtvaardige vonnis aanneemt om ons van den eeuwigen dood te verlossen.

Aanbiddelijk Hart van Jezus, wij danken U voor deze overgroote liefde. Bewaar ons voor den eeuwigen dood, dien wij voor onze zonden verdiend

hebben, opdat wij het eeuwig leven bezitten.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus brandde van verlangen om aan het kruis voor ons te sterven. Hij omhelst dat kruis met vurigheid en legt het op Zijne doorwonde schouders. Zijn kruis torsende, gaat Hij naar den berg van Calvarië.

Schenk ons, o minnelijk Hart van

Jezus, de genade, dat wij ons zelven verlooehenen, ons kruis dagelijks opnemen en U navolgen mogen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedigen ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

DERDE STATIE

Jezus valt de eerste maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Door zijn vijanden bespot, door een menigte volks omringd, gaat Jezus met moeite op den kruisweg voort. In waarheid draagt hij al onze kwalen en torst Hij al onze smarten. Hij is gekromd onder het lijden. Geheel

uitgeput, bezwijkt Hij onder den last des kruises.

Onze zonden, lijdent Hart van Jezus, zijn de oorzaak van uwen val. Wij zijn arm en zwak; help ons, dat wij onze zonden met een oprecht berouw beweenen en voortaan niet meer bedrijven.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet Zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweegt, welk een onbeschrijflijke smart het Hart van Jezus ge-

voelde, toen Hij hier zijn diepbedroefde Moeder ontmoette. Welk een zwaard van wee en lijden ging er door het Hart van Maria. Zij zag haren zoe-ten, zeergeliefden Zoon voor de zonden van Zijn volk lijden en ter dood ge-leid worden. Doch Jezus en Maria onderwerpen zich aan den wil van den hemelschen Vader.

Leer ons, o liefderijk Hart van Jezus, om het grievend wee, dat Gij bij de ontmoeting van uwe heilige Moeder geleden hebt, altijd en overal Gods H. wil te aanbidden en te vol-brengen. H. Maria, Moeder van smarte, bid voor ons.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

VIJFDE STATIE.

**Simon van Cyrene helpt Jezus het
kruis dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

De krachten van Jezus beantwoor-
den niet aan den loodzwaren last en
de doodelijke uitputting, die hem neer-
drukken. Zijn vijanden willen niet
van het treurige schouwspel beroofd
worden. Hem aan het kruis te zien
sterven. Daarom dwingen zij Simon
van Cyrene, eenen landman, het
kruis met Jezus te dragen.

Heilig Hart van Jezus, hoe groot
is uwe verlatenheid. Er is niemand,
die U troost. Zullen wij U alleen
den weg der verachting laten bewan-
delen? Neen, goede Meester, wij zijn

bereid U te volgen. Help ons door uwe vermogende genade.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

ZESDE STATIE.

Veronica droogt het aanschijn van Jezus met eenen doek af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

Bewonderen wij de liefde en den moed van Veronica. Zij is bedroefd, als zij het gelaat van Jezus met stof en bloed bedekt ziet. Zij droogt het vol medelijden met eenen zweetdoek af. En Jezus drukt in dien doek de

trekken van zijn heilig aanschijn.

O Hart van Jezus, verleen ons de genade, dat wij ons van alle vlekken der zonde zuiveren, en druk de gedachtenis aan uw smartelijk lijden diep in onze ziel.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt ten tweede male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus draagt hemel en aarde door
het woord Zijner kracht. Hij is de

onsterfelijke koning der eeuwen en de sterke God. Hier ligt Hij voor de tweede maal in het stof der aarde. God heeft op Hem de zonden van alle menschen gelegd.

Gij alleen, o nederig en geduldig Hart van Jezus, kunt onze zwakheid ondersteunen. Gij zijt onze toevlucht en onze kracht. Stort den overvloed uwer hemelsche genade over ons uit, opdat wij U voortaan standvastig met gedachten, woorden en werken beminnen en niet in onze vroegere zonden hervallen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

ACHTSTE STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Eenige medelijdende vrouwen uit Jeruzalem schreiden en jammerden over den deerniswaardigen toestand van onzen goddelijken Verlosser. Jezus leert haar, dat zij meer over hun eigen zonden dan over zijn lijden moesten weenen. Immers, die zonden waren de oorzaak van zijn smarten.

Schep in ons, o lijdend Hart van onzen Zaligmaker, een nieuw hart en vernieuw in ons binnenste den rechten geest. Ontferm U over ons volgens uwe groote barmhartigheid en zuiver ons van onze zonden. Een

ootmoedig en vermorzeld hart zult
Gij niet versmaden.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van
harte, maak ons hart gelijk aan het
uwe.

NEGENDE STATIE.

Jezus valt ten derden male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Gij valt, o Jezus, voor de derde
maal onder uw kruis, gij bezwijkt
van vermoeienis en uitputting. Uwe
ziel is bedroefd tot den dood. Gij
wordt gewond om onze boosheden,
gij wordt verbrijzeld om onze mis-

dadén. Gij hebt Uzelven vernederd en zijt de geringste der menschen geworden.

Wij willen met U weenen, o Jezus, maar wij willen U troosten door ons berouw en onze oprechte dankbaarheid. Zachtzinnig Hart van Jezus, bij U is barmhartigheid en ontferming. Versmaad ons berouw, onze goede voornemens niet, maar schenk ons licht en kracht om ze standvastig te volbrengen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt ontkleed en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

De onmenschenlijke beulen rukken

de kleederen van Jezus' lichaam. Zijn wonden worden opengescheurd en zijn bloed stroomt ter aarde. Men biedt Hem een bedwelmenden drank, wijn met gal gemengd, aan. Maar Jezus wil daarvan niet drinken, Hij wil met volle bewustzijn zijn lijden ondergaan.

Barmhartig Hart van Jezus, vermeerder ons geloof, versterk onze hoop en ontvlam onze liefde, opdat wij eenmaal in uwe hemelsche glorie mogen deelen, nadat wij U hier op aarde in uwe vernederingen gevolgd zijn.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Ziet onzen goddelijken Verlosser op het kruishout uitgestrekt. De ruwe soldaten drijven de scherpe nagelen door zijn handen en voeten. Jezus offert zich zelven op, omdat Hij het zelf wil. Met Hem worden twee boosdoeners gekruisigd. Jezus is gehoorzaam geworden tot den dood des kruises.

Liefderijk Hart van Jezus, wij weten het, de wreede nagelen hebben U niet aan het kruishout teruggehouden, maar alleen uwe overgrooteliefde. Uwe smarten waren niet groot genoeg om ons de onmetelijkheid dier liefde te vertolken. Heb dank, goede Jezus, duizendmaal dank. Wij

willen U wederliede schenken door uwe geboden te onderhouden.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Drie uren hangt Jezus, verlaten door God en door de menschen, aan het kruis. Zoo heeft God de wereld bemind, dat Hij Zijnen eenigen Zoon niet gespaard, maar voor ons opgeofferd heeft. Jezus beveelt zijnen

geest in de handen van zijn hemelschen Vader, buigt zijn hoofd en sterft. Zijn Hart wordt met een lans doorstoken; er vloeide bloed en water uit.

Uwe zijde werd met een lans doorboord, o Jezus, opdat wij door die zichtbare wonde uwe onzichtbare liefde zouden begrijpen. O Hart van Jezus, slachtoffer van liefde en bron van genade, wij vluchten tot U, wij aanbidden U, wij wijden ons aan U toe. Zegen ons en ontsteek uwe liefde in onze harten.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

DE RTIENDE STATIE.

Jezus wordt van het kruis genomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Joseph van Arimathea en Nicodemus, twee rijke en deugdzame leerlingen des Zaligmakers, nemen zijn lichaam met eerbied van het kruis. Zij zalven het en wikkelen het met kostbare specerijen in lijnwaad. Maria ontvangt het lichaam van haren goddelijken Zoon in haren schoot en besproeit het met hare tranen.

O goedertieren, o medelijdend Hart van Jezus, goede Herder, Gij zijt de toevlucht der zondaars. Tot U roepen wij, tot U smeekeu wij in onzen nood. Op U stellen wij ons gansche vertrouwen. Zie, wij hebben gezondigd, wij belijden onze schuld. Mijn Jezus, barmhartigheid. Zoet Hart van

Jezus, maak, dat wij U meer en meer beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. --
Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in een nieuw graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Nadat men het lichaam des Verlossers met al de eer, welke men aan aanzienlijke afgestorvenen placht te bewijzen, behandeld had, droeg men het naar het graf. Dit was een diepe nis, in een steenrots uitgehouwen. Maria, de Moeder van Jezus, de

H. Johannes en de vrome vrouwen uit Galilea vormden den treurigen lijkstoet. Men sloot de opening van het graf met eenen steen.

Wij bidden en smeecken U, goddelijk Hart van Jezus, met al de vurigheid onzer ziel, stort levendige gevoelens van geloof, hoop en liefde, een waar leedwezen over onze zonden, een vasten wil om ons leven te beteren in ons hart, terwijl wij uwe heilige wonden beschouwen en vereeren en in den geest overwegen, wat uw beminde leerling, de H. Johannes, zegt: Daar Hij de zijnen, die in de wereld waren, liefhad, zoo heeft Hij hen ten einde toe bemind. (Joh. 13, 1.)

Onze Vader. — Wees gegroet. — Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van harte, maak ons hart gelijk aan het uwe.

SLUITGEBED.

Van ganscher harte danken wij U, aanbiddelijk en liefdevol Hart van Jezus, voor alle genaden, die Gij ons gedurende deze oefening van dezen Kruisweg geschonken hebt. Ootmoedig en vertrouwwol vragen wij U nogmaals vergiffenis voor al onze zonden en bieden u de verdiensten van uw lijden en kruisdood aan tot voldoening voor onze misdaden en straffen.

Moge deze heilige oefening strekken tot uwe eer en glorie, tot zaligheid onzer ziel, tot bekeering der zondaren, tot volharding der rechtvaardigen, tot lafenis der geloovige zielen in het vagevuur. Schenk hun, o Jezus, de aflaten, die wij door den H. Kruisweg verdiend hebben.

Geef ons, o goedertieren Jezus, een waakzaam hart, dat door niets van U wordt afgetrokken. Geef ons een

edel hart, dat door geen onwaardige gehechtheid aan het aardsche wordt gekluisterd. Geef ons een rechtzinnig hart, dat zich door geen verkeerde neiging laat medeslepen. Geef ons een sterk hart, dat door geen tegenspoed wordt overwonnen. Geef ons een vrij hart, dat U met een werkdadige liefde bemint.

Jezus, zachtmoedig en ootmoedig van hart, maak ons hart gelijk aan het uwe. Amen.

VIERDE OEFENING VAN DEN H. KRUISWEG.

**Naar den H. Leonardus a Portu
Mauritio.**

Voorbereidingsgebed.

Met den diepsten eerbied werp ik mij voor U ter aarde, Verlosser van den zondigen mensch! Innig getroffen over het lijden, dat U mijne verlossing gekost heeft, wil ik mij in deze oogenblikken met dit wonder van liefde bezig houden door U in den geest op uwen bloedigen Kruisweg te vergezellen. Maar hoe zal ik dit op eene waardige wijze kunnen verrichten? Ik, die U zoo dikwerf beleedigde, uw lijden niet zelden vernieuwde? Ja, mijn Jezus, ik beken het, ik ben zondaar, een onwaardige; maar Gij kunt mij rechtvaardig en uwer liefde waardig maken. Ontferm U dan over

mij, verwerp mij niet van uw aanschijn en vergeef den boetvaardigen zondaar, die U als het hoogste goed boven alles bemint en juist daarom berouw heeft over zijne zonden.

Niet meer, mijn God, niet meer zal ik zondigen, maar U steeds zoo beminnen, dat ik éénmaal onder diegenen gerangschikt worde, voor wie uw Bloed niet vruchteloos vergoten werd.

Tot voldoening voor mijne misdrijven offer ik U deze oefening op. Stort gedurende dezen bloedigen tocht in mij den goeden geest en geef, dat ik, door uw lijden bewogen, tot uwe navolging aangespoord worde. Maak mij deelgenoot aan de verleende aflaten, opdat zij mij behulpzaam zijn om in dit leven uwe erbarming en hierna uwe heerlijkheid van aanschijn tot aanschijn te genieten. Amen.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Overweeg, mijne ziel, met welke
gevoelens Jezus dit vonnis ontvangt;
zie, hoe gewillig Hij zich aan hetzel-
ve, uit liefde tot U, onderwerpt. Ach,
dat gij u toch eens schaamdet, gij,
die zoo dikwerf het vonnis des eeuwi-
gen doods verdiendet, gij gewaardigt
u nauwelijks eenegeringe versterving
aan te nemen, tot welke hij, die Gods
plaats bekleedt, u soms veroordeelt.

Welaan dan, wend u vol schaamte
tot Jezus, uwen Bruidegom, en zeg
Hem met een hart vol liefde:

GEBED.

Dierbare Jezus, uwe onschuld en
de liefde, waarmede Gij U, zonder

eenige tegenspraak, aan het onrechvaardigste vonnis onderwerpt, doen mij blozen; het is mij leed, dat ik mij bij het ontvangen van eene geringe belediging, bij het hooren van een smadelijk woord, dikwijls verontwaardigd toonde; ja, dit smart mij. Schenk mij de genade voortaan alle onrecht met geduld te verdragen

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouderen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Mijne ziel, beschouw uwen Jezus !
Zie, met welk een teederheid Hij het kruis omhelst ; met welke een kalmte en gelatenheid Hij den moedwil der woeste bende verdraagt. Ach, bloos over het ongeduld, waaraan gij u bij het verschijnen van het geringste kruisje van tegenspoed zoo vaardig overgeeft. Kom, vergezel uwen met het kruis beladen Jezus en zeg Hem :

GEBED.

Met reden schaam ik mij, lieve Jezus, wanneer ik U het kruis, het door mijne ondankbaarheid, door mijne zonden vervaardigd kruis, zoo liefderijk zie omhelzen, terwijl ik aarzel die lichte, die aangename kruisjes op te nemen, welke uwe oneindige liefde mij vormde en door zoo vele genadehulp dragelijk maakte. Vergeef het mij, bid ik U, vermits

ik een vast besluit maak om dezelve voortaan gaarne te omhelzen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

DERDE STATIE.

Jezus valt de eerste maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Mijne ziel, ziet gij de beleedigingen niet, welke uw gevallen Jezus te verduren heeft? En echter zwijgt Hij, en echter verdraagt Hij alles uit liefde tot 'u. Hoe ongeduldig zijt gij niet, wanneer een lichte ziekte u aantast, wanneer een gering ongeval u treft,

hoe bitter beklagt gij u dan niet!

Ach, werp u met tranen van berouw voor Jezus' voeten neder en bid Hem:

GEBED.

Beminnelijke Jezus, met leedwezen werp ik mij voor U ter aarde, omdat ik U zoo dikwerf door mijn ongeduld beleedigde. Ach, schenk mij de genade om te kunnen opstaan, den weg des kruises met liefde en vreugde te vervolgen en allen rampspoed gaarne te verduren.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader; enz. Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet zijne H. Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Ach, welk eene hevige smart doorboorde het Hart van Maria en wie kan de folteringen opnoemen, waarmee Jezus' lijden bij deze ontmoeting verzwaard werd?

Ween, mijne ziel, ween bij dit hartverscheurend schouwspel en troost de bedroefde Moeder en den lijdenden Zoon op deze wijze.

GEBED.

Liefderijke Moeder, ik ben het, die uwen geliefden Zoon, uwen Jezus, aan die barbaarsche handen van ruwe krijgsknechten overleverde.

Toen ik zondigde, juist toen vormde ik het zwaard van droefheid, dat uw moederhart doorboorde. Ach, ik heb er berouw over en smee U beiden om erbarming en vergeving. Erbarming, heilige Maria, mijn Jezus, erbarming met een zondaar, die het besluit maakt om niet meer te zondigen en tot dat einde dikwijls te overwegen de smarten van Jezus en Maria.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz. Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

VIJFDE STATIE.

Jezus wordt door Simon van Cyrene in het kruisdragen geholpen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

Denke eens na, mijne ziel, welke belediging de Cyrener Jezus aandeed door

Hem in het kruisdragen zijne hulp te weigeren. Maar beleedigt gij Hem niet meer, als gij het kruis, dat Jezus u overzendt, gedwongen en niet met liefde torst, als gij het nasleept en zelfs durft ontvluchten? Ach, verfoei uwe dwaling en bid uw en liefhebbenden Jezus:

GEBED.

Liefdevolle Jezus, ik belijd het, ik was die Cyrener, ik, die slechts gedwongen het kruis der wederwaardigheden gedragen en altijd getracht heb hetzelfde te ontvluchten. Ach, ik erken mijne misdaad, ik smeeke U om vergeving en genade voor de toekomst! Geef mij de genade, dat ik de kruisen, die Gij mij overzendt, met geduld dragen moge.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

ZESDE STATIE.

**Veronica droogt Jezus' aanschijn met
eenen zweetdoek af.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Is het mogelijk, mijne ziel, dat gij
niet van liefde en teederheid wegsmelt
bij de overweging van de belooning,
welke de goede Jezus aan de vrome
Veronica uitreikte voor hare aan
Hem betoonde daad van medelijden?
Hij stelde haar in het bezit van zijne,
in den zweetdoek ingedrukte, aan-
biddelijke gelaatstrekken. Zou Hij
niet op dezelfde wijze ook met u
handelen door zijn heilig wezen in

uw hart te drukken, zoo gij dikwerf uw medelijden jegens Hem opwektet? Ach, geef dan van dit gemis aan u zelven alleen de schuld en zeg Hem:

GEBED.

Gefolterde Godmensch, zoo Gij niet in mijn hart gedrukt zijt, is de schuld niet aan U, neen, aan mij zelven, aan mijne ongevoeligheid moet ik het wijten. Immers, gevoel ik wel ooit medelijden jegens U? Overweeg ik wel ooit uwe smarten? Ach, ik verfoei mijne handelwijze en wil voortaan uw bitter lijden dikwijls overwegen, opdat Gij met onuitwischbare letteren in mijn hart moogt gegrift blijven.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz. Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt ten tweede male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Ach, mijn ziel, hoe ongevoelig zijt
gij! Ziet gij niet, dat het uwe trotsch-
heid is, die Jezus ook nu op den
grond doet nedervallen, daar gij uwen
Heiland met voeten treedt om u zel-
ven te verheffen? Ach, verfoei toch
eens dien hoogmoed en beloof uwen
gevallen Vriend beterschap.

GEBED.

Ja, mijn Jezus, ik beween mijne
trotschheid, waardoor ik steeds boven
anderen den voorrang begeerde, en
dewijl ik hierdoor oorzaak van uwen
val was, besluit ik altijd met ne-
derigheid en onderwerping te spre-

ken en allen hoogmoed uit mijn hart te verbannen. Help mij hierin door uwe vermogende genade.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz. Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

ACHTSTE STATIE.

Jezus troost de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Zie, mijne ziel, hoe de voor Jezus geplengde tranen met de door Hem gegeven vertroosting en gepaard gaan. Nauwelijks weenen Jeruzalem's vrouwen, of Jezus vertroost haar. Overweeg eens, dat, zoo gij tot hiertoe van Hem nog geen troost ontvangen hebt, het een sprekend bewijs

is, dat gij nog geene tranen van medelijden over uw lijdenden Zaligma-ker gestort hebt.

GEBED.

Beminnelijke Verlosser, al te wel gevoel ik mijne verplichting om over mijne ondankbaarheid en zondige werken te schreien, maar des te meer beween ik dezelve, omdat zij oorzaak van Uw lijden waren. Zoo dan de tranen der bedroefde vrouwen U welgevallig waren, o, versmaad dan ook de mijne niet, opdat ik zoowel nu als in het uur van mijnen dood door U getroost worde.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

NEGENDE STATIE.

Jezus valt ten derden male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Beschouw, mijne ziel, beschouw
uwen hier ten derden male op den
grond gevallen Jezus. Uwe zonden
deden Hem bezwijken; Hij kon den
last uwer ondankbaarheid niet lan-
ger torsen. Maak dan toch eenmaal
het besluit om niet meer ondank-
baar te zijn en uwen Verlosser op
te beuren. Zeg Hem met geheel uw
hart:

GEBED.

Goede Jezus, het is maar al te
waar, uw herhaald vallen werd door
mij veroorzaakt, doordien ik aan uwe
genade zoo slecht beantwoordde;

maar zie, ik heb er berouw over en neem mij voor om in het vervolg geene genade onbeantwoord te laten. Dit echter kan ik niet zonder uwen bijstand. Help mij dan om uit dien afgrond van ondankbaarheid op te staan en nooit meer uit uwe genade te geraken.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt ontkleed en met gal gelaafd.

Wie aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

Overweeg, mijne ziel, hoe Jezus' maagdelijke zedigheid hier belee-

digd, hoe zijn smaak hier verbitterd werd. Ach, uwe onbeschaamdheid, uwe zinnelijke kleeding, uwe ijdelheid beroofden u van uwe onschuld, rukten Jezus de kleederen van het lijf; uwe onmatigheid verbitterde den smaak van uwen Heer. Welaan dan, spreek Hem rouwmoedig aan, zeggende :

GEBED.

Lijdende Jezus, ja, ik beween mijn ijdel pogen om in de wereld eene vertooning te maken; ik verwensch mijne onwaardige begeerten, ik verfoei alle gehechtheid aan de wereld; geef, dat ik mij voortaan nooit meer van het kleed der onschuld beroove, dat ik mij nooit meer aan overdaad plichtig make en door de eenvoudigheid mijner kleeding de zedigheid mijns harten levendig uitdrukke.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Eindelijk, mijne ziel, eindelijk wordt
uw vermoeide, afgematte Jezus aan
het vloekhout geklonken. Ween hier
bij de herinnering, dat uwe zoo ge-
koesterde hartstochten die scherpe
nagelen waren, waarmede zijne han-
den en voeten doorboord werden; dat
uw bedorven wil de hamer was, welks
slagen Golgotha weërgalmen deden.

Ach, smEEK Hem hiervoor vergeving
door te zeggen :

GEBED.

Mijn gekruiste Jezus, duld, dat ik
vol droefheid en leedwezen mijne
zonden en ondankbaarheid in uwe
doorboorde handen legge, niet om U
op nieuw te kruisigen, maar opdat mij-
ne trouwloosheid, met U gekruisigd
zijnde, van weedom sterve om in
eene eeuwige trouw te veranderen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Beschouw, mijne ziel, beschouw
nogmaals uwen aan het kruis ge-
hechten Jezus. Zie, hoe treffend Hij
den eeuwigen Vader bidt voor u, die
Hem zoo schandelijk hoondet; en gij
aarzelt nog vergeving te schenken
aan hen, die u soms verongelijkten,
die u beleedigden. En echter gij zijt
het, die den Zoon van God niet
slechts beleedigd, maar zelfs gekrui-
sigd hebt. Welaan, verhef dan vol be-
rouw over zoo vele zonden uwe stem
tot Jezus en zeg Hem :

GEBED.

Beminnelijke Zaligmaker, uwe
stem, waarmede Gij den Vader voor

mij om vergeving badt, roept mij onophoudelijk toe, dat ik niet alleen mijnen naaste alle verongelijking vergeven, maar ook U voor mijne beleedigers om vergeving smeeken moet. Gehoorzaam aan die stem, verfoei ik dan ook mijne tot hiertoe gevolgde hardvochtigheid en maak het voornemen om hun, die mij verongelijking aandoen, weldaden te bewijzen, opdat ik ook eenmaal van U hooren moge: Heden zult gij met mij in het paradijs zijn.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader, enz.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

DERTIENDE STATIE.

Jezus wordt van het kruis genomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Gij waart het, mijne ziel, die den gestorven Jezus in Maria's schoot legdet, zoo dikwerf gij Hem in het H. Sacrament met weinig godsvrucht, mogelijk wel op eene heiligschenden- de wijze in uw hart ontvangen hebt en Hem zoo doende in uw binnenste deed sterven. Ach, vraag Jezus hier- voor vergeving; bid Maria om hare voorspraak.

GEBED.

Ja, mijn God, het is waar, ik was ongevoelig genoeg om zulk een droe- vig schouwspel daar te stellen, dewijl ik zoo dikwerf uwe heilige Tafel naderde, zoo niet met een beoedeld

geweten, dan toch met weinig gods-
vrucht en met een aan het aardsche
gehecht hart. Ach, dit berouwt mij
en spoort mij tevens aan om voor-
taan het Brood der Engelen zoodanig
te ontvangen, dat het voor mij een
onderpand worde der toekomstige
heerlijkheid.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader, enz.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in het graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, mijne ziel, hoedanig het
graf was, waarin uw ontzielde Ver-

losser gelegd werd. Het was een nieuw graf en, met kostbaar reukwerk gebalsemd, werd Hij in hetzelfde nedergelegd. Dan, helaas! uw hart is voor uwen Jezus geen nieuw graf meer, daar gij der zonde in hetzelfde eerst eene plaats hebt ingeruimd. Welaan, tracht het dan nu ten minste te vernieuwen en bid Hem, dat Hij in u een geheel ander hart scheppe.

GEBED.

Liefde mijner ziel. Ik belijd het, mijn hart was tot hiertoe een door zoo vele zonden en onvolmaaktheden bezoedeld graf; maar vol schaamte en berouw bid ik U, schep in mij een nieuw en zuiver hart en geef, dat ik hetzelfde met den balsem van de gedachtenis aan uw lijden zalve en met het reukwerk der deugden verfraaie. Dan zult gij altijd in mijn

hart rusten als in een graf, dat heerlijk, U welgevallig is. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader, enz.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

SLUITGEBED.

Hartelijk dank zij U, o Heer, voor al uwe weldaden, inzonderheid voor die, welke Gij mij nu weder bewezen hebt door mij op dezen Kruisweg te ondersteunen. Ik mocht mij dan gedurende dezen tijd eens van het aard-sche losscheuren, mij in de geheimen van uw lijden verdiepen en daaruit heilrijke lessen inzamelen. O, dat deze oefening dan ook werkelijk strekke tot verbetering van mijnen wandel, tot zaligheid mijner ziel. Geef, goede

Jezus, dat zij ook aan die afgestorvenen voordeelig zij, voor welke ik dezelve heb opgedragen, en mochten deze die aflaten niet noodig gehad hebben, gewaardig U dan dezelve aan die zielen toe te voegen, voor welke geene bijzondere gebeden gestort worden en die aan mijne hulp de meeste behoefte hebben: beschik over dezelve, gelijk het U behaagt.

Eindelijk verleen mij, dat ik uw heilig lijden bestendig in mijne gedachten hebben, mijnen wandel daarnaar regelen en tot den laatsten adem mijns levens in de deugd volharden moge. Amen.

Zesmaal Onze Vader. Wees gegroet en Glorie zij den Vader.

VIJFDE OEFENING VAN DEN H. KRUISWEG.

Haat tegen de zonde.

Voorbereidingsgebed.

Dierbare Jezus, met diepen eerbied kniel ik neder om gedurende eenige oogenblikken uw heilig lijden te overwegen en U op uwen bloedigen Kruisweg te volgen. Stort, bid ik U, gedurende deze heilige oefening den goeden geest in mijn hart. Wek in mij een oprecht en innig leedwezen op over mijne misdrijven; boezem mij een levendigen afschrik in voor alle kwaad. Vervul mijn hart met eene vurige en dankbare wederliefde tot U en doordring mij van het verlangen om slechts U te dienen, slechts aan U te behagen en alle kruisen en wederwaardigheden met een bereidwillig hart aan te nemen en met

vreugde te dragen. Schenk aan alle zondaren de genade eener ware bekeering; sta de stervenden bij en heb medelijden met de zielen der afgestorvenen, die in de zuiveringsplaats hare verlossing verbeiden.

Heilige Maria, Moeder van smarte, verkrijg ons door uwe voorspraak de genade deze godvruchtige oefening zóó te verrichten, dat ons gebed aangenaam moge zijn aan uwen Zoon en verhooring moge vinden. Amen.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus, gegeeseld en met doornen gekroond, door den lafhartigen landvoogd aan de Joden wordt overgeleverd. De Onschuldige wordt gestraft in plaats van den schuldige; de Zoon Gods, die eenmaal als opperste Rechter zal verschijnen op de wolken des hemels om levenden en dooden te oordeelen, wordt veroordeeld. Door zijn dood zal Hij den mensch van den eeuwigen dood verlossen en hem het eeuwige leven schenken. Voor ons, goedertierenste Jezus, hebt Gij willen lijden en sterven. Gij naamt al de zonden op U en hebt de straf er voor in uw heilig lichaam willen

dragen, opdat wij zouden gespaard blijven. Geef, lieve Jezus, dat wij voortaan een levendigen afschrik voor de zonde mogen gevoelen en U nooit wederom door de zonde beleedigen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer!

O God, wees ons, zondaren, genadig.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, met welk eene liefde
Jezus zijn kruis omhelst. Ach, wel

weet Hij, de Zoon van God, welk lijden Hem aan het schandhout wacht; wel weet Hij, dat Hij, als de laagste en verachtelijkste van alle misdadigers, aan dat kruis zal worden gehoond en bespot, dat Hij in de diepste verlatenheid er aan zal sterven. Maar toch vol bereidwilligheid neemt Hij het op zijne schouders en vol vreugde slaat Hij den weg in naar Golgotha, want dat kruis beschouwt Hij als het heilig altaar, waarop het eenig ware zoenoffer voor de zonden der wereld zal worden opgedragen,

Beminnelijke Zaligmaker, met welk een geduld, met welk eene onderwerping omhelst Gij uw kruis! Ach, verleen ons, door de verdiensten van uw heilig lijden, de genade om insgelijks met geduld, met moed en zelfverloochening alle kwellingen en beproevingen te verduren, die Gij ons verzendt.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

DERDE STATIE.

**Jezus valt voor de eerste maal onder
het kruis.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus, gebukt onder
den zwaren last des kruises, met
wankelende schreden voortgaat langs
Jeruzalems straten. Ach, het bloed-
verlies en de smarten, die Hij reeds
verduurde, hebben zijne krachten uit-
geput. Zijne krachten begeven Hem
en Hij stort onder den kruisboom ter

aarde neder. En Jezus beklagt zich niet. Hij lijdt alles geduldig en verzamelt zijne laatste krachten om Golgotha's kruin te bereiken.

Beminnelijke Zaligmaker, hoezeer hebt Gij ons liefgehad, dewijl Gij om ons te verlossen U met al onze zonden hebt beladen! O dierbare Jezus, om de smarten, die Gij op uwen kruisweg hebt willen verduren, smEEK ik U, geef, dat ik bestendig wake over mijzelven, over mijne zondige hartstochten en de gevaren, die mij in de wereld omringen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet zijne H. Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, door welk een onuitsprekelijke zielesmart Jezus' Hart gewond werd, toen Hij zijne heilige Moeder ontmoette, en welk een zwaard van droefheid het liefdevol Hart van Maria doorboorde. Ach, de teederste aller moeders zag daar den Heiligste aller zonen, als een ter dood veroordeelden misdadiger, met doornengekroond en met het vloekhout beladen, naar de strafplaats voortgedreven, en zij was volkomen machteloos Hem de geringste leniging te verschaffen in zijn lijden. De Zoon Gods zag daar de heiligste aller vrouwen, zag daar zijne Moeder in eene zee van kwellingen.

Aanbiddelijke Verlosser, van gansch harte betreur en verfoeik mijne zonden, waarvoor Gij de bitterste zielesmartten hebt willen verduren. Ach, bij het medelijden, dat uw goddelijk Hart met de namelooze smarten uwer heilige Moeder gevoelde, smee ik U, heb ook medelijden met mij; verlaat mij niet te midden der vele gevaren, waaraan ik in deze wereld ben blootgesteld, en sta mij immer bij met uwe heilige genaden.

H. Maria, Moeder van smarten, wees mijne voorspraak bij God, opdat ik door het lijden van uwen goddelijken Zoon voor zijn toekomstigen toorn moge gespaard blijven.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

VIJFDE STATIE.

**Simon van Cyrene wordt gedwongen
Jezus' kruis te helpen dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de laatste krachten den Heer eindelijk begeven. Ach, reeds zooveel lijden had Hij ondergaan, reeds zoovele mishandelingen en folteringen verduurd. Toen dwongen de beulen een voorbijganger, Simon van Cyrene, 's Heeren kruis op te nemen. Nauwelijks rust het kruis op zijne schouders, of wat hem te voren slechts smaad en schande toescheen, wordt nu in zijn oog eene hoogeeren onderscheiding; de zware last des kruises wordt hem licht, en vol liefde volgt hij den Verlosser op zijn lijdenspad.

Dierbare Jezus, zoo Gij mij deel

geeft in uw lijden, sta mij dan ook tevens bij met de kracht uwer genaden en de vertroosting en uwer liefde, waardoor alle lijden verzoet wordt, opdat ik U niet alleen met geduld en onderwerping, maar met liefde, met blijmoedigheid en vreugde op uwen lijdensweg volge en, na met U gedeeld te hebben in uwe vernederingen, met U moge heerschen in uwe glorie.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

ZESDE STATIE.

Veronica droogt 's Heeren aangezicht af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de Heer met moeite

zijnen weg vervolgt. Ach, de scherpe kanten van den ruwen kruisbalk rijten zijn schouder open; zijn aanbiddelijk aangezicht is met stof en zweet bedekt en de bloeddruppelen uit de wonden van den doornenkrans vloeien langs zijn heilig gelaat. Bij den aanblik van dit onuitsprekelijk lijden werd Veronica door innig medelijden met den Heer bewogen. Onbevreesd dringt zij door de soldaten heen om 's Heeren gelaat met haren sluier af te drogen. Hoe aangenaam den Verlosser die liefdedienst was, toonde Hij op zichtbare wijs door het afdruksel van zijn heilig gelaat in den doek van Veronica achter te laten.

Lijdende Verlosser, grif, bid ik U, de gedachtenis aan uw smartvol lijden zoo onuitwischbaar in mijnen geest, dat ik immer aan U en uwe liefde denke. Daardoor toch zal ik aangespoord worden om mijne zonden oprecht te betreuren en ze door

werken van ware boetvaardigheid
uit te delgen.

Onze Vader. -- Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt ten tweeden male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de goddelijke Ver-
losser voor de tweede maal onder
den last zijns kruises nedervalt. Ach,
andermaal ziet de Heer zich blootge-
steld aan de onmenselijke wreed-
heid der beulsknechten. Onder de
gruwzaamste mishandelingen dwijn-

gen zij Hem het kruis op zijne doorwonde schouders te nemen en langs het bergpad op te gaan. En te midden van zijne folteringen wordt Jezus door de menigte op de smartelijkste wijs vernederd en bespot.

O beminnelijke Zaligmaker, geef, dat ik met rusteloozen ijver alle gevoelens van hoogmoed, trotschheid en eerezucht in mijn hart moge uitroeien; geef, dat ik nimmer meer mij zelven boven mijnen stand verheffe, maar oprecht en eenvoudig blijve.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

ACHTSTE STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de godvruchtige vrouwen van Jeruzalem, die Jezus vol medelijden op den weg naar Calvarië vergezelden en door tranen en weeklachten luide hare droefheid over 's Heeren lijden te kennen gaven, door den Heer vermaand werden. „Dochters van Jeruzalem,” zoo sprak Jezus, „weent niet over Mij, maar weent over die zondaren, voor wier heil Ik Mij te vergeefs ga opdragen aan het kruis; weent over Jeruzalem, over de ondankbare inwoners dier stad, die Mij niet willen erkennen en in hunne verblindheid volharden.”

O mijn goddelijke Verlosser, hoe eindeloos groot is uwe goedheid, hoe

onuitsprekelijk teeder uwe liefde jegens ons, zondaren ! O mijn dierbare Jezus, geef, dat ik deze les wel moge ter harte nemen en met tranen van het innigst leedwezen al die zonden beweene, waarmede ik uwe goddelijke goedheid en liefde zoo smartelijk heb beleedigd. Vervul mijn hart met diepen haat en afschuw voor elke overtreding ; wasch en reinig mijne ziel in uw kostbaar Bloed, opdat ik vlekkeloos voor uw heillg aanschijn wandele en eenmaal de vruchten moge plukken, die Gij ons door uw bitter lijden en sterven hebt verworven.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig

NEGENDE STATIE.

Jezus valt ten derden male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus ten derde male bezwijkt op den weg en nederstort onder het kruis, en vraag u af, waarom de Heer zoo herhaaldelijk valt op zijn lijdensweg. Waarom anders dan om u te toonen, hoe uw voortdurend hervallen in de zonde de oorzaak was van zijn smartvol lijden? O, verneder u dan voor uwen Heer, smeeek Hem van ganscher harte om vergiffenis en maak nieuwe voornemens voor de toekomst.

Allerbeminnelijkste Jezus, sterk mij met uwe genaden, opdat ik in het vervolg beter moge waken over mij zelve, opdat ik mijne zinnen versterve, mijne zondige driften beteu-

gele, elke bekoring bestrijde, alle gevaren ontvluchte en tot mijn laatsten ademtucht in uwe liefde volharde.

Onze Vader, — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt ontkleed en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij, door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, welk eene grievende vernedering, welk eene onmensche-lijke wreedheid den Heer hier werd aangedaan. Ach, de oneindige God, de Bruidegom der maagden en de Min-

naar der zuiverheid ziet zich hier blootgesteld aan de schaamteloze blikken der ruwe menigte. De Heer, die 'tal spijs en verzorgt, wordt in zijnen smaak gefolterd door den bitteren myrrhewijn, dien zijne beulen Hem aanbieden.

Goddelijke Verlosser, vol droefheid en schaamte werp ik mij aan uwe voeten neder en met het diepste leedwezen smee ik U om vergiffenis voor de zonden, die Gij hier in uw smartvol lijden wilt uitboeten. Geef, dierbare Jezus, dat ik van dit oogenblik af in kinderlijke onschuld en reinheid voor uw heilig aanschijn moge wandelen, dat ik mij voor alle overdaad wachte, elke gelegenheid tot de zonde ontvluchte, de gevaarlijke gezelschappen vermijde en in het uur der bekoring aanstonds tot U mijne toevlucht neme.

Onze Vader. — Wees gegroet. —

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, welke onuitsprekelijke
folteringen de Heer in zijne kruisiging
moest verduren. Zie, hoe de beulen
zijn heilig lichaam met ruwe koor-
den vastbinden op het hout en ach-
tereenvolgens zijne gezegende handen
en voeten met scherpe nagelen door-
boren en vastklinken aan het kruis.
Zie, hoe 's Heeren heilig Bloed uit de
smartvolle wonden op den kruisbalk

nedervloeit. Beschouw uwen Jezus. In stilte draagt Hij zijne smarten op aan den hemelschen Vader. Geen enkele klacht komt er over zijne lippen; en als Hij eindelijk den mond opent, dan is het om den Vader vergiffenis te vragen voor degenen, die Hem kruisigden. „Vader,” zoo bidt Hij, „vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen.“

O nameloos gefolterde Jezus! o diep vernederde Zoon van God! Hoe groot, hoe onbegrijpelijk groot is uwe liefde tot den mensch, hoe nameloos teeder is uwe barmhartigheid jegens den zondaar!

O dierbare Verlosser! Mocht ook ik steeds bereid zijn elke belediging, die mij wordt aangedaan, naar uwe leer en uw voorbeeld van ganscher harte te vergeven, alle kwaad met goed te vergelden en allen, die mij vijandig gezind zijn, als mijne broeders lief te hebben. O mijn liefdevolle

Jezus, ik smeeik het U, bij de folteringen voor mij verduurd, bij het Bloed, voor mij vergoten, schenk mij hiertoe uwe alvermogende genade.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Stel u voor, dat gij u bevindt op den lijdensberg en dat gij Jezus in de hevigste pijnen en de diepste vernederingen daar ziet hangen aan zijn kruis. De glans zijner oogen is ver-

duisterd; doodelijke bleekheid heeft zijn heilig gelaat overtogen; zijne ademhaling wordt immer pijnlijker en moeielijker; de laatste druppelen van zijn goddelijk Bloed vloeien nog maar traag uit zijne heilige wonden. Overweeg, hoe Jezus op smartvollen toon zich bij den Vader beklagt over zijne verlatenheid, hoe Hij, van dorst versmachtend, om eenige lafenis smeekt, hoe Hij met stervenden mond spreekt: „Het is volbracht.” Overweeg eindelijk, hoe Hij zijne ziel aan den hemelschen Vader aanbeveelt, hoe Hij het moede hoofd buigt en sterft. Ach, Jezus is dan gestorven, gestorven na onuitsprekelijk smartvol lijden, gestorven in de diepste vernedering en verlatenheid aan het kruis.

Dierbare Jezus, voor mij aan het kruis gestorven Jezus, ach, zie mij hier aan uwe voeten liggen, vol droefheid over mijne zonden, die de oorzaak van uw smartvollen kruisdood waren.

Heb dan dank, dierbare Jezus, heb duizendmaal dank voor de eindelooze liefde, waarmede Gij mij bemind hebt. Zie, door dankbare wederliefde gedreven, hernieuw ik nogmaals het besluit U nimmer meer te beleedigen. Maar ach, o mijn God, ik ben zoo zwak, aan zoovele gevaren ben ik blootgesteld en door zoovele vijanden omringd! Help mij dan met de kracht uwer genade om mijn goede voornemens te volbrengen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

DERTIENDE STATIE.

**Het lichaam van Jezus wordt van het
kruis genomen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe 's Heeren heilig lichaam door Joseph van Arimathea en de overige vrienden des Heeren vol eerbied van het kruis werd afgenomen en in den schoot der ontroostbare Moeder werd neêrgelegd. Bedenk, wat er wel moet zijn omgegaan in het hart van Maria, toen zij het ontzielde en doorwonde lichaam van haren goddelijken Zoon in hare armen ontving. Ach, zij drukte het aan haar hart, zij omhelsde het, kuste vol eerbied zijne doorboorde handen, besproeide zijn heilig lichaam met hare tranen.

O liefdevolle Moeder, sta mij toe,

dat ik vol droefheid met U weene over mijne zonden, die Jezus deden sterven aan het kruis en uw moederlijk Hart met nameloos wee vervulden. Ach, zeg uwen Zoon, ik smeeek het U, zeg Hem, dat ik mijne ondankbaarheid verfoei en betreur, en smeeek Hem voor mij om vergiffenis. Gedenk, o allerheiligste Maagd, dat Gij onder het kruis ook mijne Moeder zijt geworden.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in een nieuw graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe het heilig lichaam des Heeren door Nicodemus en Joseph van Arimathea met kostbaren balsem gezalfd en in wit lijnwaad en welriekende kruiden gewikkeld, in een nieuw graf, dat in de rots was uitgehouwen, werd neergelegd. Sluit u in den geest aan bij den treurigen stoet van 's Heeren vrienden, die den Kalvarieberg afdaalt en Hem de laatste bewijzen van liefde brengt.

Allerbeminnelijkste Jezus, mijn God en Verlosser, vol ootmoed werp ik mij voor U neder, nu ik weet, dat Gij gestorven zijt uit liefde tot mij; o, nu durf ik mij vrij op uwe onuitsprekelijke goedheid en barmhartig-

heid verlaten, in het volste vertrouwen, dat Gij mij niet zult verstooten, nu ik vol droefheid en leedwezen tot U terugkeer. Daarom wend ik mij tot U en smee ik U met al den aandrang mijner ziel: Ach, gedoog toch niet, dat ik ooit weder door de zonde van U gescheiden worde. Slechts U wil ik liefhebben, slechts aan U wil ik behagen; slechts U wil ik dienen, slechts U verheerlijken, opdat ik, na een deugdzaam en godvreezend leven voor U geleid te hebben op aarde, U zonder ophouden moge loven en prijzen in den hemel.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaren, genadig,

SLUITGEBED.

Dank, duizendmaal dank, Heer Jezus, voor de genaden, mij gedurende deze oogenblikken geschonken. Ik mocht dan wederom getuige zijn van de vernederingen, de folteringen en verguizingen, welke Gij op uwen bitteren lijdensweg voor mij hebt willen verduren, van den smartelijken en onteerenden dood, dien Gij voor mijne zaligheid hebt willen ondergaan. Ach, al mijn zonden en misdrijven zijn mij van ganscher harte leed, omdat ik U, God van on-eindige liefde, er door beleedigde. Zie, lieve Jezus, nogmaals hernieuw ik het besluit om U in het vervolg beter te dienen en getrouwer aan uwe genaden te beantwoorden. Gij, o mijn Verlosser, hebt Uzelven op het altaar des kruises voor mij ten offer gebracht, opdat ik met U in uwe heerlijkheid zou kunnen deelen; wel

aan ook ik draag mijzelven geheel en onverdeeld aan U op. Geef dan, dat van dit oogenblik af al mijne gedachten en begeerten, al mijne woorden en werken slechts mogen strekken ter uwer verheerlijking en glorie. Amen.

Zes maal Onze Vader, Wees gegroet en Glorie zij den Vader.

ZESDE OEFENING VAN DEN H.
KRUISWEG.

**Naar den H. Alphonsus Maria de
Liguorio.**

O mijn God, het is mij oprecht leed, dat ik U, mijn hoogste goed, door mijn zonden vergramd heb. Ik neem mij vast voor U door geen enkele vrijwillige zonde te beledigen. Tot uwe meerdere glorie en voor mijne zaligheid offer ik U deze heilige oefening van den Kruisweg op. Ik wil deze zoo volmaakt mogelijk verrichten, gelijk Gij het van mij verlangt. Ik wil ook al de aflaten verdienen, die ik verdienen kan, zoowel voor mij als voor de arme zielen in het vagevuur.

O heilige Maagd Maria, Moeder van smarten, druk de wonden van uwen goddelijken Zoon diep in mijn hart.

O alle Heiligen des hemels, bij-

zonder mijn Patroon en mijn Engel-
bewaarder, geleidt mij en bidt voor
mij, opdat ik het lijden van mijnen
Zaligmaker godvruchtig overwege,
opdat ik zijn geduld en gehoorzaam-
heid navolge.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus Christus, nadat Hij gegeeseld en met doornen gekroond was, door Pilatus onrechtvaardig werd veroordeeld om den dood des kruises te ondergaan.

Aanbiddenswaardige Jezus, het was niet Pilatus, neen, het waren mijne zonden, die U ter dood veroordeeld hebben. Ik bid U, door de verdiensten van uwe pijnen, sta mijne ziel bij op hare reize naar de eeuwigheid.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik

gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

TWEEDE STATIE.

Jezus wordt beladen met zijn kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de Zaligmaker, terwijl Hij met zijn kruis op de schouderen voortgaat, aan u dacht en voor u aan zijnen Vader den dood opdroeg, dien Hij ging ondergaan. — Allerliefste Jezus, ik bid U door de verdiensten der smart, welke Gij bij het dragen van uw kruis hebt uitge-

staan, schenk mij den noodigen bijstand om het mijne met een volkomen geduld en onderwerping te dragen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

DERDE STATIE.

Jezus valt ten eersten male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg den eersten val van

Jezus onder zijn kruis. Zijn vleesch was geheel en al verscheurd door de geeselslagen; zijn hoofd was met doornen gekroond en Hij had veel bloed vergoten. Hij was dus zoo zwak, dat Hij nauwelijks kon voortgaan en droeg nog dezen drukkenden last op zijne schouderen; de krijgsknechten brachten Hem wreede slagen toe en daarom viel Hij verscheidene malen op dezen weg ter aarde neder. — Welbeminde Jezus, het is niet het gewicht van uw kruis, maar het is de last mijner zonden, waardoor Gij zoo vele pijnen hebt uitgestaan. Ach, ik bid U, door de verdiensten van dezen uwen eersten val onder uw kruis, behoed mij voor het ongeluk van in doodzonde te vallen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde.

Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de Zoon zijn Moeder ontmoet op dezen weg. Jezus en Maria zagen elkander te gelijktijd aan en hunne blikken werden als zoo vele pijlen, die hunne harten, welke elkander beminden, doorboorden. — Lieve Jezus, door de smart, die Gij hebt ondervonden in deze ontmoeting, verleen mij uwe genade,

dat ik een ware vereerder van uwe allerzaligste Moeder moge worden. En gij, mijne Koninginne, die van smart overstelpt waart, verwerf voor mij door uwe voorspraak, dat ik gestadig en met liefde het lijden van uwen Zoon moge indachtig blijven.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

VIJFDE STATIE.

**Simon van Cyrene helpt Jezus zijn
kruis dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven
U, Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg hoe de Joden, toen zij
zagen, dat Jezus bij elken voetstap
op het punt was van te bezwijken
door zijne zwakheid, vreesden, dat
Hij onderweg zoude sterven; zij, die
Hem den schandelijken kruisdood
willen zien ondergaan, noodzaakten
Simon den Cyrener het kruis achter
den Heere na te dragen. —

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U
uit geheel mijn hart. Het is mij uit
den grond van mijn hart leed, dat ik
gezonddigd heb. Laat niet toe, dat ik
ooit weder van U gescheiden wor-

de. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

ZESDE STATIE.

Veronica droogt Jezus' aanschijn af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe deze heilige Vrouw Veronica, toen zij Jezus zoo mishandeld en zijn aangezicht met zweet en bloed overdekt zag, Hem eenen doek aanbood, met welken de Zaligmaker zijn aanbiddelijk aangezicht afdroogde en in welken Hij het afbeeldsel van dat heilig aangezicht liet gedrukt blijven. — Welbeminde

Jezus, uw aanschijn was schoon, maar op dezen weg heeft het al zijn schoonheid verloren en de wonden en het bloed hebben het geheel en al mismaakt. Helaas! mijne ziel was ook schoon; toen zij in het doopsel in uwe genade was aangenomen; maar ik heb haar misvormd door mijne zonden. Gij alleen, o mijn Verlosser, kunt haar hare oude schoonheid terug geven; doe het door uw bitter lijden.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt ten tweeden male.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw H. Kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus ten tweeden male onder het kruis nedervalt en hoe door dezen val de pijnen van onzen goddelijken Zaligmaker vernieuwd worden.

Allerzoetste Jezus, hoe menigmaal hebt Gij mij vergeven; en ik, hoe menigmaal ben ik hervallen en weder begonnen met U te beleedigen! Ach! ik bid U, door de verdiensten van dezen uwten tweeden val, schenk mij de noodige hulp om tot mijnen dood toe in uwe genade te volharden. Geef, dat ik in alle aanvechtingen, die mij zullen overvallen, altijd tot U mijne toevlucht moge nemen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U

uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader. enz.

ACHTSTE STATIE.

**Jezus vermaant de vrouwen van
Jeruzalem.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw H. Kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe deze vrouwen weeneden van medelijden, toen zij Jezus in eenen zoo erbarmelijken staat zagen voorbijgaan en Hem langs den weg

zijn bloed zagen storten. Maar Jezus zeide tot haar: Weent niet over mij, maar weent over uwe kinderen. — O Jezus, overladen met smarten, ik beweene mijne zonden om de straffen, die ik door dezelve verdiend heb, maar nog meer om het verdriet, dat ik U daardoor veroorzaakt heb, aan U, die mij zoo zeer bemind hebt. Het is niet zoo zeer de hel dan wel uwe liefde, die mij mijne zonden doet beweenen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hartleed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz.

NEGENDE STATIE.

Jezus valt ten derden male onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw H. Kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg den derden val van den Zaligmaker. Zijne krachten waren uitgeput en onmenschelijk was de wreedheid der beulen. — O lijdende Jezus, door de verdiensten der zwakheid, die Gij hebt ondervonden op uwen weg naar den Calvarieberg, verleen mij genoegzame kracht om alle menschelijk opzicht en mijne kwade driften, die mij eertijds tot het verachten uwer genade verleid hebben, te overwinnen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden wor-

de. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader, enz.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt van zijne kleederen beroofd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw H. Kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe gewelddadig Jezus van zijne kleederen beroofd werd; hoe zijn onderkleed aan zijn, door de geeselslagen verscheurd vleesch was vastgehecht en hoe de beulen zijne wonden weder openden. Deel in de smarten van uwen Heer en zeg Hem: — Onschuldige Jezus, ik bid U door de smart, welke Gij alsdan

ondervonden hebt, help mij om mij te ontdoen van alle aardsche genegenheid, opdat ik U, die zoo waardig zijt bemind te worden, mijne geheele liefde mogen schenken.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw H. Kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus zijne handen

uitstrekt en aan den eeuwigen Vader zijn leven opoffert voor onze zaligheid. De beulen nagelen Hem aan het kruis vast en laten Hem aan dit smadelijk hout sterven. — O Jezus, met verachting overladen, ik bid U, vereenig mij zoo innig met U, dat ik altijd aan U moge gehecht blijven om U te beminnen en U nooit weder te verlaten.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw H. Kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus, nadat Hij drie uren in doodstrijd aan het kruis had gehangen, eindelijk, uitgeput van folteringen, zijn hoofd buigt en sterft. — O gestorven Jezus, ik omhels met teederheid het kruis, aan hetwelk Gij voor mij gestorven zijt. Op uwen dood heb ik mijne hoop gevestigd. Ach! ik bid U, door de verdiensten van uwen dood, schenk mij de genade, dat ik, brandende van liefde tot U, moge sterven. Ik stel mijne ziel in uwe handen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik

ooit weder van U gescheiden worde.
Geef, dat ik U altijd moge bemin-
nen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader. enz.

DE RTIENDE STATIE.

Jezus wordt afgenomen van het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw H. Kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de Heer door
twee zijner leerlingen, Nicodemus
en Jozef van Arimathea, van het
kruis afgelaten en in den schoot zij-
ner bedroefde Moeder wordt neder-
gelegd, die Hem met teederheid aan-
neemt en aan haar hart drukt. — O
Moeder van smarten, ter liefde van

dezen Zoon bid ik u, neem mij voor uw dienaar aan en bid Hem voor mij. En Gij, mijn Verlosser, daar Gij voor mij gestorven zijt, zoo sta mij toe, dat ik U moge beminnen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik U altijd moge beminnen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in het graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw H. Kruis
de wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de leerlingen het

lichaam van Jezus medenamen om het te begraven; het werd ook vergezeld door zijne heilige Moeder. Daarna sloten zij het graf dicht en verwijderden zich allen. — Ach, Jezus, Gij zijt ten derde dage verrezen; ik bid U, door deze uwe opstanding, laat mij ten jongsten dage heerlijk verrijzen met U om in den hemel altijd met U vereenigd te blijven en U in alle eeuwigheid te danken en te beminnen.

O Jezus, mijne liefde, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het is mij uit den grond van mijn hart leed, dat ik gezondigd heb. Laat niet toe, dat ik ooit weder van U gescheiden worde. Geef, dat ik u altijd moge beminnen.

Onze Vader. -- Wees gegroet. — Glorie zij den Vader, enz.

SLUITGEBED.

Neêrgeworpen in uwe goddelijke tegenwoordigheid, overdekt met schaamte over mijne misdaden, welker groote boosheid Gij mij in deze oefening van den Kruisweg hebt doen kennen, bedank ik U, minnelijke Jezus, voor de genade, met welke Gij mij hebt verlicht en mij de gruwelijkheid der zonden hebt voor oogen gesteld. Voortaan dan wil ik geene vrijwillige zonden meer bedrijven; ik zal mijne boosheden beweenen, haten en verfoeien; ik zal dezelve alle oprecht biechten. Maar, mijn God, Gij kent mijne vroegere ongetrouwheden beter dan ik en daarom bid ik uwe eindelooze goedheid, geef mij tot dit alles uwe genade; want zonder U kan ik niets ter zaligheid, terwijl ik toch alles kan in U, die mij versterkt. Ach, mijn God, laat mij mijne vorige al te groote en menigvuldige

ongetrouwheden herstellen door een ware boetvaardigheid, oprechte bekeering en een christelijk leven.

O Maria, toon, dat Gij mijne Moeder zijt, help mij. Amen.

Vijf maal Onze Vader, Wees gegroet en Glorie zij den Vader ter eere van de vijf Wonden van Jezus.
— Eén Onze Vader, Wees gegroet en Glorie zij den Vader voor Zijne Heiligheid den Paus. Amen.

ZEVENDE OEFENING VAN DEN
H. KRUISWEG.

**Tot verbetering van onzen Chris-
telijken levenswandel.**

Voorbereidingsgebed.

Mijn Heer en mijn God, zie mij hier neergeknield in uwe tegenwoordigheid om U eenige oogenblikken op uwen bloedigen lijdensweg te vergezellen. Ik ben zulk een gunst niet waardig; maar, dierbare Godmensch, Gij hebt mij zóózeer bemind, dat Gij voor mij hebt willen lijden en sterven. Doch uwe liefde heb ik zoo weinig met wederliefde beantwoord; zoo dikwerf heb ik door mijne overtredingen en zonden uw Hart gegriefd, uw lijden vernieuwd. Ontferming, lijdende Jezus, ontferming. Tot eerherstel wil ik deze oefening ver-

richten ; geef mij de genade om dit waardig en tot mijn voordeel te doen. Maak mij deelachtig aan de verdiensten hieraan verbonden en wil de Aflaten van den H. Kruisweg toepassen op mij en op die zielen des Vagevuurs, welke er de meeste behoefte aan hebben.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus, de onschuld zelve, wordt ter dood veroordeeld. Geduldig en gelaten onderwerpt Hij zich aan dat onrechtvaardig vonnis. . . . Gij, dierbare Jezus, hebt alles gaarne verduurd, omdat Gij U zelve voor alle zondaars wildet opofferen; Gij hebt de schande voor een boosdoener gehouden te worden gaarne willen ondergaan, wijl Gij ons daardoor met uwen hemelschen Vader verzoendet. Geef mij de genade, lijdende Jezus, mijne zonden te beweenen en te verfoeien en sterk mijn voornemen uw

lijdend Hart niet meer door de zonden te grieven.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

O God, wees ons, arme zondaars, genadig.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het Kruis op zijn schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Met liefde naamt Gij, dierbare Jezus, het kruis op uwe schouders. Gij draagt het offerhout, waaraan Gij als een boosdoener zult sterven, vrijwillig naar de strafplaats uit liefde voor den mensch, voor wiens geheelen zondelast Gij gaat voldoen.

O Liefdevolle Heiland, uw goddelijk Hart verlangde ons geluk, onze zaligheid. En zoo dikwerf heb ik dat liefderijke Hart bedroefd door mij aan de zonden over te geven. Barmhartigheid, mijn Jezus, geene zonden meer, maar geef, dat ik mijn zondig leven door boetvaardigheid uitwissche en in onderworpen liefde de kruisen en wederwaardigheden, mij opgelegd, geduldig verdrage.

Onze Vader. — Wees gegroet. --
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

DERDE STATIE.

Jezus valt de eerste maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U. Omdat Gij door uw Heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De God, de Sterke, die hemel en aarde draagt door de kracht zijner almacht, voelt den last van het kruishout, wordt er door gedrukt en valt. O ziel, ziedaar de kracht der liefde. Goddelijke liefde, hoe groot, hoe onbegrijpelijk zijt Gij! Om den zondigen mensch op te richten valt Gods Zoon ter neder. Niet langer, o Jezus, willen wij zondigen. Ondersteun mij met uwe liefde, sterk mijn voornemen, opdat ik met vasten treden weg uwer geboden bewandele en daarop zonder afwijking gedurende geheel mijn leven getrouw moge volharden.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet zijne H. Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven
U. Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Hoe groot, hoe bitter moest de
droefheid zijn van Maria, toen zij haar
goddelijken Zoon misvormd, door lij-
den afgemat, gedrukt onder den zwa-
ren last van het kruis op den weg
naar Kalvarië ontmoette. En toch, zij
houdt Hem niet terug van den tocht,
die Hem tot den allerschandelijksten
dood voert. Boven het sterfelijk leven
van Jezus verkiest zij het herleven
onzer zielen, de vrucht van zijn lijden
en dood. O Maria, Moeder van smar-
ten, verwerf mij bij uwen Zoon de
genade mijne ziel naar waarde
te schatten en voor geen offer terug
te deinzen om haar voor eeuwig ge-
lukkig te maken.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
 Ontferm U onzer, Heer, ontferm
 U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

VIJFDE STATIE.

**Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis
 dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
 [Omdat Gij door uw Heilig Kruis
 de wereld verlost hebt.

Welk een eer was het voor den
 Cyrener uitverkoren te zijn om
 zijn schouders te kunnen leenen
 aan den glorievollen last van het
 kruis. Hij moest er toe gedwongen
 worden, maar nauwelijks heeft het
 kruis zijne schouders geraakt, of zijn

hart is veranderd en de onverschillige voorbijganger is de leerling van Hem, wiens straf hij deelt. Zoodanig is de kracht des kruises. Goedertieren Jezus, geef mij uw licht en uwe kracht, opdat ik van heilige liefde voor U ontstoken worde en ik met bereidvaardigheid en onderwerping het kruis van lijden en onspoed moge dragen, dat Gij mij verzendt.

Onze Vader. — Wees gegroet. —

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

ZESDE STATIE.

Veronica zuivert Jezus' aangezicht.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Hoezeer moet uw dankbaar en liefdevol Hart getroffen zijn geweest, goede Jezus, toen Veronica door de menigte heendrong en U den zweetdoek aanbood om het bebloede aangezicht te reinigen! Welk eene belooning schonkt Gij haar voor dit medelijden! Uw heilige trekken blijven gedrukt in het lijnwaad, waarmede uw gelaat was afgedroogd. Een nog kostbaarder gunst is voorbehouden aan al degenen, die zich met U in uwe liefde en in uw lijden willen vereenigen. Gij schenkt hun uw hart tot woonplaats en wilt in hun hart het vuur uwer liefde ontsteken. Liefdevolle Jezus, schenk mij deze gunst.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt de tweede maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Op nieuw valt mijn Verlosser neder, ten tweede male bezwijkt Hij onder den last van zijn kruis. Zijne smarten worden vermeerderd; zijne wonden worden talrijker; het bloed doorweekt zijne kleederen, het verft den grond. Vergeef mij, dierbare Verlosser, de beledigingen en verguizingen, U door mij aangedaan. Uw kostbaar Bloed roept nog om genade en barmhartigheid. Dat ik die barmhartigheid verwerve! Spaar mij, Heer, en laat mij deelen in het geluk van uwe dienaren, die Gij door uw dierbaar Bloed hebt vrijgekocht ten eeuwigen leven.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

ACHTSTE STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Bewondert hier uwen lijdenden Zaligmaker; vrome vrouwen treuren over de smarten, die Hij ondergaat en Hij wil niet, dat zij over Hem weenen. Het lot van den zondaar houdt Hem bezig, doet Hem zijne onmetelijke smarten vergeten om slechts over dat ongelukkig lot te weenen.

Dit doet Hem tot de vrouwen zeggen : „Weent niet over mij, maar weent over U zelveu.” Indien het groene hout, onze Zaligmaker, zoo werd behandeld, wat zal het lot van de zondaars anders zijn dan om als verdord hout in 't vuur geworpen te worden? Dierbare Jezus, wij betreuren onze zonden; laat ons aan uwe zijde den weg van zelfverloochening en versterving bewandelen.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, -wees ons, arme zondaars, genadig.

NEGENDE STATIE.

Jezus valt de derde maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw Heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Nog is de Kalvariëberg niet beklommen; nog eenmaal toont onze Zaligmaker, en wel ten derden male, hoe zwaar de last der zonden Hem drukt. Hij bezwijkt. . . . Onmensche-lijke beulen doen een regen van geeselslagen over dit afgemat en uitgeput slachtoffer neêrdalen. Lijdende Jezus, wat wordt Gij hier verguisd en ver-
trapt! Gij zijt geworden als een worm en een melaatsche; geen mensche-lijke gedaante is aan U meer te vin-
den. Mijn Zaligmaker, als een waar leerling en navolger van U zal ik mij zelven verloochenen. Help mij dit voornemen tot mijn eeuwig ge-
luk standvastig te volbrengen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

God, wees ons, arme zondaars,
genadig.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt ontkleed.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Onder beschimping, vervloeking en mishandeling heeft Jezus den Kalvariëberg beklommen. Geen klacht heeft Hij tegen zijne beulen geuit. Als het ware Lam, dat wegneemt de zonden der wereld, geeft Hij zich aan hun wreede willekeur over. Zij grijpen Hem aan, rukken de kleederen van zijn lichaam, openen zijne wonden en dwingen Hem zich op den schandpaal des kruises uit te strekken. En Jezus gehoorzaamt! Hij gehoorzaamt, omdat de mensch niet heeft willen gehoorzamen. Door zijne gehoorzaamheid wordt onze ongehoorzaamheid geboet. Goede Jezus, ik maak het voornemen voortaan

gehoorzaam te zijn aan Gods geboden en de zonden te verafschuwen. Help mij door uw alvermogende genade.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Ziedaar onzen Zaligmaker uitgestrekt op het vloekhout des kruises, bereid om voor ons den laatsten druppel van zijn kostbaar Bloed te stor-

ten. Zijne handen, die zoovele zegeningen en weldaden over het menschdom hebben uitgestort, worden aan de armen van het kruis vastgeklonken; scherpe nagelen worden gedreven door die voeten, welke rondgewandeld hebben om de verloren schapen op te zoeken. Zijn geheele lichaam is verscheurd, één wond van af de kruin des hoofds tot de zolen zijner voeten. Welk een onbegrijpelijke liefde, 'die dat alles voor den zondigen en gevallen mensch verduurd heeft! Liefde van mijn Zaligmaker, geef dat ik U van ganscher harte beminne.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

De Godmensch hangt aan het kruis; vreeselijk zijn de pijnen, die Hij verduurt, schrikkelijk de verlatenheid, die Hij ondervindt. Hoort Hem zuchten en klagen tot zijn hemelschen Vader: „Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten?” ... Einde-lijk is de ure daar, waar Jezus minnend Hart zoo lang en zoo vurig naar verlangd heeft. „Alles is volbracht...” Gods Zoon beveelt zijne ziel in de handen zijns hemelschen Vaders; Hij buigt zijn hoofd en sterft... Aanschouw, o mensch, uwen gestorven Zaligmaker. Gestorven voor uwe zonden, houdt Hij zijne armen uitgestrekt om u in zijne barmhartigheid

en liefde te ontvangen. Zouden wij weigeren die barmhartigheid aan te nemen; zouden wij aarzelen die liefde met wederliefde te beantwoorden? Neen, mijn Jezus, toon ons uwe onbegrensde barmhartigheid, ontvang onze zwakke liefde.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

DE TIENDE STATIE.

Jezus wordt van het kruis genomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Met teedere, godvruchtige liefde wordt door vrome lieden het gestorven lichaam van den Godmensch van het kruis genomen en in den schoot van Maria neergelegd. Beschouwt nog eenmaal de droefheid van Gods Moeder; — ziet, hoe zij het lijk van haren Zoon ontvangt, met teederheid bejagent, met hare tranen besproeit. Hare smart is geworden uitgestrekt en bitter als de zee. Haar zuiver hart is doorvlijmd met een zevenvoudig zwaard van droefheid. Moeder van smarten, ach! mocht ik uw lijden verzachten, uwe droefheid stillen. Daarom wil ik u beminnen met een kinderlijke liefde: in uwe goedheid stel ik mijn vertrouwen, in lijden en strijden op u mijne hoop. Ja, Maria, ik bemin u als uw kind, wees mijne moeder; versterk mij in den strijd tegen de bekoringen en verwerf mij de genade standvastig te blijven op den weg der deugd om eenmaal als

uw kind door u te worden getoond
aan Jezus, uwen Zoon.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U
onzer.

God, wees ons, arme zondaars, ge-
nadig.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in het graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Het lichaam van den Godmensch
wordt van Maria's schoot genomen,
in kostbaar lijnwaad gewikkeld en in
een nieuw graf neergelegd. Dààr rust
de goede Herder, die zijn leven heeft
gegeven voor zijne schapen; dààr
ligt het Lam, geslacht voor de zon-

den der wereld. Maar het graf zal Hem niet lang behouden. Die den dood heeft overwonnen, zal weldra glorierijk verrijzen. En die verrijzenis is het voorbeeld van onze verrijzenis. Geef, dierbare Jezus, dat ik sterve voor de zonden en leve voor U; geef, dat ik mijn woning vestige in uw aanbiddelijk Hart en daarin immer verblijf; dan zal hier op deze aarde mijn hart tevens een plaats zijn, waarin Gij gaarne rust; dan zal ik steeds vereenigd met U blijven en slechts den tijdelijken dood sterven om door U in uwe hemelsche glorie te worden opgenomen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, arme zondaars, genadig.

DANKZEGGING.

Heb dank, dierbare Jesus, voor de genade mij geschonken om U op uwen bloedigen kruisweg te vergezellen en de smarten, die Gij geleden hebt, te aanschouwen en te overwegen. Ik vraag U vergiffenis voor de verstrooidheden, waaraan ik mij mocht hebben schuldig gemaakt. — Hoe zal ik de liefde beantwoorden, waarmede Gij mij bemint? Die liefde kan nimmer beantwoord worden, zooals zij het verdient, mijn dierbare Zaligmaker! Ik neem mij vast voor U te beminnen; maar daartoe behoef ik uwe hulp, vraag ik uwe genade. Goddelijk en lijdend Hart, doordring mijn hart een weinig met het liefdevuur, dat U heeft doorgloeid en verteerd; dat die liefde uit mijn hart verbanne alle ongeregelde liefde, alle liefde voor de schepselen, alle liefde, die niet voor U is; en mij meer

en meer Uwe liefde waardig make.
Amen.

Vijfmaal Onze Vader, Wees gegroet
en Glorie zij den Vader ter eere van
de vijf Wonden en èèn Onze Vader,
Wees gegroet en Glorie zij den Va-
der tot intentie van Z. H. den Paus.

ACHTSTE OEFENING VAN DEN
HEILIGEN KRUISWEG.

(Getrokken uit de H. Schrift.)

Voorbereidingsgebed.

Wij bidden U, o Heer, voorkom onze handelingen door den invloed uwer genade en voltrek die door uwe medewerking, opdat al onze gebeden en werken altijd door U beginnen en, door U begonnen zijnde, voleindigd worden.

Mijn Heer en mijn God, onze zonden zijn ons leed uit den grond van ons hart, omdat wij U daardoor beledigd hebben. Wij nemen ons vast voor ons leven te verbeteren en uw wil getrouw te volbrengen. Heer, vermeerder ons geloof en ondersteun onze zwakheid. Heer, op U hebben wij gehoopt; in eeuwigheid



zullen wij niet beschaamd worden. U zullen wij beminnen, o Heer, onze sterkte; Gij zijt onze God en onze helper; op U zullen wij vertrouwen.

Wij offeren U deze heilige oefening op tot uwe meerdere eer en glorie en tot gedachtenis van uw lijden.

Wij vereenigen ons met uw goddelijk Hart, met de volmaakte gevoelens, die dat liefdevol Hart in uw leven, lijden en sterven bezield hebben.

Wij verlangen de aflaten te verdienen, door uwe H. Kerk aan deze oefening verbonden, en dragen U deze aflaten op tot deze intentie....

Nederig smeeken wij U om uwen bijstand, goddelijke Verlosser, opdat wij dezen Kruisweg zoo godvruchtig, vertrouwwol en rouwmoedig verrichten, dat wij uwe barmhartigheid in dit leven en de eeuwige glorie in den hemel verwerven.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Alle hooge priesters en de oudsten des volks met de schriftgeleerden en de geheele verzameling waren tezamen gekomen en hielden raad tegen Jezus om Hem tot den dood over te leveren. En zij lieten Jezus binden en wegvoeren en leverden Hem aan Pilatus over. Maar Pilatus vond geen schuld in Hem. Doch liet Hij Jezus nemen en geeselen. En de soldaten vlochten een kroon van doornen en plaatsten haar op zijn hoofd. En daar Pilatus aan het volk behagen wilde, sprak hij het vonnis uit, dat naar hun verlangen geschieden zoude. Hij gaf Jezus aan hunnen wil over om gekruisigd te worden.

Heer, treed niet in het oordeel met ons, uwe dienaren, want voor uw aanschijn zal geen levende gerechtvaardigd worden. O Jezus, die niet gezonden zijt om de wereld te oordeelen, maar opdat de wereld door U behouden worde, schenk ons de genade, dat wij in dit leven onszelven oordeelen en ontferm U over ons volgens uwe groote barmhartigheid.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
 Glorie zij den Vader. — Ontferm
 U onzer, Heer, ontferm U onzer.
 God, wees ons, zondaars, genadig.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
 Omdat Gij door uw Heilig Kruis
 de wereld verlost hebt.

De soldaten grepen Jezus en, nadat zij Hem bespot hadden, namen zij Hem het purperen kleed af, trokken Hem zijn kleederen aan, en voerden Hem naar buiten om Hem te kruisigen. En Hij droeg zijn kruis en ging naar de plaats, die Calvarië genoemd wordt. De profeet Isaias had het voorzegd: Zijne heerschappij rust op zijne schouders. Jezus heeft, om door zijn Bloed het volk te heiligen, buiten de poort geleden. Laat ons derhalve uitgaan tot Hem buiten de legerplaats, zijnen smaad dragende. Want zoo iemand niet na Hem komt, is hij Zijner niet waardig.

O allergeduldigste Jezus, die om de vreugde u voorgesteld uw kruis gedragen en de schande veracht hebt, leer ons zachtmoedig en ootmoedig van harte worden, opdat wij ons zelve verloochen en, dagelijks ons kruis op ons nemen en rust voor onze zielen vinden.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader. —

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

DERDE STATIE.

Jezus valt de eerste maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Ziet, de Zaligmaker der wereld is
ellendig en zijnen vijanden tot smaad
geworden. Zij hebben Hem gezien en
hunne hoofden geschud. Als een
Lam wordt Hij ter slachtbank ge-
voerd, maar Hij doet zijnen mond

niet open. Hij is opgeofferd, omdat Hij zelf het wilde.

O barmhartigste Jezus, die van de zondaren zulk een tegenspraak tegen U verduurd hebt, die gekomen zijt om te zoeken en zalig te maken, hetgeen verloren was, wasch ons meer en meer van onze zonden en reinig ons van onze misdaden, opdat wij onze lichamen tot een levend, heilig, Gode welgevallig offer opdragen en hongeren en dorsten naar de gerechtigheid.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

O gij allen, die voorbijgaat, geeft
acht en ziet toe, of er eene smart is
gelijk aan die van Maria. Hare oogen
zijn verduisterd van het weenen.
Groot als de zee is hare smart. Haar
hart is onder het lijden bedolven, om-
dat zij vervuld is van bitterheid. Het
zwaard der droefheid heeft hare ziel
doorboord.

O Jezus, die voor ons hebt geleden
en ons een voorbeeld hebt nagelaten,
opdat wij uwe voetstappen zouden
drukken, schep in ons een zuiver
hart en vernieuw in ons binnenste
den rechten geest. Laat ons arm van
geest, laat ons zachtzinnig en vreed-
zaam, laat ons rein van harte wor-

den, opdat wij eenmaal God mogen aanschouwen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VIJFDE STATIE.

**Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis
dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus zag uit, of iemand medelijden zoude hebben, en er was niemand; en of iemand Hem zou troosten, en Hij vond niemand. De soldaten zagen dan eenen mensch van Cyrene, die

van het veld terugkeerde; dezen dwongen zij om het kruis achter Jezus te dragen. Zijne vrienden hadden Hem verlaten, en die Hem be-
laagden, hadden de overhand gekre-
gen.

O Jezus, die Uzelven gegeven hebt voor ons om ons te verlossen van alle ongerechtigheden en te zuiveren voor Uzelven tot een uitgelezen volk, bekeer ons, o goddelijke Verlosser, en wend uwen toorn van ons af. Toon ons, o Heer, uwe barmhartig-
heid en geef ons uw heil. Op U, o Heer, hebben wij gehoopt; in eeuwig-
heid zullen wij niet beschaamd wor-
den.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Ontferm U onzer, o Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

ZESDE STATIE.

Veronica droegt het aanschijn van Jezus
met eenen doek af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus is naar de voorspelling van
den profeet een worm en niet een
mensch, de spot der menschen en de
verachting des volks. Hij, die geheel
schoon is van gestalte boven de zo-
nen der menschen; Hij, wiens gelaat
de Engelen wenschen te aanschou-
wen, is geworden als een melaatsche,
de verachte en de laagste der men-
schen. Geen schoonheid, noch beval-
ligheid is in Hem.

Wat zullen wij U, o Jezus, weer-
geven, voor alles, wat Gij ons ge-
schonken hebt? Den kelk des heils
zullen wij opnemen en den naam
des Heeren aanroepen. Toon ons dus,

o Heer, uwe wegen en leer ons uwe paden kennen. Geleid ons in uwe waarheid en onderricht ons, omdat Gij, o God, onze Verlosser zijt. Wees uwer ontferming indachtig, o Heer, en uwer barmhartigheid, welke van eeuwigheid is.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

God, wees ons, zondaars, genadig.

ZEVENDE STATIE.

**Jezus valt voor de tweede maal onder
het kruis.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Ziedaar het Lam Gods, dat de zon-

den der wereld wegneemt. Jezus heeft zichzelf voor ons tot een offer en tot een slachtoffer overgegeven, Gode tot een aangenamen geur. Hij zelf heeft onze zonden in zijn lichaam gedragen op het hout. Hij, die geen zonden heeft gedaan, en in wiens mond geen bedrog is gevonden. Hij heeft ons liefgehad en zich zelf voor ons opgeofferd.

O allerzachtmoedigste Jezus, Gij hebt den vrede gebracht aan hen, die van goeden, wille zijn. Gij hebt ons volgens uwe barmhartigheid zalig gemaakt en ons door uw Bloed verlost. Tot U, o Heer, hebben wij onze ziel opgeheven, op U, o God, vertrouwen wij, laat ons niet beschaamd worden. Sla uwe blikken op ons en ontferm U onzer; wij zullen niet beschaamd worden, wijl wij op U gehoopt hebben.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

ACHTSTE STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Een groote menigte volks en vrouwen, die Hem beklagden en beweenden, volgden Jezus op den kruisweg. Jezus echter keerde zich tot haar en sprak: Gij, dochters van Jeruzalem, weent niet over mij, maar weent over u zelven en over uwe kinderen. Want ziet, er zullen dagen komen, waarop men zeggen zal: Zalig zijn

de onvruchtbaren en de schooten, die niet gebaard, en de borsten, die niet gezoogd hebben. Dan zullen zij beginnen tot de bergen te zeggen: Valt op ons! en tot de heuvelen: Bedekt ons. Want als men dit aan het groene hout doet, wat zal er dan met het dorre geschieden?

Gij, o Jezus, zijt vol zachtmoedigheid en rechtvaardigheid, al uw wegen zijn barmhartigheid en waarheid, Gij zijt een steun voor allen, die U vreezen. Gij zult ons, o Heer, onze zonden vergeven ter wille van uwen Naam. Heer, straf ons dan niet in uwe verbolgenheid en kastijd ons niet in uwe gramschap. Ontferm U onze Heer, want wij zijn zwak. Keer U tot ons, o Heer, en verlos onze ziel; behoud ons ter wille uwer barmhartigheid.

Onze Vader. - Wees gegroet. -
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm
U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

NEGENDE STATIE.

**Jezus valt voor de derde maal onder
het kruis.**

Wij aandidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

De Zaligmaker is geslagen en vernederd bovenmate, is geworden als een mensch, die niet hoort en die geen tegenspraak in zijnen mond heeft. Zijn hart siddert en zijne kracht heeft Hem begeven. Het licht zijner oogen is niet meer in Hem. Van de voetzool af tot aan de kruin des hoofds is niets gezonds aan Hem. Hij

is gewond geworden om onze misdaden, verbrijzeld om onze zonden; door zijne striemen zijn wij genezen.

O allergoedertierenste Jezus, verhoor mijn gebed, neig uw oor volgens uwe waarheid naar mijne smee-kingen; verhoor mij volgens uwe barmhartigheid. En treed niet in het gerecht met uwen dienaar; want niemand, die leeft, kan voor uw aanschijn rechtvaardig bevonden worden. Doe mij den weg kennen, dien ik bewandelen moet, want tot U heb ik mijne ziel opgeheven. Red mij van mijne vijanden; tot U, Heer, heb ik mijn toevlucht genomen; leer mij uwen wil volbrengen, want Gij zijt mijn God.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader. — Ontferm
U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt van zijn kleederen beroofd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Zij kwamen op de plaats, welke Golgotha genoemd wordt. Daargaven zij Jezus wijn, die met gal en mirre gemengd was, te drinken. En toen Hij dien geproefd had, wilde Hij niet drinken en nam hem niet. Vervolgens ontdeden zij den Zaligmaker van zijn kleederen. De koninklijke profeet had alles voorspeld: Zij hebben mij gal tot spijs gegeven en in mijnen dorst met azijn gelaafd. Zij hebben mijne kleederen onder elkan- der verdeeld en over mijnen lijfrok hebben zij het lot geworpen. Gij hebt mij gesteld tot spot en schimp van hen, die rondom ons zijn.

O alleroetmoedigste Jezus, Gij zijt

een vuur op aarde komen brengen en wat wildet Gij anders dand dat het zoude branden? Uwe spijs was den wil te vervullen van uwen Vader, die in de hemelen is. Verhoor, o Heer, mijne stem, waarmede ik tot U geroepen heb; ontferm u mijner en verhoor mij. Tot U heeft mijn hart gesproken; wees mijn helper, verlaat mij niet en veracht mij niet, o God, mijn Zaligmaker.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Nadat zij op de plaats gekomen waren, die Calvarië genoemd wordt, hebben zij Hem gekruisigd en met Hem twee straatroovers, een aan zijn rechter- en een aan zijn linkerzijde. Zoo werd de Schrift vervuld, die zegt: Hij is met de boosdoeners gerekend geworden. Boven zijn hoofd hechtten zij de oorzaak van zijn dood vast: Jezus van Nazareth, Koning der Joden. Jezus echter sprak: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen. Zij, die voorbij gingen, lasterden Hem en schudden hun hoofd. En het volk stond en aanschouwde het. Aldus werd de voorspelling bewaarheid: Zij zullen zien op Hem, dien zij doorboord hebben. Zij hebben mijne handen en voeten doorboord, zij hebben al mijn beenderen geteld.

Gij, o liefderijke Jezus, hebt gezegd: Wanner ik van de aarde zal opgeheven zijn, zal ik alles tot mij trekken. Schenk ons allen de onschat-

bare genade, dat wij niets anders kennen dan U, o Jezus, en dien gekruist, dat wij in niets anders roemen dan in uw kruis, dat wij uw sterven gedurig in ons lichaam ronddragen, opdat ook uw leven in ons geopenbaard worde.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars genadig.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Naast het kruis van Jezus stond

zijne Moeder. Toen nu Jezus zijne Moeder en den leerling, dien Hij liefhad, staan zag, zeide Hij tot zijne Moeder: Vrouw, ziedaar uwen Zoon. Daarna zeide Hij tot den leerling: Ziedaar uwe moeder. Het werd nu duisternis over de gansche aarde. En omtrent het negende uur riep Jezus met luider stem: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten? Daarna sprak Hij: Ik heb dorst. En nadat hij den azijn geproefd had, zeide Hij: Het is volbracht. Jezus echter riep nogmaals met luider stem: Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest. En terwijl Hij dit zeide, neigde Hij zijn hoofd en stierf.

O Jezus, eenige Middelaar tusschen God en de menschen, Gij, die wilt, dat alle menschen zalig worden en tot de kennis der waarheid komen, goede Herder, die uw leven geeft voor uwe schapen, wiens genade en menschlievendheid aan alle menschen

verschenen is, maak, dat wij allen één zijn, gelijk Gij met den Vader één zijt. Heilig ons in de waarheid. Geef, dat, waar Gij zijt, ook wij mogen komen, opdat wij uwe heerlijkheid zien mogen.

Onze Vader. -- Wees gegroet. --
Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

DE TIENDE STATIE.

Jezus wordt van het kruis genomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Toen de soldaten bij Jezus kwamen
en zagen, dat Hij reeds gestorven

was, verbrijzelden zij zijne beenderen niet, maar een van de soldaten opende zijne zijde met een speer en terstond kwam er bloed en water uit. En toen het reeds avond geworden was, kwam een rijk man, genaamd Joseph, uit Arimathea, een deugdzaam en rechtvaardig man, en nam het lichaam van Jezus van het kruis. Er kwam echter ook Nicodemus en bracht een mengsel van mirre en aloë, ongeveer honderd pond. Joseph echter kocht lijnwaad. Toen namen zij het lichaam van Jezus en wikkelde het met de specerijen in zuivere linnen doeken, gelijk het bij de Joden gewoonte is.

Gij, o Jezus, zijt de verzoening voor onze zonden geworden. Toen wij zondaren waren, zijt gij voor ons gestorven. Gij weet medelijdente hebben met onze zwakheden. Gij hebt in de dagen van uw vleesch gebeden en smeekingen met luid geroep en tranen

geofferd en zijt verhoord geworden om uwe godvruchtigheid. Uit de diepten hebben wij tot U geroepen: Heer, Heer, verhoor onze stem. Laat uwe ooren luisteren naar de stem van ons gebed. Want bij U is barmhartigheid en overvloedige verlossing.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in het graf gelegd.

Wij aanbidden, U, Christus, en loven U.

Omdat Gij door uw Heilig Kruis de wereld verlost hebt.

Er was op de plaats, waar Jezus

gekruisigd werd, een hof en in dien hof een nieuw graf, waarin nog niemand gelegd was. Daarin legden zij Jezus. En Joseph wentelde een grooten steen voor den ingang van het graf. De vrouwen echter, welke met Hem uit Galilea gekomen waren, zaten tegenover het graf en zagen toe, waarheen Jezus gelegd werd. En zij keerden terug en bereidden specerijen en zalven. De hogepriesters en Farizeën bewaakten het graf met wachters en verzegelden het.

O allerheiligste Jezus, op wien God de misdaden van ons allen gelegd heeft, Gij, die uwe ziel aan den dood overgeleverd hebt en onder de misdadigers gesteld zijt, opdat Gij uw volk levend zoudet maken, mijne lippen zullen uwen lof verkondigen, ik zal U zegenen mijn leven lang. Mijne ziel verheft den Heer en mijn geest heeft zich verheugd in God, mijnen Heiland.

Ontferm U mijner, o God, en zegen

mij, wees mijner genadig, opdat ik uwen weg op aarde moge kennen. Heer, laat mij op uwen weg en laat mij in uwe waarheid ingaan; laat mijn hart zich verblijden, opdat ik uwen naam vreeze.

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

O God, wees ons, zondaars, genadig.

SLUITGEBED.

Zoozeer, o God, hebt Gij de wereld liefgehad, dat Gij uwen eenigen Zoon niet gespaard hebt, maar Hem voor ons allen hebt overgeleverd. En Gij, o Jezus, hebt tot uwen hemelschen Vader gesproken: Zie, ik kom om uwen wil te doen. Niet mijn wil,

maar uw wil geschiede. Gij hebt geen zonde gekend, maar Gij zijt voor ons een zondeoffer geworden, opdat wij in U gerechtvaardigden voor God zouden zijn. Gij hebt Uzelven gegeven tot losprijs voor allen. Wij zijn vrijgekocht niet door vergankelijk zilver of goud, maar door uw kostbaar Bloed als van een onbesmet en vlek keloos Lam. Daarom zal ik U loven, Heer, uit geheel mijn hart, ik zal U lofzingen voor het aanschijn der Engelen, ik zal U aanbidden in uwen heiligen tempel en uwen naam belijden om uwe barmhartigheid en uwe waarheid, want Gij hebt uwen heiligen naam boven alles groot gemaakt. Loof, mijne ziel, loof den Heer; ik zal den Heer loven gedurende mijn leven, ik zal mijnen God lofzingen, zoolang ik wezen zal.

Heer, Gij hebt ons met uwe goedgunstigheit als met een schild omgeven. Gij dan, o Heer, wend uwe ont-

ferming niet van mij af: Gij zijt mijn helper en mijn beschermer. Bewaar mijne ziel en maak uwen dienaar zalig, mijn God, die op U gehoopt heeft.

Zes maal Onze Vader, Wees gegroet en Glorie zij den Vader.

NEGENDE OEFENING VAN DEN
H. KRUISWEG.

(Getrokken uit de H. Vaders.)

Tot verkrijging van verschillende
deugden en genaden.

Voorbereidingsgebed.

(Naar den H. Alphonsus de Liguorio.)

O mijn gekruiste Liefde, mijn al-
lerbeminnelijkste Jezus, ik geloof in
U, ik erken U als den waren Zoon
van God en als den Verlosser der
wereld. Ik aanbid U uit het diepst
mijner ellende en ik dank U, dat Gij
den dood voor mij hebt willen onder-
gaan om mij het leven der genade
te verschaffen. Mijn dierbare Verlos-
ser, aan U ben ik mijn zaligheid,

mijn ziel, mijn lichaam, mijn alles verschuldigd; Gij hebt mij van de hel verlost. Gij hebt voor mij de vergiffenis mijner zonden verworven. Gij hebt mij de hoop op den hemel ingestort. Maar na zoo groot eene barmhartigheid, na zoovele bijzondere bewijzen van liefde, heb ik, in stede van U te beminnen, de ondankbaarheid gehad van U niettemin te beleedigen. Doch ik bemin U thans en wensch U uit geheel mijn hart lief te hebben. Vertrouwend op uwe goedheid, verschijn ik voor U, o barmhartige Jezus, en door de verdiensten van uw lijden vraag ik U de vergiffenis mijner zonden, die mij van harte leed zijn, omdat ik U, mijn hoogste goed, daardoor vergramd heb, vraag ik U de heilige volharding tot den dood evenals de genade van U te beminnen.

Heer, in vereeniging met die volmaakte gevoelens, waarmede Gij op

aarde aan God lof hebt gebracht, wil ik deze oefening verrichten.

Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood. Amen.

W

w

ed

w

w

m

di

ge

de

re

Ze

st

U

m

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Ziet de Allerhoogste boven allen
wordt beneden allen vernederd, de
edelste wordt onteerd, de machtigste
wordt gebonden, de onschuldige
wordt gegeeseld, de heiligste wordt
met doornen gekroond, de zachtmoede
wordt met kaakslagen geslagen,
de waardigste wordt gelasterd,
de gezegendste wordt vervloekt, de
rechtvaardigste wordt veroordeeld, de
Zoon Gods wordt gekruisigd, de on-
sterfelijke wordt ter dood gebracht.

(Thomas a Kempis.)

O mijn hemelsche Vader, ik dank
U, dat Gij mij uw eenigen Zoon tot
mijn Verlosser hebt gegeven; ik offer

U zijnen dood op en smeeik U door zijne verdiensten om barmhartigheid. En U, mijn Verlosser, dank ik voortdurend, dat Gij uw Bloed en uw leven gegeven hebt om mij van den eeuwigen dood te bevrijden. Wij bidden U dan, kom uwe dienaren te hulp, die Gij door uw kostbaar Bloed verlost hebt.

(H. Alphonus de Liguorio.)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus omhelst met liefde het kruis.
En Hij droeg Zijn kruis en ging uit
naar de plaats, welke men het sche-

deloord noemt. Zoo trekken zij uit, de rechters met den veroordeelde, onzen Verlosser in hun midden wegvoerend, beladen met het altaar, waarop Hij zijn leven offeren zal. Beschouwen wij onzen onschulûigen Zaligmaker, hoe Hij zich als een zachtmoedig Lam ter dood wegleiden laat. (H. Alphonsus Maria de Liguorio.)

Mijne ziel, omhels ook gij uw kruis uit liefde tot Jezus, die zoo veel voor u geleden heeft uit liefde tot u. Zie hoe Hij met zijn kruis vooruitgaat en u uitnoodigt Hem met het uwe te volgen. Wie na Mij komen wil, neme zijn kruis op zich en volge mij na. (Matth. 26: 25). Ja, mijn Jezus, ik wil U niet verlaten; ik wil u dienen tot aan mijnen dood. Maar geef mij door de verdienste van dezen smartelijken weg de kracht, dat ik het kruis, hetwelk Gij mij zendt, met geduld drage.

(H. Alphonsus Maria de Liguorio.)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

DERDE STATIE.

**Jezus valt voor de eerste maal onder
het kruis.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis de
wereld verlost hebt.

Christus heeft het bitterste lijden
verduurd, omdat Hij niet alleen door
het geduldig dragen der wonden ons
leeren, maar ook uit medelijden met
onze misdaden zeer groote smarten
lijden wilde. Christus heeft het veel-
zijdigst, het smartelijkst, het vernede-
rendst, maar ook het vruchtbaarst
geleden.

(H. Bonaventura.)

Heer, ik ben gelukkig, nu ik zie,

hoe Gij mij bemind hebt en thans nog bemint. Maar ik ben ook bedroefd, wanneer ik denk, dat ik een zoo goeden God heb beleedigd. O mijn Jezus, ik vraag u vergiffenis. Het doet mij boven alles leed, dat ik U vergramd heb, en ik heb vast besloten U nooit meer te vergrammen. Vergeef mij alle beleedigingen, die ik U heb aangedaan, en schenk mij de genade U voortaan altijd te beminnen.

(H. Alphonsus Maria de Liguorio)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis de
wereld verlost hebt.

Om zich een denkbeeld te vormen van de groote droefheid, welke de wreede dood van haren Jezus aan Maria veroorzaakte, moet men de liefde beschouwen, welke deze teedere Moeder aan haren goddelijken Zoon toedroeg. Hare liefde was zoodanig, dat zij van het Hart van Maria en van dat van Jezus slechts één hart maakte. Maar bij het lijden van den Zaligmaker is geheel deze liefde in een zee van smart veranderd, zoodat, wanneer men al de smarten der wereld vereenigde, zij de smart van Maria niet zouden evenaren.

(H. Bernardus van Siena).

O mijne bedroefde Moeder, door de verdiensten van de smart, die Gij geleden hebt, toen Gij uwen Zoon ter dood zaagt wegleiden, verwerf mij de genade om ook met geduld de kruisen te dragen, die God mij zal willen overzenden.

(H. Alphonsus Maria de Liguorio.).

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

VIJFDE STATIE.

**Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis
dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis de
wereld verlost hebt.

Terwijl het volk met Jezus naar
buiten ging, vond men een zekeren
Simon van Cyrene. Op hem werd
het kruis, het werktuig der straf,
overgebracht van den Zaligmaker.
Door dit feit moest het geloof der
volkeren voorafgebeeld worden, voor
wie het kruis van Christus geen
schande, maar glorie zoude wezen.

(H. Leo de Groote.)

O Jezus, oneindig beminnelijk, ik bemin U uit geheel mijn hart en ik heb besloten niets anders dan U te beminnen. Heer, geef mij uw genade en uw liefde en ik vraag U niets anders meer.

(H. Alphonsus Maria de Liguorio.)

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

ZESDE STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jezus met een doek af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis de wereld verlost hebt.

De gedachtenis aan het lijden van Christus ontsteekt de liefde Gods, ver-

maant ons tot geduld, schenkt ons het vaste vertrouwen op de vergiffenis onzer zonden, verzoent de goddelijke rechtvaardigheid, leert ootmoedige onderwerping, troost in de ziekte des lichaams, spoort ons aan om onzen eigen wil af te leggen en bereidt ons voor op het aanschouwen van God.

(Thomas a Kempis.)

O wonderbare glans van het eeuwige licht, thans zijt Gij voor mij uitgedoofd. Blusch in mij de brandende verlangens van iederen hartstocht uit. O zuivere spiegel der goddelijke majesteit, hoe zijt gij bevlekt geworden. Zuiver mij van alle vlekken mijner zonden. O heerlijk beeld der goedheid van uwen hemelschen Vader, hoe zijt gij besmeurd en misvormd. Herstel in mij het misvormde beeld mijner ziel.

(Gelukz. Henricus Suso.)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt de tweede maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis de
wereld verlost hebt.

Ontzetting veroorzaakt de beschouwing over het geheel der pijnen en smaadheden, welke Jezus van zijn gevangenneming tot aan zijn dood verduurd heeft. Zonder ophouden volgt de eene pijn, de eene smaad op de andere: boeien, kaakslagen, bespotting, verguizing, geeseling, doornen, nagelen, doodsangst en de dood. (H. Alphonsus Maria de Liguorio.)

Eeuwige Vader, ik heb U beledigd,

maar zie hier uw welbeminden Zoon, die, aan het kruishout gehecht, voor mij voldoet door het offer van zijn goddelijk leven. Ik offer U zijne verdiensten op en door de liefde van dezen goddelijken Zoon bezweer ik U medelijden met mij te hebben. Geef mij uwe genade; dat is de grootste barmhartigheid, die ik van U vraag. (H. Alphonsus Maria de Liguorio.)

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

ACHTSTE STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Het gezicht van Jezus op zijn gang

naar den Calvarieberg was zoo hartverscheurend, dat de vrouwen, welke Hem zagen, weenend en klagend over zooveel wreedheid Hem volgden. Toen keerde de Verlosser zich tot haar en sprak: Ach, weent niet over mij, maar weent over u en uwe kinderen. Want, wanneer zij dit aan het groene hout doen, wat zal dan aan het dorre geschieden?

(H. Alphonsus Maria de Liguorio.)

Mijn Jezus, Lam zonder vlek, voor mij aan het kruis geslachtetofferd, laat zooveel pijnen, voor mij verduurd, niet vruchteloos zijn. Schenk mij de vrucht van zoo groote smarten. Bind mij met de zachte banden der liefde, opdat ik U nooit meer verlate en nooit meer van U gescheiden worde.

(H. Alphonsus Maria de Liguorio.)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

NEGENDE STATIE.

Jezus valt voor de derde maal onder het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Beschouw uwen Verlosser op den smartelijken weg naar Golgotha, zie hoe Hij bezwijkt onder den last van zijn foltering, of liever onder den last van onze zonden. Jezus had door zijn goddelijke almacht zijn pijnen kunnen verminderen, maar Hij deed het niet; Hij wilde zich volkomen overleveren en al de verschrikkingen van den dood voor ons smaken.

(Lodewijk van Grenada.)

Dierbare Verlosser, Uw dood was het offer, dat Gij hebt willen brengen om ons de vergiffenis onzer zonden te verwerven. Gij hebt mij uw goddelijk leven geschonken: ik wijd U

het overige van mijn leven toe; ik wil het alleen gebruiken om U te beminnen, om aan U te gehoorzamen, om aan U te behagen.

(H. Alphonsus Maria de Liguorio.)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

TIENDE STATIE.

Jezus wordt van zijn kleederen beroofd
en met gal gelaafd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis de
wereld verlost hebt.

Nadat de Zaligmaker op den Calvarieberg was aangekomen, trokken Hem de beulen zijn kleederen, die zich in de tallooze wonden hadden vastgehecht, van het lichaam; daar-

door werden zijn wonden weder open-
gescheurd en leed Hij onuitsprekelijk-
ke smarten.

(Lodewijk van Grenada.)

Heer, maak, dat ik door het ge-
zicht van uwe folteringen niet enkel
opgewekt worde van medelijden met
uwe pijnen te hebben, maar ook, dat
ik al mijn krachten inspanne om uwe
deugden getrouw na te volgen. Ik
kom tot U, Leeraar der wereld, hoog-
ste Geneesheer onzer zielen, ik werp
mij aan den voet van uw kruis neder
en ik toon U mijne wonden, opdat
Gij ze zoudt genezen. Leer mij door
uw voorbeeld, hoe ik moet wandelen,
Gij, die te midden der angsten van
den dood niets dan gal en azijn tot
spijs en drank gehad hebt.

(Lodewijk van Grenada.)

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus gaat sterven, maar Hij sterft
als God. Hij strekt zich uit op het
kruis, gelijk het zachtmoedige lam
zich zonder tegenstand op het altaar
des offers laat leggen; Hij geeft zijne
handen en zijne voeten over aan de
willekeur van hen, die Hem aan het
schandhout gaan klinken.

(Lodewijk van Grenada.)

Ik draag U, o hemelsche Vader,
het volmaakte offer van uw eenge-
boren Zoon op tot vergiffenis van
mijne zonden. En Gij, o Jezus, ver-
leen mij de genade om dikwijls met
liefde en geloof het geheim van
uwen dood te overwegen, opdat ik

de vruchten daarvan overvloedig deelachtig worde.

(Lodewijk van Grenada.)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis
de wereld verlost hebt.

Heer, ik werp op U blikken vol
van de grootste blijdschap en de teederste liefde, welke ooit iemand bij
de beschouwing van het voorwerp
zijner genegenheid gehad heeft. Heer,
mijn hart opent zich wijd om U te
ontvangen, gelijk de teedere roos zich
opent voor het licht der zon. Heer,

mijne ziel opent zich voor U, met
het innigst verlangen naar U vervuld.

(Henricus Suso.)

O beminnelijke Zaligmaker, ik om-
hels U heden met al de vurigheid
van mijne liefde; ik dank U en ik
verheerlijk U; ik druk U in het
diepst van mijn hart en van mijne
ziel; ik herinner U aan dat bemin-
nelijk uur van uwen dood. Ik vraag
U ook, dat noch het leven, noch de
dood, noch de vreugde, noch de
smarten mij ooit van U kunnen schei-
den.

(Henricus Suso.)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

DERTIENDE STATIE.

Jezus wordt van het kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis de
wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe de Zaligmaker van
het kruis genomen werd. Joseph
van Arimathea en Nicodemus, door
de heilige Maagd Maria, den heiligen
Johannes en de godvruchtige vrouwen
bijgestaan, vervulden dezen teederen
plicht. Maria besproeit met hare tra-
nen dit verbrijzeld en misvormde
lichaam; zij drukt dat hoofd, met
doornen gekroond, aan haar hart.
(Lodewijk van Grenada.)

O gij, schuldeloos Lam, wat zijt
gij wreedelijk behandeld geworden.
Schenk voldoening aan God voor mijn
zondig leven. O Koning der koningen
en Heer der heeren, mijne ziel be-
schouwt U thans, gelijk Gij bleek en

levenloos voor haar staat. Maak, dat ik U thans in uwe vernedering met droefheid en tranen omhelze, opdat ik eenmaal in uwe eeuwige glorie met vreugde omhelsd worde.

(Gelukz. Henricus Suso.)

Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in een nieuw graf neergelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw Heilig Kruis de
wereld verlost hebt.

Joseph van Arimathea, Nicodemus en de vrome vrouwen wikkelden het heilig lichaam van den Zaligmaker met specerijen in lijnwaad en legden het neer in het graf. Daar nam Maria

afscheid van het sterfelijk overblijfsel van haren Zoon, maar haar hart bleef in het graf, waar geheel haar schat rustte.

(Lodewijk van Grenada.)

Heer, mijne oogen beschouwen uw gelaat zonder leven, mijne ziel torst al uwe nog frissche wonden; onder den levenden boom van het kruis worden al mijn zinnen door die zoete vrucht verzadigd. Al mijn troost en al mijn vertrouwen stel ik in uwe smarten, in uwe voldoeningen en uwe verdiensten. Daarom zal ik altijd met blijdschap uw lijden in mijn hart dragen en al mijn krachten inspannen om in mijn woorden en mijn daden het beeld van U, mijn gekruisten Jezus, uit te drukken.

(Henricus Suso.)

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Glorie zij den Vader.

SLUITGEBED.

O hemelsche Vader, ik dank U uit het diepst van mijn hart en ik smeeek U om mijne zonden te vergeten ter wille van uwen eenigen Zoon, dien Gij uit liefde tot mij in den dood hebt overgeleverd. Zie, o teedere Vader, hoe uw Zoon is verbrijzeld, hoe Hij op het kruis is uitgestrekt; men kan al zijn beenderen tellen; zie, hoe het bloed zijner wonden Hem kleurt, hoe de striemen, die Hij uit liefde heeft gedragen, Hem met doodelijke bleekheid overdekken. Zie, hemelsche Vader, de handen en de voeten van uwen eenigen Zoon zijn geopend, zie het bloed druppelen uit zijn lichaam, dat door de slagen verscheurd is. Zie en vergeet uwe gramschap tegen ons. Naar mate Gij edelmoediger zijt om mij mijne zonden te vergeven, naar die mate is mijne droefheid grooter, dat ik uwe oneindige goedheid be-

leedigd heb. En hoe kan ik U, o goddelijke Verlosser, naar waarde danken voor de onschatbare weldaad, die Gij mij bewezen hebt, toen Gij door uwe wonden en smarten mijne woorden genezen hebt? Leer mij de wijze kennen om de teekenen van uwe liefde in mijn lichaam te dragen; maak, dat ik altijd aan uw lijden en liefde denke.

Glorierijke Koningin des hemels, gij zijt de bron der genaden, de bron der barmhartigheid, die nooit gesloten wordt. Daarom, o zoete Koningin, neem onze geringe gebeden aan en draag ze aan den almachtigen God op. O machtige Koningin van hemel en aarde, verhef U, wees onze voor sprekeres en verkrijg voor ons alle genaden van uwen goddelijken Zoon.

(Gelukz. Henricus Suso.)

Zes maal Onze Vader, Wees gegroet en Glorie zij den Vader.

TIENDE OEFENING VAN DEN H.
KRUISWEG.

Voor de zielen in het vagevuur.

Voorbereidingsgebed.

Kom, Heilige Geest, vervul de harten uwer geloovigen en ontsteek in hen het vuur uwer liefde.

Mijn Heer en mijn God, ik smeeek U door de verdiensten van de allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria, de Moeder van smarten, de Moeder der schoone liefde en der heilige hoop, ik smeeek U door de verdiensten van alle Heiligen, neem deze oefening van den H Kruisweg goedgunstig aan tot lafenis der arme zielen in het Vagevuur.

Wij schenken haar alle afiaten, die wij door deze godvruchtige oefening kunnen verdienen. Heer, handel niet met ons naar onze zonden en vergeld

ons niet naar onze misdaden. Wij hebben voor U gezondigd, maar ontferm U over ons volgens uwe overgroote barmhartigheid. Heer, in de eenvoudigheid des harten dragen wij U al onze gebeden op; een vermorzeld en ootmoedig hart zult Gij niet versmaden.

God, Heer van genade, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen, die wij heden gedenken, de Zalige rust en de eeuwigo klaarheid. Door Jezus Christus, onzen Heer.

Wij bidden U, almachtige God, verleen ons, dat wij, die onder den last onzer zonden gebukt gaan, door de voorspraak van de allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria en van alle Heiligen mogen verlicht worden. Amen.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Jezus wordt door den Hoogen Raad der Joden valschelijk bij den Romeinschen landvoogd beschuldigd. Uit menschelijk opzicht veroordeelt Pilatus tegen zijn overtuiging in Hem tot den smadelijken dood des kruises. En daar Jezus de zijnen liefhad, heeft Hij hen ten einde toe bemind. Gehoorzaam tot den dood des kruises, onderwerpt Hij Zich aan het onrechtvaardige vonnis.

O Hart van Jezus, Zoon van den eeuwigen Vader, zelfstandig met het Woord Gods vereenigd, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van

uwe dienaren en dienaressen de vergeving van al hare zonden, opdat zij de kwijschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige gebeden mogen verwerven.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
 Heer, geef haar de eeuwige rust.
 En het eeuwige licht verschijne haar.
 Dat zij rusten in vrede. Amen.

TWEEDE STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouders.

Wij aanbidden U, Christus, en loven
 U. Omdat Gij door uw heilig kruis
 de wereld verlost hebt.

Jezus draagt al onze kwalen en
 heeft al onze smarten op zich genomen.
 Met vreugde legt hij het kruis

op zijne schouders, waarnaar hij van verlangen gebrand had, en dat kruis torsende, ging Hij naar den Calvarieberg.

O Hart van Jezus, oneindig in majesteit, heilige Tempel Gods, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

Neig, Heer, uw oor naar onze gebeden, waardoor wij U ootmoedig smeecken, dat Gij de zielen van uwe dienaren, die Gij uit deze wereld geroepen hebt, in het land van vrede en licht wilt voeren en haar het gezelschap uwer Heiligen wilt doen genieten.

Onze Vader. — Wees gegroet. —

Heer, geef haar de eeuwige rust. En het eeuwige licht verschijne haar. Dat zij rusten in vrede. Amen.

DERDE STATIE.

Jezus valt voor de eerste maal onder
het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Jezus, wiens ziel bedroefd was tot den dood en die met smaadheden verzadigd werd, ligt ter aarde als een worm, die vertreden wordt. Maar de Zoon des menschen was gekomen om te zoeken en zalig te maken, hetgeen verloren was; Hij lijdt alle vernederingen met geduld voor onze zaligheid.

O Hart van Jezus, tabernakel des Allerhoogsten en schatkamer der rechtvaardigheid en der liefde, wij danken U voor uwe overgrooteliefde.

God, die den zondaars vergeving schenkt en de oorsprong zijt van de zaligheid der menschen, wij smeecken

uwe barmhartigheid, dat Gij uwe dienaren, die uit deze wereld gescheiden zijn, door de voorbede van de allerheiligste Maagd Maria en van alle Heiligen tot de gemeenschap der eeuwige zaligheid wilt brengen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

VIERDE STATIE.

Jezus ontmoet zijne bedroefde Moeder.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Onmetelijk als de zee was de droefheid van Maria. Niemand had grooter liefde tot haren goddelijken Zoon,

maar ook niemand voelde dieper zijne smarten. En Jezus is in alles aan ons gelijk geworden, behalve in de zonde; Zijn teeder, fingevormd Hart wordt door het lijden zijner Moeder met een nieuwe smart vervuld.

O Hart van Jezus, vol van goedheid en liefde, afgrond van alle deugden, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

God, die ons bevolen hebt elkander lief te hebben, ontferm U genadiglijk over de zielen uwer dienaren en dienaressen maak, dat wij haar in de vreugde der eeuwige heerlijkheid mogen aanschouwen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

VIJFDE STATIE.

**Simon van Cyrene helpt Jezus het
kruis dragen.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Door zijn lijden uitgeput, dreigt
Jezus onder zijn kruis te bezwijken.
En de soldaten dwingen een voorbij-
ganger, Simon van Cyrene geheeten,
om het kruis achter Jezus te dragen.

O Hart van Jezus, allen lof waar-
dig, Koning en Middelpunt van alle
harten, wij danken U voor uwe
overgroote liefde.

Heer, wij bevelen U de zielen van
uwe dienaren aan, opdat zij, der we-
reld afgestorven zijnde, bij U leven
mogen en opdat, hetgeen zij door men-
schelijke zwakheid misdreven heb-
ben, door uwe genadige goedertieren-
heid moge uitgewischt worden.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

ZESDE STATIE.

Veronica droogt het aanschijn van Jezus
met eenen doek af.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Een godvreezende vrouw, Veronica
genaamd, durft Jezus haar medelij-
den toonen. Zij let niet op de vijan-
den des Heeren, maar dringt door
de menigte en droogt zijn aanschijn
met een doek af. Tot belooning laat
Jezus het afdruksel van zijn heilig
gelaat in dien doek achter.

O Hart van Jezus, in wien de Vader zijn welbehagen gesteld heeft, van wiens volheid wij allen ontvangen hebben, wij danken U voor uw overgroote liefde.

O Heer, bevrijd de zielen van alle afgestorven geloovigen van iederen band der zonde. Laat uwe genade haar te hulp komen, opdat zij verdienen het oordeel der wrake te ontgaan en de zaligheid van het eeuwig licht te genieten.

Onze Vader. — Wees gegroet. —

Heer, geef haar de eeuwige rust. En het eeuwige licht verschijne haar. Dat zij rusten in vrede. Amen.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt voor de tweede maal onder
het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Overweeg, hoe Jezus opnieuw onder den last van zijn kruis bezwijkt. Hij heeft in waarheid al onze kwalen gedragen en al onze smarten op Zich genomen. Uit liefde en zachtmoedigheid verduurt Hij al het lijden en allen smaad.

O Hart van Jezus, wellust der Heiligen, rijk voor allen, die U aanroepen, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

Treed, o Heer, niet in het gericht met uwe dienaren, want geen mensch is voor U gerechtvaardigd, tenzij hij van U de vergiffenis zijner zonden ontvange. Mogen zij, die in hun leven

met het teeken der allerheiligste Drie-
vuldigheid onderscheiden zijn, uwe
rechtvaardige wraak ontkomen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

ACHTSTE STATIE.

Jezus vermaant de weenende vrouwen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven
U. Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Bewonder de edelmoedigheid van
uwen Zaligmaker. Schoon deze vrou-
wen over Hem weenen, is Hij minder
gevoelig voor de rampen, die Hem
dreigen. Weent niet over mij, zegt

Hij, maar weent over u en uwe kinderen.

O Hart van Jezus, geduldig en zeer barmhartig, Huis Gods en Deur des hemels, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

O God, Licht der geloovige zielen, hoop der stervenden, Zaligheid van allen, die op U vertrouwen, verleen ons genadig, dat de zielen van uwe dienaren door de voorbede van de Allerzaligste Maagd Maria in het eeuwig licht met al uwe Heiligen zich verheugen mogen.

Onze Vader, -- Wees gegroet. --
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

.

NEGENDE STATIE.

**Jezus valt voor de derde maal onder
het kruis.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

De Zaligmaker der wereld, van
wien de profeet Isaias voorspeld had,
dat Hij de sterke God zou genoemd
worden, ligt machteloos ter aarde.
Maar uit liefde tot ons vervolgt Hij
ook Zijnen smartelijken weg. Door
zijn voorbeeld leert Hij ons ootmoe-
dig en zachtmoedig van harte te zijn.

O Hart van Jezus, Bron van leven
en heiligheid, Verzoening voor onze
zielen, wij danken U voor uwe over-
groote liefde.

O God, door wiens barmhartigheid
de zielen der afgestorven geloovigen
uitrusten, verleen aan uwe dienaren,
die in Christus gestorven zijn, goed.

gunstig de vergiffenis harer zonden,
opdat zij, van alle schulden ontslagen,
met U zonder einde zich verblijden
mogen.

Onze Vader. — Wees gegroet, —
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

TIENDE STATIE.

**Jezus wordt van zijn kleederen beroofd
en met gal gelaafd.**

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Aanschouw uwen Verlosser, be-
roofd van zijn kleederen. Hij is de
spot en de verachting des volks ge-
worden. Zijne lendenen zijn vol smar-

ten en er is geen gezondheid in zijn vleesch. Hij wilde aangeboden drank niet drinken, daar Hij met volle bewustzijn voor ons wil lijden.

O Hart van Jezus, met smaadheden verzadigd en verbrijzeld om onze zonden, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

Aanvaard, o Heer, deze gebeden, die wij U voor de zielen van uwe dienaren opdragen. Dat uwe edelmoedige barmhartigheid, die wij hebben ingeroepen, voor haar voordeelig zij, opdat zij door uwe genade in de eeuwige vereeniging des hemels, waarin zij altijd geloofd, waarop zij altijd gehoopt hebben, mogen opgenomen worden.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het kruis genageld.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Nadat men op den Calvarieberg
aangekomen was, hebben zij Jezus
gekruisigd. De voorspelling was ver-
vuld: Zij hebben mijne handen en
voeten doorboord, zij hebben al mijn
beenderen geteld. Hij is onder de
misdadigers gerekend geworden.

O Hart van Jezus, gehoorzaam ge-
worden tot den dood en met een lans
doorstoken, wij danken U voor uwe
overgroote liefde.

Vergun ons, bidden wij U, o Heer,
dat aan de zielen van uwe dienaren
deze heilige oefening voordeelig zij.
Ontsla haar van alle banden der zon-
den, opdat zij, tot de heerlijkheid der
verrijzenis opgewekt, onder uwe Hei-

ligen en uitverkorenen mogen leven.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Het lichaam des Heeren is met
wonden en bloed overdekt; zijne ziel
is bedroefd tot den dood en voelt zich
door God en de menschen verlaten.
Een brandende dorst kwelt Hem. Ner-
gends vindt Hij rust of verkwikking.
Zoo lijdt Hij gedurende drie volle

uren. Dan buigt Hij het hoofd en sterft.

O Hart van Jezus, onze vrede en onze verzoening, slachtoffer voor de zondaren, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

Heer Jezus Christus, Koning der heerlijkheid, behoed de zielen van alle overleden geloovigen voor de straffen der hel. Wij dragen U offeranden en gebeden voor haar op, o Heer; neem ze voor die zielen aan, voor welke wij heden de gedachtenis houden; doe haar, o Heer, van den dood tot het leven overgaan.

Onze Vader. — Wees gegroet. —

Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

DERTIENDE STATIE.

Jezus wordt van het kruis afgenomen.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis
de wereld verlost hebt.

Joseph van Arimathea en Nicodemus namen het lichaam des Heeren met eerbied van het kruis. Zoo zeer heeft God de wereld liefgehad, dat Hij zijnen eenigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons allen heeft overgeleverd.

O Hart van Jezus, zaligheid van die op U hopen, hoop van die in U sterven, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

Wij smeeken U, o Heer, zie genadig neer op de gebeden en voldoeningen, die wij U voor de zielen van uwe dienaren aanbieden. Gij hebt haar de verdiensten van het christen geloof gegeven, schenk haar ook de beloo-

ning daarvoor. Barmhartige Jezus,
onze Heer, geef haar de eeuwige rust.

Onze Vader. — Wees gegroet. —
Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

VEERTIENDE STATIE.

Jezus wordt in het graf gelegd.

Wij aanbidden U, Christus, en loven U.
Omdat Gij door uw heilig kruis de
wereld verlost hebt.

Nadat Jezus van het kruis was af-
genomen, werd zijn lichaam met
kostbare specerijen in zuiver lijnwaad
gewikkeld en neergelegd in een nieuw
graf, dat Joseph van Arimathea voor
zich in de rotsen had laten uithou-

wen. Zijn graf zou heerlijk zijn, had de profeet Isaias voorspeld.

O Hart van Jezus, Bron van allen troost, ons Leven en onze Verrijzenis, wij danken U voor uwe overgroote liefde.

O Jezus, Rechter vol lankmoedigheid, wij bidden U, neem de gebeden en offeranden aan, die wij voor de zielen van uwe dienaren en dienaressen in het vagevuur opdragen, verleen haar de eeuwige vreugde in het rijk der hemelen en vereenig ons met haar in de gelukzaligheid der Heiligen.

Onze Vader. — Wees gegroet. —

Heer, geef haar de eeuwige rust.
En het eeuwig licht verschijne haar.
Dat zij rusten in vrede. Amen.

SLUITGEBED.

Gedachtig aan het heilig lijden van Christus, uwen Zoon, o Heer, zijn verrijzenis uit het graf en zijne roemvolle opklimming ten hemel, danken wij uwe goddelijke Majesteit voor alle genaden, die wij voor ons zelven en voor anderen door deze heilige oefening van den Kruisweg ontvangen hebben. Wij smeeken U ootmoedig, o almachtige God, dat deze gebeden door de tusschenkomst van de Moeder Gods Maria en van alle Engelen en Heiligen U aangenaam mogen zijn en dat wij, die uwe smarten en vernederingen overwogen hebben, met alle hemelsche zegeningen vervuld worden.

Gedenk, o Heer, uwe dienaren, die ons met het teeken des geloofs zijn voorgedaan en nu rusten in den slaap des vredes. Wij bidden U, o Heer, hun en allen, die in Christus

rusten, de plaats van verkwikking, van licht en vrede te verleenen.

O God, wien het eigen is Zich altijd te ontfermen en te sparen, wij smee-ken U ootmoedig voor uwe dienaren, opdat zij, die in U geloofd en op U gehoopt hebben, niet in de handen van hunnen vijand vallen, maar de eeuwige vreugde verwerven mogen.

Almachtige, eeuwige God, die over levenden en dooden heerscht en U ontfermt over allen, die Gij te voren weet, dat door het geloof en de werken de uwen zullen zijn, wij bidden U ootmoedig, dat degenen, voor wie wij ons voorgenomen hebben onze gebeden te storten, hetzij die nog in deze wereld leven of reeds overleden zijn, op de voorspraak van al uwe Heiligen door uwegenade vergiffenis van al hunne zonden verkrijgen mogen. Amen.

Zes maal Onze Vader, Wees gegroet en Glorie zij den Vader.

INHOUD.

I. Onderrichtingen over den H. Kruisweg.

Een woord vooraf	V
Inleiding	IX

Eerste Hoofdstuk. — Geschiedenis van den H. Kruisweg	15
Tweede Hoofdstuk. — De aflaten, aan den H. Kruisweg verbonden	22
Derde Hoofdstuk. — Voorwaarden om de aflaten van den H. Kruisweg te verdieneu	31
Vierde Hoofdstuk. — Over de gewijde kruisjes	44
Vijfde Hoofdstuk. — Beschrijving der Staties van den Kruisweg te Jeruzalem	52
Zesde Hoofdstuk. — Wijze om den H. Kruisweg godvruchtig te bidden	63
Zevende Hoofdstuk. — Het Broederschap van den H. Kruisweg	66

II. Drie Overwegingen over den Kruis- weg en het Lijden van Christus.

Onderrichting	73
Eerste Overweging. — De Kruisweg des Heeren	75

Tweede Overweging. — Over de liefde tot den gekruisten Jezus.	83
Derde Overweging. — Jezus heeft ons liefgehad door voor ons te lijden . . .	91

III. Verschillende Oefeningen van den H. Kruisweg.

Eerste Oefening. — Om godzalig en deugdzaam te leven.	99
Tweede Oefening. — Voor een intentie naar ieders verkiezing.	133
Derde Oefening. — Ter eere van het goddelijk Hart van Jezus.	150
Vierde Oefening. — Naar den H. Leonar- dus a Portu Mauritio . . . , . . .	174
Vijfde Oefening. — Haat tegen de zonde	201
Zesde Oefening. — Naar den H. Alphon- sus Maria de Liguorio.	231
Zevende Oefening. — Ter verbetering van onzen Christelijken levenswandel.	255
Achtste Oefening. — Getrokken uit de H. Schrift.	279
Negende Oefening. — Getrokken uit de H. Vaders	308
Tiende Oefening. — Voor de geloovige zielen	334



83

91

99

33

50

74

201

231

255

279

308

334



34

